

T. C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı

Spor Yönetimi Bilim Dalı

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE
DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE YAPILAN SPOR
ORGANİZASYONLARININ (AÇIK VE KAPALI SPOR
ORGANİZASYONLARI ÖRNEKLERİ İLE)
GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Nesrin AKSOY

Danışman
Doç. Dr. Kubilay ÇİMEN

İstanbul – 2021

TEZ TANITIM FORMU

Yazar Adı Soyadı : Nesrin AKSOY

Tezin Dili : Türkçe

Tezin Adı : Covid-19 Pandemi Sürecinin Dünya’da Ve Türkiye’de Ekonomik, Sosyal Ve Spor Sektörü Üzerindeki Etkilerinin Açık Ve Kapalı Spor Organizasyonları Örnekleri İle İncelenmesi

Enstitü : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Anabilim Dalı : Antrenörlük Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tezin Türü : Yüksek Lisans

Tezin Tarihi : 26.07.2021

Sayfa Sayısı : 157

Tez Danışmanları : Doç. Dr. Kubilay Çimen

Dizin Terimleri : Küresel Salgın, Covid-19, Spor Endüstrisi, Spor Organizasyonları, Spor Ekonomisi

Türkçe Özet : Covid-19 Pandemi süreçleri ve Dünyada ve Türkiye’de açık ve kapalı spor organizasyonlarında Covid-19 tedbirlerinin nasıl uygulandığını, yerel ve küresel spor organizasyonlarının iptal ve ertelenme sonucu spor endüstrisinin nasıl etkilendiğinin incelenmesidir.

Dağıtım Listesi : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

İmzası

Nesrin AKSOY

T. C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı

Spor Yönetimi Bilim Dalı

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE
DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE YAPILAN SPOR
ORGANİZASYONLARININ (AÇIK VE KAPALI SPOR
ORGANİZASYONLARI ÖRNEKLERİ İLE)
GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Nesrin AKSOY

Danışman
Doç. Dr. Kubilay ÇİMEN

İstanbul – 2021

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Nesrin AKSOY

... /... / 2021

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Nesrin AKSOY'UN "COVID-19 Pandemi Sürecinde Dünya'da Ve Türkiye'de Yapılan Spor Organizasyonlarının (Açık ve Kapalı Spor Organizasyonları Örnekleri İle) Genel Değerlendirilmesi" adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı, Spor Yönetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS olarak kabul edilmiştir.

Başkan

İmza

Doç. Dr. Mehmet Mustafa
YORULMAZLAR

Üye

İmza

Doç. Dr. Kubilay ÇİMEN
(Danışman)

Üye

İmza

Dr. Öğr. Üyesi Taner
ATASOY

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı
geçen öğretim üyelerine ait
olduğunu onaylarım.

... / ... / 2021

İmzası

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

Dünya tarihinde salgınlar, insanlığı her dönem tehdit etmiştir. Salgına maruz kalan çoğu topluluklar büyük ekonomik krizlerle boğuşmuş, salgının devam etmesi halinde toplumlar büyük yoksulluk ve sefalet içinde bir yaşam sürmüştür. İnsanlık tarihinde salgınların Milattan önce de var olduğunu yazılı kaynaklarda görmekteyiz. Bunun en güzel örneği, Kayseri'deki Kültepe kazılarında çıkarılan kil tabletlerde Hitit kralı Murşili'nin Veba duasıdır (Alparslan,2006). İnsanlık tarihinde yaşanmış salgın hastalıklar alınan tedbirleri incelemeyen, günümüz Covid-19 Pandemisinin anlaşılıp yorumlanması oldukça güçtür.

Covid-19 vakalarının birçok ülkede görülmesi sebebiyle Dünya Sağlık Örgütü, ülkelerin korunması ve gerekli tedbirlerin hızla alınabilmesi için, dünyada Covid-19'un bir Pandemi olduğunu ilan etmiştir. Çok kısa bir süre içinde Kutuplar hariç tüm kıtalardan art arda gelen Covid-19 vaka haberleri, ülkelerin kendi içlerine kapanıp izolasyon uygulamasına neden olmuştur.

Bu çalışmada, Dünyada ve Türkiye'de Covid-19 Pandemisinin spor sektörüne verdiği zararın bütün boyutlarıyla ele alınması amacıyla kronolojik bir çizelge oluşturulmuştur. Salgının spor dünyasında görülmeye başlaması ile bütün ulusal ve uluslararası organizasyonlar bir bir iptal edilmiştir. Birçok ülkenin Olimpiyat Oyunlarına sporcu göndermeyeceklerini açıklaması üzerine, IOC Başkanı ve Japon Hükümeti Yaz ve Kış Olimpiyat Oyunları tarihinde ilk kez görülen erteleme kararını kamuoyuna duyurmuştur. Bütün bu ertelenme ve iptaller nedeniyle Dünya spor ekonomisi ciddi yara almış ve tüm alt boyutları da bu durumdan etkilenmiştir. Türkiye spor ekonomisi de iptal ve ertelenmelerden kaynaklı olarak çok yönlü zarara uğramış, özellikle yayın hakları, sponsorluk, reklam ve maç günü gelirleri, sektör çalışanları da dâhil olmak üzere durumdan oldukça etkilenmiştir. Süreçlerle ilgili T.C Sağlık Bakanlığı, T.C Gençlik Spor Bakanlığı ve diğer ilgili birimlerin yaptığı açıklamaların dışında, birçok kuruluş da kendi bulunduğu durumu dikkate alarak açıklamalar yapmış ve alınması gereken önlemleri kamuoyuna duyurmuştur. Akabinde eğitim ve öğretimin süresiz askıya alınması sonucu okul sporları da yapılamamış ve çok sayıda organizasyon iptal edilmiştir. Salgın nedeniyle temassız ve temassız spor dallarına uygulanan Covid-19 tedbirlerinin uygulanma biçimleri

incelenmiştir. Bu süreçte eve kapanıp izole bir hayat süren toplum, E-spora yönelerek bu alanda ciddi bir artışa neden olmuştur.

Bu çalışmanın amacı Pandemiyle birlikte toplumun yaşadığı sosyal değişim, psikolojik, ekonomik sorunları derinlemesine incelemek, bacasız fabrika olarak bilinen spor endüstrisinde yaşanan olumsuzlukları sektörel bazda irdelenmek ve bir anlamda Dünya’da ve Türkiye’de yaşanan krizi gözler önüne sermektir. Pandemi süreci içinde yapılan ve yapılamayan spor organizasyonlarının üzerinde durulmuş, açık ve kapalı spor organizasyonları olmak üzere iki alanda da inceleme yapılmıştır. Kapalı ve açık alan spor organizasyonlarında uygulanan güvenlik tedbirlerinin yeterli olup olmadığı, gerek resmi dokümanlar gerekse sahada yapılan gözlem ve yüz yüze çalışma ile analiz edilmiştir. Pandemi döneminde yapılan organizasyonların yerinde incelenerek yorumlanması, bundan sonra düzenlenecek organizasyonlarda standart Pandemi tedbirlerinin belirlenmesi bakımından önem teşkil etmektedir. Ayrıca bu çalışma 21. Yüzyıl içinde yaşanan Covid-19 Pandemi süreçlerinin derinlemesine analiz edilmesi ve etkilenen alanların görünür hale gelmesi açısından önem teşkil etmektedir.

Bundan sonra bu tür salgınların olma ihtimaline karşı, spor endüstrisinde alınacak güvenlik ve ekonomik tedbirler için bilgi aktarımı sağlayacak ve muhtemel oluşacak başka salgınlara karşı hazırlıklı olunmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Salgın, Covid-19, Spor Endüstrisi, Spor Organizasyonları, Spor Ekonomisi

SUMMARY

In history, plagues have always affected humanity. Many communities that got exposed to plagues have suffered through severe economic crises and in case of it continuing, lived through great poverty and misery. It can be seen from written records that pandemics did exist in the past too. The best example of these records is The Plague Prayers of Mursilis II that have been excavated in the diggings of Kültepe at Kayseri (Alparslan 2006). It is very difficult to understand comprehend and understand the Covid-19 pandemic without analyzing the measures that were taken in the pandemics before.

Because Covid-19 cases have been spotted in many countries, to protect the countries and to take precautions quick enough, The World Health Organization has issued Covid-19 as a pandemic. News of Covid cases coming from all around the continents except the poles caused the countries to close themselves off and apply isolation.

In this study, chronological order has been created to show the harm that Covid-19 has caused to the Sports industry in Turkey and all around the World. With the start of the pandemic being sighted in the sports world, one by one, many National and International competitions have been canceled. As a result of many countries not sending any athletes, The IOC and The Japanese government issued a never-before-seen decision; to delay The Summer and Winter Olympic Games. Because of all these delays and cancellations, Global Sports Economy has taken great wounds and these wounds affected all the sub-divisions as well. Turkish Sports Economy also suffered in many ways from these delays and cancellations, especially workers in the sector, publishers, sponsorships, advertisements, and even match day incomes. Outside of the announcements that The Turkish Health Department, Department Of Youth And Sports, and other related departments, many Organisations also made their statements according to their situations and announced the measures needed to be taken, to the public. With education also stopping, school sports could not be done and many tournaments had to be canceled. Applications of Covid-19 precautions for contact and no contact sports have been evaluated. The population that lived an isolated life at their home, turned to E-Sports and caused a significant increase in this area.

The purpose of this study is, to do a deep analysis of economical, social, and psychological issues, to examine the negativities happening in the Sports Industry, also known as Service Industry and, in a way, to expose the crisis happening in Turkey and all around the World. The Organisations that could or couldn't happen, have been elaborated and both Indoor and Outdoor sports have been assessed. Evaluation of the safety measures for Indoor and Outdoor Sports being adequate has been analyzed by using official documents, observations on-site, and face-to-face interactions. On-site observations of Organisations happening in the pandemic are very important for determining standard measures to apply to future pandemics should they happen. This study is also very crucial for deeply analyzing the process of the Covid-19 pandemic in the 21st Century and revealing the affected fields.

It will provide information for the Economic and Safety precautions for the Sports Industry in case of another outbreak like this happening in the uncertain future.

Keywords: Global Epidemic, Covid-19, Sports Industry, Sports Organization, Sports Economy

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	iii
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xi
RESİMLER LİSTESİ.....	xii
ÖN SÖZ.....	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ VE ÖNEM

1.1. Çalışmanın Amacı.....	3
1.2. Çalışmanın Önemi.....	3
1.3. Çalışmanın Hipotezi.....	4
1.4. Çalışmanın Sınırlılıkları	4
1.5. Çalışmanın Varsayımları.....	5

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMLAR VE TANIMLAR

2.1. Pandemi Kavramı.....	6
2.1.1. Pandemi Nedir?	6
2.1.2. Pandemi Tarihi	6
2.1.3. 20.Yüzyıl Pandemileri.....	9
2.1.4. 21. Yüzyıl Pandemileri.....	11
2.2. Covid-19 (2019 -).....	12
2.2.1. Kaynağı ve Yayılımı	12
2.2.2. Tedavi ve Tedbirler	13
2.2.3. Tedavi İle İlgili Mevcut Durum	14

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

COVID-19'UN DÜNYA'DA VE TÜRKİYEDE ETKİLERİ

3.1. Dünya'ya etkisi	15
----------------------------	----

3.1.1. Dünya Sağlık Örgütünden İlk Açıklama	15
3.1.2. IOC'den Açıklama.....	15
3.1.3. 2020 Yaz ve Kış Olimpiyatları'nın Erteleenmesi	16
3.1.4. Küresel Organizasyonların İptal ve Erteleenmesi	17
3.1.4.1. Dünya Kupası.....	17
3.1.4.2. Avrupa Kupası	18
3.1.4.3. UEFA Şampiyonlar Ligi	18
3.1.4.4. Formula 1	18
3.2. Türkiye'ye etkisi	18
3.2.1. İlk Vaka	18
3.2.2. Üst Düzey Bürokratların Açıklamaları ve Alınan Önlemler.....	19
3.2.3. TMOK'dan Açıklama.....	19
3.2.4. Spor Federasyonlarından Açıklamalar	19
3.2.5. Spor Müsabakalarının İptal ve Erteleenmeleri.....	20
3.3. Sivil Toplum Örgütlerinin Açıklaması	20
3.4. Eğitim ve Öğretime Ara Verilmesi	20

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SPOR ENDÜSTRİSİ

4.1. Spor Endüstrisi	22
4.1.1. Türkiye'de Spor Endüstrisi	22
4.1.2. Dünya'da Spor Endüstrisi	22
4.2. Uluslararası Spor Sektörü	23
4.2.1. Yayın Hakkı (Pekin Olimpiyat Örneği)	23
4.2.2. Şampiyonlar Ligi (Dünya ve Avrupa Örneği).....	24
4.3. Hükümetlerin Özel Beyanları	24
4.3.1. Rekreasyon Sektörü.....	25
4.4. İptal ve Erteleen Spor Organizasyonların Ekonomik Analizi.....	26
4.4.1. Yayın Gelirleri.....	26
4.4.2. Sponsorluk Gelirleri	27
4.4.3. Reklam Gelirleri	27
4.4.4. Ticari Gelirler	28
4.4.5. Bilet Gelirleri.....	28
4.4.6. Özel Spor Kursları.....	29
4.5. Türkiye Ekonomisi.....	29
4.6. Toplum ve Aile	30

BEŞİNCİ BÖLÜM

AÇIK VE KAPALI SPOR ORGANİZASYONLARI

5.1. Açık ve Kapalı Alan Spor Organizasyonları.....	31
5.1.1. Pandemi Açık Alan Sporlarını nasıl etkiledi	31
5.1.2. Pandemi Kapalı Alan Sporlarını nasıl etkiledi	33
5.2. Türkiye Paletli Yüzme İl Şampiyonasında Alınan Güvenlik ve Sağlık Tedbirlerinin İncelenmesi (Kapalı Alan Spor Organizasyon Örneği)	34
5.2.1. Paletli Yüzme İl Şampiyonası 16 Yaş ve Üstü Kategorisi	35
5.2.1.1. Federasyon Yöneticileri	35
5.2.1.2. Yönetici-Antrenör	37
5.2.1.3. Tesis Yönetimi	39
5.2.2. Paletli Yüzme İl Şampiyonası 10-16 Yaş Kategorisi	40
5.2.2.1. Federasyon Yöneticileri	40
5.2.2.2. Yönetici-Antrenör	42
5.2.2.3. Tesis yönetimi	44
5.2.3. NBA Bubble	45
5.3. Türkiye’de Pandemi Sürecinde Yapılan Açık Alan Spor Organizasyonları.....	48
5.3.1. KKTC’nin Kurtuluşunun 46. Yılına Özel Spor Organizasyonu	48
5.3.2. İstanbul Kıtalararası Yüzme Yarışı	55
5.3.4. Spor İstanbul Triatlon Yarışması.....	56
5.4. Kapalı Alan Sporlarında Alınan Tedbirler	62
5.4.1. Temaslı ve Temassız Sporlar.....	62
5.4.1.1. Formula 1’de Alınan Güvenlik Tedbirleri (Temassız)	62
5.4.1.2. Voleybol Federasyonun Aldığı Güvenlik Tedbirleri (Temaslı)	63
5.5. Okul Sporları Organizasyonlar	65
5.5.1. Kapalı ve Açık Alan Spor Organizasyonları	68
5.6. E-spor ve Outdoor Spor	79
5.6.1. E-spor	79
5.6.2. Outdoor Spor	79

ALTINCI BÖLÜM

YÖNTEM

6.1. Araştırmanın Yöntemi.....	81
6.2. Verileri Toplama Araçları	82
6.3. Verilerin Analizi.....	83

YEDİNCİ BÖLÜM

BULGULAR

7.1. İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası	84
7.1.1. Paletli Yüzme İl Şampiyonası 16 Yaş ve Üstü Kategorisi	84
7.1.2. Paletli Yüzme İl Şampiyonası 10-16 Yaş Kategorisi	92

SEKİZİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

8.1. Tartışma ve Sonuç	102
8.2. Öneriler	112
KAYNAKÇA	118
EKLER.....	128

KISALTMALAR

T.C.	:	Türkiye Cumhuriyeti
KKTC	:	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
WHO	:	World Health Organization
IOC	:	International Olympic Committee
DSÖ	:	Dünya Sağlık Örgütü
PCR	:	Polymerase Chain Reaction
UEFA	:	Union of European Football Associations
PHEIC	:	Public Health Emergency of International Concern
TFF	:	Türkiye Futbol Federasyonu
NOC	:	National Olympic Committee
TBF	:	Türkiye Basketbol Federasyonu
TVF	:	Türkiye voleybol federasyonu
FİFA	:	Fédération Internationale de Football Association
IIHF	:	International Ice Hockey Federation
NBA	:	National Basketball Associations
FIA	:	International Automobile Federation
IF	:	International Federations
TMOK	:	Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
STK	:	Sivil Toplum Kuruluşu
TOBB	:	Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği
DİSK	:	Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
KESK	:	Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
TMMOB	:	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

TTB : Türkiye Tabipler Birliği
EBA : Eğitim Bilişim Ağı
İBB : İstanbul Bşyşkşehir Belediyesi

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1.	Okul spor dallarının olimpik tasnifi.....	65
Tablo 2.	Okul spor dallarının olimpiyat olmayanlarının tasnifi.....	66
Tablo 3.	Okul sporlarında yer alan spor dalı tasnif tablosu.....	66
Tablo 4.	2019-2020 Eğitim ve öğretim okul sporları faaliyet programı.....	67
Tablo 5.	Yönetici ve antrenörlere yöneltilen sorular ve cevapları.....	82
Tablo 6.	Organizasyon yönetimine yöneltilen sorular ve cevapları.....	85
Tablo 7.	Tesis yönetimine yöneltilen sorular ve cevapları.....	88
Tablo 8.	Yönetici ve antrenörlere yöneltilen sorular ve cevapları.....	90
Tablo 9.	Organizasyon yönetimine yöneltilen sorular ve cevapları.....	94
Tablo 10.	Tesis yönetimine yöneltilen sorular ve cevapları.....	98

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1.	Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar.....	36
Resim 2.	Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar.....	38
Resim 3.	Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar.....	40
Resim 4.	Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar.....	41
Resim 5.	Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar.....	44

ÖN SÖZ

Araştırmamın her aşamasında yanımda olan, her daim ilham veren, bilgisini ve birikimini aktaran, desteğini büyük bir şans olarak gördüğüm çok değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Kubilay ÇİMEN' e teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca tecrübelerini benden esirgemeyen bilgileri doğrultusunda bana ışık tutan Sayın Prof. Dr. Tekin ÇOLAKOĞLU hocama ve tüm hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Tüm sevgilerini hayatımın her alanında hissettiğim güzel dilekleri ve destekleriyle yanımda olan, başarılarım için en az benim kadar mutlu olan aileme ve anneme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

GİRİŞ

İnsanlık, tarih boyunca birçok salgın hastalığa maruz kalmıştır. Yaşanan salgın hastalıkların yarattığı sosyo-ekonomik krizler birçok imparatorluğun sonunu getirmiş yahut yıkımlara neden olmuştur. Pandemi tarihini incelediğimizde ilk yazılı kaynaklar daha çok salgın hastalıkların ruhani boyutuyla ele alınıp değerlendirildiğini göstermektedir. Bilinen en eski Hitit kaynaklarına göre; hastalık ve salgınların tanrıya karşı işlenen günahların bedeli olarak görüldüğü ve insanların tanrı tarafından cezalandırıldıklarına inanılırdı (Alparslan, 2006). Oysa antik toplumların yerleşik düzene geçmesiyle tarım ve hayvancılık yaygınlaşmış, beraberinde hayvanlarla iç içe aynı ortamda yaşanması salgınlara zemin oluşturmuştur(Karakuş, 2018). Kentlerin oldukça kalabalık, altyapısız ve pis oluşu hayvan temasını artırmış ve yetersiz beslenen halk bu durumdan en çok etkilenen kesim olmuştur. Uzun yıllar devam eden salgınlar iş gücünü etkilemiş birçok imparatorluğun çöküşüne zemin oluşturmuştur. Araştırmada Her salgın kendi koşulları, şartları ve inanışlarıyla yaşanan bir süreç olarak kaşımıza çıkmaktadır. Tarihte yaşanan salgın hastalıkların incelenmesi ve sorgulanması günümüzde yaşanan Covid-19 Pandemisine bir bakış açısı kazandıracaktır.

Bu yüzyılın son küresel salgını olarak kabul edilen Covid-19 Pandemisi 31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Hubei eyaletinin yönetim merkezi olan Wuhan'da ortaya çıkmış, çok kısa bir süre içinde Kutuplar hariç dünyanın her yerine yayılmıştır. Birçok ülkede görülen Covid-19 salgını nedeniyle ("Corona Virüs", 2020), Dünya Sağlık Örgütü, Covid-19 salgının küresel bir Pandemi olduğunu kamuoyuna duyurmuştur. Bu açıklamadan sonra hükümetler ülkeleri için harekete geçmiş ve çeşitli güvenlik tedbirleri alınması sağlanmıştır. Bu tedbirler en sade ifadeyle evde izole durumu, sosyal mesafe ve maske olarak belirlenmiş, ilerleyen süreçte salgının önlenemez yükselişi daha radikal kararların alınmasına sebebiyet vermiştir. Eğitim ve öğretime ara verilmesi, iş yerlerinin kapatılması ve sokağa çıkma yasaklarının getirilmesi örnekler arasından gösterilebilir. Devamında salgının spor dünyasına sığraması ile sporcularda Covid vakaları görülmesi ulus ve uluslararası düzeyde spor organizasyonlarının bir bir iptal edilmesine neden olmuştur("Koronavirüs yüzünden", 2020). Birçok ülke Olimpiyat Oyunlarına sporcu göndermeyeceklerini açıklaması üzerine, IOC Başkanı ve Japon Hükümeti

Yaz ve Kış Olimpiyat Oyunlarının tarihinde ilk kez görülen erteleme kararını kamuoyuna duyurmuştur. Spor organizasyonlarının iptal ve ertelemeinden kaynaklı olarak spor endüstrisi çok yönlü zarara uğramış, özellikle yayın hakları, sponsorluk, reklam ve maç günü gelirleri, sektör çalışanları da dâhil olmak üzere oldukça etkilenmiştir. Pandemi ile ilgili T.C Sağlık Bakanlığı bünyesinde Bilim Kurulu oluşturulmuş ve T.C Gençlik Spor Bakanlığın ve diğer ilgili birimlerin ortak çalışmasıyla çok yönlü karar alınıp uygulanmıştır. Ayrıca ülkenin önde gelen sivil toplum kuruluşları, sendika konfederasyonları ve sivil toplum örgütleri salgına karşı yürütülen mücadele için ortak açıklama yaparak birlik çağrısında bulunmuştur(‘‘STK’lardan ortak’’, 2020). Öte yandan eğitim ve öğretime ara verilmesi ve okul sporlarının iptal edilmesi nedeniyle çok sayıda müsabaka yapılamamıştır. Pandemi sürecinde yapılan temaslı ve temassız spor organizasyonlarına uygulanan Covid-19 güvenlik tedbirlerinin uygulama şekli incelenmiştir. Pandemiyle birlikte E-spora olan ilginin artması sektörün büyümesine neden olmuştur.

Bu çalışmanın amacı Pandemiyle birlikte toplumun yaşadığı sosyal değişim, psikolojik, ekonomik sorunları derinlemesine incelenmesidir. Dünya’da ve Türkiye’de bacasız fabrika olarak bilinen spor endüstrisinde yaşanan olumsuzlukları gözler önüne sermektir. Pandemi süreci içinde yapılan ve yapılamayan, açık ve kapalı spor organizasyonları olmak üzere iki alanda inceleme yapılmıştır. Kapalı alan ve açık alan spor organizasyonlarında uygulanan güvenlik tedbirleri yeterli olup olmadığı araştırılmış. Gerek Pandemi sürecinde yapılan organizasyonlar ile gerekse sahada gözlem ve yüz yüze çalışma ile analiz edilmiştir. Pandemi döneminde yapılan organizasyonların yerinde incelenerek yorumlanması, bundan sonra düzenlenecek organizasyonlarda standart Pandemi tedbirlerinin belirlenmesi bakımından önem teşkil etmektedir. Ayrıca bu çalışma 21. Yüzyıl içinde yaşanan Covid-19 Pandemi süreçlerinin derinlemesine analiz edilmesi, spor endüstrisiyle birlikte etkilenen alanların görünür hale gelmesi açısından önem teşkil etmektedir.

Bundan sonra bu tür salgınların olma ihtimaline karşı, spor endüstrisinde alınacak güvenlik ve ekonomik tedbirler için bilgi aktarımı sağlayacak ve muhtemel oluşacak başka salgınlara karşı hazırlıklı olunmasına katkı sağlayacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ VE ÖNEM

1.1. Çalışmanın Amacı

Bu araştırma (SARS-CoV2) olarak adlandırılan Covid-19 salgınına Dünya Sağlık Örgütü'nün küresel Pandemi olarak ilan etmesinin ardından Dünya'da ve Türkiye'de toplum sağlığını korumak için alınan kararların spor endüstrisinde yarattığı etkileri daha iyi anlaşılması amaçlanmıştır. Yerel ve küresel spor organizasyonlarının iptal ve ertelenmelerinin sonucu, Pandemi dönemi içinde sektörün uğradığı ekonomik zarar ile birlikte ele alınarak incelenmiştir.

Pandemi süreci içinde gerçekleşen spor organizasyonlarında uygulanan güvenlik tedbirlerinin tespit edilmesi ile bundan sonra yapılacak spor organizasyonlarına yönelik güvenlik tedbirlerinin belirlenerek model oluşturması amaçlanmıştır. Bu süreç içinde ülkemizde organize edilen açık alan ve kapalı alan spor organizasyonlarını örnek alarak değerlendirme yapılması önem arz etmektedir.

Pandemi sürecine bağlı olarak gelişen durumlara yönelik yeni kararların alınmasına ve Covid-19 döneminin daha iyi yorumlanabilmesi hedeflenmiştir. Pandemi dönemi ile ilgili sınırlı kaynakların derlenip toparlanarak yürüttüğümüz çalışmamızda, bundan sonra ilgili alanla yapılacak çalışmalara kaynak oluşturması açısından önem teşkil etmektedir. Spor sektörünün karar alıcıları, spor kuruluşlarına dönük plan ve hedeflerini belirlemesi bakımından çalışmamızın katkı sağlayacağı, dolayısıyla belirlenecek yol haritaları için bir zemin oluşturacağı amaçlanmıştır.

Bu çalışma, Pandemi süreciyle birlikte değişen yeni yaşam düzeni içinde alınacak tedbirlerin spor organizasyonlarında ve spor endüstrisi içinde bulunan kuruluşlara örnek teşkil etmesi amaçlanmıştır. Ayrıca toplum içinde farklılaşan yeni yaşam düzeninin anlaşılmasına olanak sağlayacağı da düşünülmüştür.

1.2. Çalışmanın Önemi

Araştırmada elde edilecek bulguların Covid-19 Pandemisinin Dünya'da ve Türkiye'de Spor organizasyonlarının iptal ve ertelenmesinden kaynaklı endüstride oluşan ekonomik kaybın tespit edilmesi bakımından önem arz etmektedir. Ayrıca Covid-19'un toplumun her alanını etkisi altına almasıyla yaşanan değişimin boyutlandırılması, Pandemi dönemini anlamaya katkı sağlayacağı ve diğer

çalışmalara örnek teşkil edeceği düşünülmektedir. Kapalı alan ve açık alan spor organizasyonlarında uygulanan standart güvenlik tedbirlerinin, Pandemi sonrası organizasyonlarda farklılık gösterdiği, Pandemi döneminde yapılan organizasyonları incelediğimiz de standart güvenlik tedbirlerine ek yeni tedbirlerin alınması gerektiği görülmektedir. rnekleri incelediğimizde elde edilen bulguların bundan sonra düzenlenecek organizasyonlarda, yeni güvenlik tedbirlerinin oluşturulmasına katkı sağlayacağı yönündedir. Yeni yaşam düzeni içinde yapılacak spor organizasyonlarına uygulanacak güvenlik tedbirlerini destekleyeceği, kurumların ve spor kulüplerinin işini kolaylaştıracaağı ve izlenecek yolun belirlenmesine katkı sağlayacağı yönünde önem arz etmektedir. Pandemi süreci içinde; İptal edilen organizasyonların spor sektöründe oluşturduğu gelir kayıplarının (yayın hakkı, sponsorluk, reklam gelirleri, ma günü gelirleri) araştırılması, literatüre katkı sağlaması yönünde önem taşımaktadır (Göksel, 2020). Sponsorların geri çekilmesi, lansman btçelerinin kaldırılması veya kısıtlanması aynı zamanda iptal edilen organizasyon gelirlerinin tamamen ortadan kalkması kurumları zora soktuğu görülmektedir. Bu alanda yapılacak çalışmalardan elde edilecek sonuçların sektöre katkı sağlayacağı yönündedir. Spor paydaşlarının sürece bağlı olarak yeni kararlarının, önceki döneme göre daha iyi yorumlanmasına zemin oluşturabilecek ve bu alanda yapılacak araştırma, sektörün yol haritasını belirlemesi yönünde önemli katkılar sağlayacaktır.

1.3. Çalışmanın Hipotezi

Pandemi nedeniyle iptal edilen spor organizasyonlarının çoğu branşı olumsuz etkilediği bilinmektedir.

- Spor branşlarını açık alan ve kapalı alan olmak üzere iki kategoriye ayırıp inceleme yapıldığında; Pandemi sürecinde açık alan spor branşları talep görürken kapalı alan spor branşları durma noktasına gelmiştir. Açık alan spor branşları ekonomik kaybını çeşitli şekilde telafi ederken, kapalı alan spor branşlarında bu durum görülmemekte ve aralarında anlamlı farklılık bulunmaktadır.
- E-Spor ve Outdoor Sporlarında Pandemi ncesi döneme göre anlamlı farklılık görülmektedir.

1.4. Çalışmanın Sınırlılıkları

- Bu alışma 2020 Mart – 2021 Haziran dönemi içinde gerçekleştirilmiştir.
- Çalışma Covid-19 Pandemi süreçleri ile ilgili olduğu için yakın tarihli bir çalışma olup mevcut kaynakların sınırlılıkları ile karşılaşılmıştır.

- Covid-19 salgını ile ilgili yasakların getirmiş olduğu kısıtlamalardan dolayı kaynak ve literatür taraması telefon ve internet üzerinden yapılarak araştırmayı sınırlamıştır.
- Covid-19 salgını hızla yayılması sonucu ülkelerin bu duruma uyum sağlamak için ilgili kurum ve kuruluşların başta Dünya Sağlık Örgütü ve ülke sağlık bakanlıklarının sürekli yeni tedbirler alması nedeniyle ve bu konun son ana kadar takip edildiği ama tezin jüri aşamasına geldiğinde ise bunların teze yansıtılamaması noktasında sınırlılıklar bulunmaktadır.

1.5. Çalışmanın Varsayımları

Araştırmaya konu olan bilgiler yerli ve yabancı kaynakların taranmasıyla elde edilip detaylı bir şekilde incelenmiş, Dünya’da ve Türkiye’de Covid-19 Pandemi sürecinin makro ve mikro düzeyde spor endüstrisine verdiği ekonomik zararın tanımı yapılmış varsayılmaktadır.

- Spor organizasyonlarının güvenlik tedbirleri kapsamında önlemlerin geliştirilmesine ve sürdürülebilmesine katkı sağlaması,
- Covid-19 Pandemisi’nin spor sektöründe oluşturduğu ekonomik zararın boyutları ele alınması
- Pandeminin zihinsel, fiziksel ve sosyal hayata olan olumsuz etkilerinin tanımlanması,
- Pandemi döneminde toplumsal davranış kalıplarının değişim göstermesi,
- Pandemi sürecinde Türkiye’de yapılan spor organizasyonlarında alınan tedbirlerin tanımı yapılması,
- Spor federasyonları, spor kulüpleri, dernek ve farklı sivil toplum örgütlerinin bu dönem içinde almış oldukları tedbirlerinin tanımı yapılması,
- Okul sporları federasyonunun düzenlediği açık ve kapalı spor organizasyonlarının Pandemi kaynaklı iptallerin oluşturduğu zararın boyutlarını ele alması,
- E-sporun ve Outdoor sporlarının Pandemi döneminde karlı çıktığı varsayılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMLAR VE TANIMLAR

2.1. Pandemi Kavramı

2.1.1. Pandemi Nedir?

Bir hastalığın Pandemi olarak kabul edilebilmesi için birden fazla ülkede ve kıtada aynı anda görülmesi gerekmektedir. Hastalığın, görülme sıklığına bağlı olarak alınacak tedbirlerle enfekte olabilecek kişi sayısının azaltılması amaçlanarak, yayılması engellenir. Pandemi ilanı bir anlamda ülkelerin kendini korumaya alması anlamı taşımaktadır. İnsan sağlığı derken bir toplumun bedensel, ruhsal ve ekonomik varlıklarını da korunması gerekmektedir. Hastalıklar sadece insan sağlığını değil, yaşamın kendisini de tehdit etmektedir. Küresel çaptaki salgınların ilanı Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılmaktadır, bu tür açıklamaların olabilmesi için yeni bir tür virüsün var olması ve insandan insana hızlı bir şekilde yayılıyor olması gerekmektedir.

2.1.2. Pandemi Tarihi

Eski inanışlarda hastalıklar ve salgınlar tanrıya karşı işlenen günahların bedeli olarak görülürdü ve insanların tanrı tarafından cezalandırıldıklarına inanılırdı. Bunun en bilinen örneğinin Kayseri Kültepe kazılarında ortaya çıkarılan, Hitit Dönemine ait kil tabletlerde kayıt edildiği görülmektedir. Kazılarda elde edilen kil tabletlerde Hitit kralı 2. Murşili, kaleme aldığı Veba Duasında ülkesinde yaşanan hastalıkların tarihsel sürecini anlatmıştır (Alparslan, 2006, s. 127).

O dönemde salgın hastalıklar dini ve ilmi bakış açılarıyla çözülmeye çalışılmıştır. İnsanlık tarihinde yaşanmış bütün salgın hastalıkların tarihsel süreçleri şu şekilde sıralanmıştır;

Atina Vebası M.Ö.(431-404): İnsanların dağınık yaşamdan yerleşik hayata geçip tarım ve hayvancılık ile uğraşmaya başlaması salgın hastalıkları beraberinde getirmiştir. Antik çağda insan ve hayvanlar iç içe aynı ortamda yaşar ısınma ihtiyaçlarını hayvan ısıyla karşılamaya çalışılırdı bu aynı zamanda hayvan patojenlerin insanlara bulaşmasına neden olurdu. Şehrin kalabalığı ve yetersiz beslenen halk bu durumdan en çok etkilenen kesim olmuştur. Uzun yıllar süren salgın iş gücünü etkilemiş ve üretimin azalmasıyla zengin ve soylu aileler bir bir göç

etmiş ve bu durum imparatorluğa oldukça zarar vererek Roma İmparatorluğunun çöküşünün başlangıcına zemin hazırlamıştır. Antik çağlarda ilk salgın olarak kabul edilen Atina Vebası M.Ö.331 yılında Atina ve Sparta arasında Peloponnesos Savaşı esnasında görülmeye başlamış ve hastalık taşıyan askerlerin büyük bir çoğunluğu salgın nedeniyle öldüğü bilinmektedir. Tek kaynak olarak gösterilen Thukydides aktarımına göre; salgının Etiyopya kökenli olduğunu Mısır, Libya ve Pers toprakları üzerinde Hellas'a ulaştığını ifade etmiştir (Turan, 2018). Ayrıca Thukydides'in veba hastalığına yakalanması ve hastalığın yarattığı harabiyeti detaylarıyla kaleme alması hastalıkla ilgili tek ve en önemli kaynak olarak bilinmektedir. 100.000 insanın veba nedeniyle kaybedilmesi dönemin ekonomi ve idari sistemini yerle bir etmiştir (Kelaidis, 2020).

Antonine Salgını (165-180): Tarihte ilk toplu ölümlere neden olan hastalık Antonine salgınıdır. Beş milyondan fazla insanın ölmesine neden olan salgın Roma İmparatorluğunu da oldukça zayıflatmış ve bir anlamda sonunu hazırlayacak alt yapıyı oluşturmuştur. Uzak doğudan batıya doğru yayıldığı düşünülen Antonine Salgını M.S 166 deniz yoluyla ticari gemilerde taşınan mallardan hastalığın bulaştığı ve bu sayede şehirlere yayıldığı bilinmektedir. Doğu seferinde hastalığa yakalanan Roma askerleri, savaş dönüşü yol üzerinde bulunan birliklerinde konaklamalarıyla hastalığı diğer askerlere bulaştırması salgının karadan daha geniş bir alana yayılmasına neden olmuştur (Horgan, 2019). Salgının 4 yıl yoğun sürdüğü 166-170 tarihleri arasında Roma şehrinde günde 2.000 insanın öldüğü bilinmektedir (Sayar 2020, s. 10).

Justinian Vebası (541-542): Adını hastalıktan kurtulup hayatta kalan Bizans İmparatoru Justinian'dan almıştır. Hijyenin ve alt yapının olmadığı, şehir evlerinin derme çatma olması veba taşıyan farelerin çok rahat evlerde dolaşmasına ve her gün binlerce insanın ölmesine neden olmuştur. Ölen insanların sokak kenarlarına atılması kenti yaşanmaz hale getirmiş ve şehirde yaşayan zenginler para karşılığı en alt seviyede yaşam süren insanların ölümlerini denize atmaları sağlanmıştır, ama yine de bir sonuç alınamamıştır. Hastalık Afrika kıtasında başlamış Mısır bölgesinden diğer kentlere yayılmıştır. Mısır'dan Bizans İmparatorluğuna gelen ticari gemilerle taşınan malların arasında veba taşıyan fareler şehre ölüm getirmiş ve önlem alınmasına rağmen ölümler durdurulamamıştır (Keskinbora, 2017). Bu salgın İmparatorluğu her alanda zayıflatmış eski gücünü yitirmesine neden olmuştur. Ayrıca 'Kuzey Afrika,

Avrupa, Orta ve Güney Asya nüfusunun %50-60'ının bu Pandemi de kaybedildiği sanılmaktadır''(Parıldar, 2020). Bu salgın Bizans İmparatorluğunu oldukça sarsmış ölümler arttıkça ekonomik zorluklar yaşamıştır ayrıca bu salgın Doğu ve Batı İmparatorluğun birleşme çabalarını ortadan kaldırmıştır.

Japonya Çiçek Salgını (735-737): Japonya'nın Nara dönemi olarak adlandırılan Budizmin, aristokrat zümrenin yeni yeni oluştuğu bir dönemde çiçek salgını ülkenin geneline yayılmış ve yaşamı olumsuz etkilemiştir (Watanabe, 2020). Gelişmiş yaşam tarzı yerine ölümün kol gezdiği bir döneme girilmiş ve büyük kayıplar verilmiştir. Japonya Çiçek Salgını yaklaşık 1 milyon insanın ölümüne neden olmuştur (Tavukçu, 2020). Salgından en çok etkilenen kesim çocuk ve aristokrat zümre olmuştur. Dönemin İmparatoru salgınlardan korunmak amacıyla Budizm tapınakları inşa ettirmiş ve Japonya da Budizm dinini resmileştirmiştir

Kara Veba (1347-1351): Tarihte görülen en büyük ve en korkulu salgın olarak anılmaktadır. Yersinia pestis adında bir bakterinin yol açtığı bir salgın türüdür. Bu salgın ortaçağın karanlık zihniyetinin değişimine vesile olmuş ve dünya tarihine yeni bir kapı aralamıştır. Yenilikler, düzenlemeler, reformlar yine bu çağda gerçekleşmesiyle bir dönemin kapandığını ve yeni bir çağın başladığını göstermektedir. Vebanın çıkış noktası Asya kıtası olmasına rağmen genel görüş Çin'de ortaya çıktığı görüşünü desteklemektedir. Hunların savaş esnasında veba mikrobu taşıyan ölüleri kuşattıkları şehre mancınık yardımıyla fırlatılması sonucu Kefe şehrine hastalık sıçramış ve şehre gelen ticari gemiler sayesinde Sicilya adasına taşınan hastalık tüm Avrupa kıtasına yayılmıştır (Genç, 2011). 'Kara Ölüm 23.840.000 insanı, Avrupa nüfusunun 1/3'ünü ortadan kaldırdı'' (Özden ve Özmat, 2014, s. 16). İnsan ve iş gücü azalmasıyla tarım yapılamamış, ekili arazilerin azalması toprak sahiplerinin feodal sisteminin sonunu getirmiştir.

Meksika Cocoliztli Salgını (1519-1530):_ Hernando Cortés'in yönetimindeki İspanyol birlikler Meksika'ya ulaştığında Aztek nüfusu 25 milyonken bağışıklığı olmayan yerli halk büyük kayıplar vermiş ve 18 milyon insanını kaybetmiştir. (Bağdatlı, 2017). Bağışıklığı olan İspanyol askerlerin hastalanmadıklarını gören Aztek'liler işgalcileri mucizevi bir güç olarak görmüş ve kutsamışlardır. (Akpınar 2012, s. 97). Bir anlamda soykırıma uğrayan halk kendi öz vatanında işgalcilere iş gücüyle hizmet ederek bir anlamda köleleştirilmiştir.

Yeni Dünya Çiçek Salgını (1520-): Kristof Colomb ve arkadaşları Yeni Dünyayı keşfetmesiyle bağışıklığı olmayan yerli halk kâşiflerin taşıdığı hastalıklardan etkilemiş ve halkın neredeyse %80'i Çiçek Hastalığı nedeniyle hayatını kaybetmiştir(Türk, Bingül ve Ak, 2020). Salgından dolayı Kıta boşalmış ve Ekonominin devamı için ölen yerli halkın yerine yüzlerce siyahi köle getirilmiş ve iş gücü tekrar geri kazanılmıştı. Bir anlamda bu kayıplar batının işini kolaylaştırmış ve Yeni Dünyanın kolonileşmesini kolaylaştırmıştır (Aktan, 2020).

2.1.3. 20.Yüzyıl Pandemileri

20. yüzyıl içinde üç büyük salgın yaşanmıştır. Bu salgınların ilki 1918 yılın da başlayan ve bir yıl süren "İspanyol gribi", ikincisi 1957 yılında başlayıp önceleri hafif seyreden bir hastalık gibi görünse de sonrasında şiddetlenen "Asya gribi", ve son olarak 1968 yılında başlayıp üç yıl süren "Hong Kong gribi" olarak bilinmektedir. Bu üç büyük salgın arasında İspanyol gribi insanlık tarihi boyunca görülmüş en ölümcül salgın olarak kabul edilmekle birlikte ilk kez bir hastalık detaylı bir şekilde kayıt altına alınmıştır.

İspanyol Gribi (1918-1919): Günümüz tanımıyla H1N1 alt tipi virüs 1918 Martında ABD'nin New Mexico eyaletinde tespit edilmiş ve Ekim 1918'e kadar tüm kıtalara yayılmıştır (Şahin, Demir, 2020). Tüm dünyada askeri sansür nedeniyle salgınla ilgili bilgi verilmezken 1. Dünya savaşına katılmamış olan İspanya hastalığı örtüsüz bir dille anlatmış, ülkesinde yaşanan hastalıktan kaynaklı sorunları olduğu gibi aktarmasından ötürü dünya bu salgına İspanyol gribi adını vermiştir. Hastalığı oluşturan patojenler bilinmemekteydi (Grip virüsü 1933 yılında keşfedilmiştir) insanlar arasında hızla yayılım göstermesi nedeniyle Beş Günlük Veba veya Rüzgar Vebası olarak da isimlendirilmiştir. Semptomlar genelde ateş, öksürük, boğulma hissi ve kemik ağrısı olarak görülmekteydi. Sağlıklı genç nüfusun büyük bir bölümünün hastalığa yenik düşmesiyle çoğu hane yoksulluk yaşamıştır. Evin ekonomik yükünü üslenmiş olan bu genç nüfusun kaybı ile çocuk ve yaşlıların temel besin ihtiyaçlarının karşılanmaması büyük zorluklara neden olmuştur. Olağandışı bir hızla bulaşan bu virüs 1914'te başlayan ve 1918 yılında biten 1.Dünya Savaşı sırasında kaybedilen insan sayısı ile mukayese edildiğinde İspanyol Gribi çok daha fazla can kaybına neden olmuştur. "Dünya genelinde tahminen 40-100 milyon ölüme yol açmıştır"(Temel, 2012). İspanyol gribi sonrası dünya ülkeleri sağlık

alanında yeniliklerin gerekliliklerini tartışır hale gelmiştir. ‘‘1920'lerden itibaren bu algı değişimi kamu sağlığı stratejilerine de yansıdı. Birçok ÷lkede sağlık bakanlıkları yeniden düzenlendi, daha iyi hastalık takibi yapılmaya, sağlık hizmetlerinin ihtiyacı olan herkese ücretsiz sunulması anlayışına kucak açılmaya başlandı’’(Spinney, 2018). Bu süreçte ÷lkemizde sağlık politikaları ile ilgili çalışmalar Türkiye Büyük Millet Meclisi açılışı sonrası hızlanmış ve 3 Mayıs 1920 de 3 sayılı kanun maddesiyle Sağlık Bakanlığı kurulmuştur (Tarihçe, 2015, 1 Eylül). Dönemin İlk Sağlık Bakanı Dr. Refik Sayman, görevi boyunca (1937 yılına kadar) 4 ilkeye imza atarak sağlık alanında reformlar gerçekleştirmiştir. Bu reformlar sırasıyla; Sağlık hizmetlerinin organize edilip yönetilmesini, Koruyucu hekimliğin merkeze ve tedavi edici hekimliğin yerele bırakılmasını, Tıp Fakültelerinin cazibesini artırarak hekim yetiştirilmesini ve bulaş hastalıklarla mücadele edilmesini kapsamaktadır (Sağlık Bakanlığı, 2020). Ayrıca 1946 yılında Türkiye Cumhuriyetini temsil eden Sayın Prof. Dr. İhsan Doğramacının da aralarında bulunduğu 61 temsilcinin imzasıyla Dünya Sağlık Örgütünün Anayasası kabul edilmiş ve 7 Nisan 1948 yılında 26 üye ÷lkenin onay vermesiyle resmi olarak Dünya Sağlık Örgütü kurulmuştur. Birçok ÷lkede olduğu gibi İngiltere’de kendi sağlık sistemini oluşturmuş ve 1948 yılında Ulusal Sağlık Hizmetleri’ni (National Health Service) kurmuştur. Çin Devleti de 1952 yılında grip tiplerini araştırmaya başlamış ve 1954 yılında Virüs Grip Odası’nı kurmuştur. Şubat 1957 yılında Asya Gribinin 8 ay gibi kısa bir süre içinde tüm anakaraya yayılmasıyla Çin Ulusal grip Merkezi 1958 yılında kurulmuş ve araştırmalara yol göstermesi amacıyla Grip El Kitabı hazırlayıp yayınlanmıştır (Çin Ulusal Grip Merkezi, t.y)

Asya Gribi (1957-1958): Bu yüzyılın en hafif atlatılan salgın hastalığı olarak değerlendirilmektedir. H2N2 alt tipi, ilk olarak şubat ayında Çin’in Guizhou Eyaletinin batı kısmında ortaya çıkmış ve çok kısa bir zaman dilimi içinde Hong Kong’a yayılmış ve yazın ortalarında Amerika Birleşik Devletleri kıyılarına sıçramıştır. Salgının ikinci dalgası daha şiddetli olmuş ve tüm kuzey yarım küreyi sarmıştır. Kuş gribi ve insan gribi karışımı yeni bir tür olarak H2N2 alt tipi virüs için aşının hızlıca üretilmesi ve antibiyotik desteği sayesinde salgının yayılması önlenmiş ve ölüm oranının düşürülmesi sağlanmıştır (Rogers, 2020). Hastalık çoğunlukla yaşlı, çocuk ve hamile kesimi etkilemiştir. Tahmini olarak dünya genelinde salgının bir ya da iki milyon insanın ölümüne sebep olduğu düşünülmektedir.

Hong Kong Gribi (1968-1970): 20. yüzyılın üçüncü ve son salgını olan Hong Kong Gribi, H3 yeni bir tür olarak görülse de Asya gribi genomuna sahip olmasından dolayı H3N2 alt tipi influenza virüsü denilmektedir ("Pandemia de 1968", 2019). Yapılan araştırmalarda N2 antijenine sahip olması, yeni tip virüse karşı antikor gelişmiş olduğu varsayılar, H3N2 alt tipi influenza'nın büyük çapta bir salgına neden olmayacağı ve çok hafif atlatılacağı düşünülmüştür. Salgının ilk dalgası 6 ay sürerek Avrupa, Amerika ve Asya kıtalarına yayılmış fakat ikinci dalga şiddetini daha fazla hissettirmiştir. İkinci dalga olarak tabir edilen sonraki altıncı ayda salgının Hindistan, Filipinler, Vietnam, Singapur, Afrika, Avustralya, Güney Amerika ve Avrupa'ya sıçraması sonucu büyük ölümlere neden olmuştur. Amerika Birleşik Devletlerinin virüsten en çok etkilenen ülke olma nedeni, 1968 Vietnam savaşı sonrası eve dönen Amerikan askerlerin virüsü kendi topraklarına taşımasıyla yüksek ölüm ve hastalık oranlarına sebebiyet vermesidir. "1957 yılındaki Asya Gribi ve 1968 yılındaki Hong Kong Gribi salgınları yaklaşık 1,5 milyon insanın ölümüne, üretim kaybı ve tıbbi bakım olarak 32 milyar dolar kayba neden olmuştur" (Tosun, 2017).

2.1.4. 21. Yüzyıl Pandemileri

(SARS CoV 2002-2004): Türkçede "Ciddi Akut Solunum Yolu Sendromu" olarak isimlendirilmiş, halk arasında ise gizemli zatürre olarak bilinmektedir. Sars, bu yüzyılın ilk salgın hastalığı olarak tanınır, 2002 Kasım ayında Çin'in Guangdong eyaletinin Fushan şehrinde ilk vaka görülerek rapor edilmiştir. Rapor edilen hasta 46 yaşında bir devlet memuru, üstelik aileden de 3 kişi Sars'tan etkilenmişti (Zhao., Zhang, Xu, Huang, Zhong ve Cai, 2003). Aile nasıl ve ne şekil temas ettiği pek bilinmese de, SARS virüsü omurgalı hayvandan insana bulaşan zoonotik özelliği olan viral bir enfeksiyondur. Bulaşma riski yüksek olan Sars kısa zaman dilimi içinde yaklaşık 37 ülkeye hava yoluyla yolculardan yayılmıştır. Özellikle Hong Kong, Tayvan, Singapur, Vietnam ve Kanada da hastalık daha yoğun görülmüştür. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre virüsten enfekte olan toplam insan sayısı 8,098, hayatını kaybeden kişi sayısı ise 774 olarak kayıtlara geçmiştir ("Sars Virüsü", 2020). En son vaka 2004 yılında görülmüştür.

H1N1 Domuz Gribi (2009-2010): Salgın hastalıkları tarihi süreçlerine bakıldığında genelde Çin kaynaklı salgınlarla karşılaşmaktayız. Oysa H1N1virüsü Meksika'nın

Oxaca şehrinde ortaya çıkmış ve ilk ölen kişi de bir hükümet çalışanı olmuştur. Adından dolayı birçok insanı geriyor olsa da, bu virüs domuzdan insana geçmesi nedeniyle domuz gribi adını almıştır. Klinik tablo genellikle grip ile karıştırılmış ve bundan dolayı tedavilerde gecikmeler yaşanmıştır. Önceki dönem grip hastalıklarına maruz kalan yetişkinlerde antikor gelişmesiyle domuz gribi daha hafif seyrettiği kaydedilmiştir. Burada tehdit altında olan kesim ne yetişkin nede yenidoğandır; yapılan bir araştırmada her üç çocuktan biri tahmin edilenin on kat fazla virüsü bulaştırdığı ortaya çıkmıştır. Çocukların ve diğer insanların da korunabilmesi için aşılanmanın hedef grubu öncelikli çocuklar olması yönünde olmuştur (Hoschler, Hardelid, Stanford, Andrews, Zambon, 2010). Mart 2009 yılında Güney Batı Amerika ve Meksika ülkelerinde başlayan ve kısa süre içinde dünya genelinde enfekte olan hasta sayısı 340.000'nin üzerindedir. Kayıtlara geçen 4.100 kişi domuz gribi nedeniyle yaşamını yitirmiştir(“Domuz gribi”, 2020, Aralık).

MERS -CoV (2012-); İlk vaka Suudi Arabistan'ın Cidde şehrinde görülmüştür, enfekte olmuş tek hörgüçlü develerden insana geçtiği bilirse de, bir görüşe göre de virüs yarasa kökenlidir. Zoonotik bir virüstür insandan insana, hayvandan insana geçmektedir. Genellikle hastalık ağır seyretmekteydi bu nedenle Sudi Arabistan Sağlık Bakanlığı, Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezinin yardımıyla vaka artışlarının nedenlerini araştırmak üzere ortak bir çalışma gurubu oluşturarak klinik özelliklerini tanımlanmaya çalışılmıştır. Bulgular genelde boğaz ağrısı, öksürük, nefes darlığı, ateş, titreme, kas ağrısı, göğüs ağrısı, karın ağrısı, kusma, ishal, döküntü, yorgunluk, baş ağrısı belirtileri hastada yoğun görülmekteydi (Oboho, Tomczyk, Al-Asmari, Banjar, Al-Mugti, Aloraini,S., Madani, 2015). Orta Doğudan başlayıp Güney Asya ve Afrika kıtası da dahil toplam 27 ülkede vaka görülmüş ve 858 ölüm kayıtlara geçmiştir (“Middle East”, 2019).

2.2. Covid-19 (2019 -)

2.2.1. Kaynağı ve Yayılımı

Coronavirüs türevleri, 1960 yılından bu yana belli aralıklarla dünyanın çeşitli yerlerinde SARS-CoV, MERS-CoV ve Covit-19 gibi farklı isimler altında karşımıza çıkmış, zoonotik kökenli virüslerdir. Bu virüslerin görünümü taç şeklindedir, çubuksu çıkıntılarında dolayı Latince de taç anlamına gelen Corona adı verilerek Coronavirüs olarak isimlendirilmiştir(Er., Ünal, 2020). Bu guruptaki virüsler

insanları ve hayvanları enfekte etme özelliğine sahip tek zincirli, pozitif polariteli zarflı RNA virüsleridir. Coronavirüs ile enfekte olmuş hastaların hapşırıp öksürmesi ve hatta nefes alırken, ağızdan çıkan damlacık ile çok rahat insanlara bulaşabilmektedir. Yapılan çalışmalar, korunma amaçlı kullandığımız cerrahi maskelerin çok yeterli olmadığı, maskeye rağmen viral parçacıklara maruz kalındığı yönündedir. Ancak daha çok kişisel bakıma dikkat edilmesi alınan basit önlemlerle riski minimuma indirme şansı bulunmaktadır. Örneğin elleri sık yıkamak, çok kullanılan alanları dezenfekte etmek, yüze, göze ve ağıza dokunmamaya dikkat edilmesi dahi enfeksiyon riskini aza indirdiği yönündedir. Alınan önlemler yapılan çalışmalara karşın Coronavirüsler belli aralıklarla mutasyona uğrayarak farklı isim altında karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzyılın son küresel salgını olarak kabul edilen Covid-19 Pandemisi 31 Aralık 2019 tarihinde Çin'inin Hubei eyaletinin yönetim merkezi olan Wuhan'da ortaya çıkmış çok kısa bir süre içinde Kutuplar hariç dünyanın her yerine yayılmıştır. Covid-19 ile ilgili birçok iddia ortaya atılmıştır, bunlardan en zayıf ihtimalli olanı virüsün laboratuvarında üretilmiş olması, diğeri ise dünyanın da kabul ettiği Huanan deniz ürünleri pazarından yayılmış olduğu görüşüdür. Küresel kararlar, alınan önlemler, tedavi şekilleri ülkeler arası farklılık gösteriyor olsa da, dünya tek bir ortak düşünceye sahiptir; yapılan tedaviler ve alınan tedbirler yeterli mi?

2.2.2. Tedavi ve Tedbirler

Pandemi dönemleri uzun soluklu süreçler olup planlamaların ve organizasyonların düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlayan ve en büyük sorumluluğu alan sağlık birimleri ve sağlıkçılarla gerçekleştirilmektedir. Sağlık Bakanlığı ve yetkili birimler; tedbirlerle ilgili çalışmaların ve gerekli uyarıların yapılmasına, elde edilecek sonuçların yorumlanarak paylaşılmasına, tetkik ve tedavi uygulamaların kontrolünü yapmak ve Pandemi süreçlerini yönetmekle yükümlüdür(Yücesan., Özkan, 2020). Bu kapsamda ülke genelinde alınan ve uygulanan Pandemi tedbirleri sırasıyla şu şekildedir;

- Coronavirüs Bilim Kurulunun oluşturulması,
- Alo 184 Corona danışma hattı,
- Karantina süreçleri için yurtların tahsis edilmesi,
- 65 yaş üstü ve 20 yaş altı vatandaşlara kısıtlama uygulanması,

- Çalışma saatlerin tekrar düzenlenmesi,
- Müesseselere sınırlandırılma getirilmesi,
- Sokağa çıkma kısıtlamaların getirilmesi,
- Yurtdışı seyahat kısıtlaması,
- Yurtiçi dolaşımı ise yer yer kısıtlı veya izne tabii,
- Filyasyon ekiplerin oluşturulması,
- Güncel veriler paylaşılması,
- Hasta ilaç raporların uzatılması,
- Hızlı tanı kitlerin kullanılması,
- Maske ve kolonya dağıtımı,
- Çeşitli afiş, broşür ve el kitapçıkların hazırlanması,
- Hayat Eve Sığar uygulaması ile bilgilendirme yapılması sağlanmış,

Sosyal mesafe kuralları oluşturularak bulaş riskini en az seviyeye indirmeye çalışılmıştır.

Hastalık süreci içinde uygulanan tedavi şekli ‘‘ hidrosiklorokin etken maddeli ilacı 5 gün boyunca sabah akşam birer tane; favipiravir etken maddeli ilacı ise ilk gün sabah sekiz, akşam sekiz tane, sonraki günlerde ise sabah üç, akşam üç tane olacak şekilde toplam 5 gün’’(Sağlık Bakanlığı,2020). Ve 10 günlük karantina tedbirleri ile tedavi süreçleri tamamlanmaya çalışılmıştır. Geliştirilen aşular ile salgın kontrol altına alınmaya çalışılmış ve ülke genelinde öncelik sırası belirlenerek aşı uygulamalarına başlanılmıştır. Covid-19 için şuan kadar geliştirilmiş 3 çeşit aşı bulunmaktadır; inaktif aşular, mesajcı RNA (mRNA) aşuları, viral vektör (adenovirüs) aşularıdır’’(Sağlık Bakanlığı, 2021).

2.2.3. Tedavi İle İlgili Mevcut Durum

Covid-19 Pandemisi gün be gün değişim göstermekle birlikte yeni mutasyonlar oluşturmuştur, epidemiyolojik araştırmaların hala yoğun bir şekilde devam ettiği bir süreç yaşanmakta ve tam olarak hastalığın tedavi şekli bulunamamıştır. Bu bağlamda Dünya Sağlık Örgütü ülkelerle iş birliği yaparak virüsten korunmanın ve salgının etkilerinin azaltılması için çeşitli önlemler uygulamaktadır. Bundan sonra ki araştırmalarda daha iyi sonuç alınabilmesi için (DSÖ) küresel çapta bilim insanlarını ve küresel sağlık profesyonellerini bir araya getirerek var olan tedbirlerin geliştirilip standart hale sokulması düşünüldüğünü belirtmiştir (Dünya Sağlık Örgütü, 2020).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

COVID-19'UN DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ETKİLERİ

3.1. Dünya'ya etkisi

Wuhan da gizemli bir hastalığın olduğu haberleri başlangıçta dünyanın pek ilgisini çekmemiş, bölgesel bir durum olduğu düşünülmüştür. Wuhan Belediye Sağlık Komisyonu 31 Aralık 2019 yılında, kaynağı belli olmayan hastalığın bir balık pazarından çıktığını ve aynı anda 27 kişide aynı etkilerin görülmesi sebebiyle Dünya Sağlık Örgütüne durumu bildirmiştir (Bağ, 2020). Resmi duyuru olmasa da durumun ciddiyeti daha anlaşılır hale gelmiştir. Salgının ülke dışında ilk kez Tayvan da görülmesi dünyada büyük endişe yaratmış ve tedbirler nasıl alınmalı, gündem konusu olmuştur. Çok kısa bir süre içinde “Virüs dört kıtada 28 ülkeye yayıldı”(“Corona virüsünün”, 2020) haberleri ardı ardına çıkması ülkelerin kendi içine kapanmasına ve bir takım izolasyon uygulamaları ile önlem alınmaya çalışılmıştır.

3.1.1. Dünya Sağlık Örgütünden İlk Açıklama

Dünya Sağlık Örgütü direktörü 30 Ocak 2020 günü acil durum komitesini toplamış ve salgının (PHEIC) ölçütlerini karşıladığını (Dünya Sağlık Örgütü, 2021) ve yeni tip Coronavirüs salgını olduğu, bundan dolayı acilen ülkelerin izole edilip korunması için küresel Pandemi acil durum açıklaması yapılmıştır. Bu bağlamda Çin Halk Cumhuriyeti tüm ülkelere kendi deneyimiyle ilgili tavsiyede bulunmak üzere Dünya Sağlık Örgütü direktörü ile görüşmüş ve bu görüşmenin sonunda, önerilerin geçici tavsiyeler olarak kabul edip yayınlanması sağlanmıştır.

3.1.2. IOC'den Açıklama

24 Temmuz ve 9 Ağustos tarihleri arasında yapılması planlanan Tokyo Olimpiyat Oyunları Pandemi kaynaklı olarak 1 yıl erteleme kararının alınması 124 yıllık Olimpiyat tarihinde ilk kez görülmüştür. Bu tarihi karar, Japon başbakanı Şinzo Abe'nin IOC başkanı Thomas Bach ile yaptığı telefon görüşmesiyle alınmıştır (“Joint Statement”, 2020). Erteleme isteği Japon hükümetinden gelmiş ve IOC başkanının bu isteği saygıyla karşılayıp ertelemeyi kabul etmiştir. IOC'den yapılan resmi duyuruda da bu karar teyit edilmiş ve “sporcuların, Olimpiyat Oyunlarında çalışan herkesin ve uluslararası toplumun sağlığının korunmasının”(Welle, 2020) en

öncelikli amaç olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca bu tarihi kararı 206 Ulusal Olimpiyat Komitesinin (NOC), Yaz Olimpiyat Uluslararası Federasyonlarının (IF) ve IOC Sporcu Komisyonunun ve kıta sporcularının komisyonlarının desteği de alınarak verilmiştir (IOC, 2020). IOC ertelemelerden doğan ek maliyeti karşılayacağını; bütçenin 650 milyon doları sporcuların desteğine, 150 milyon dolar ise Ulusal Federasyonları, Ulusal Olimpiyat Komitelerini ve IOC tarafından tanınan Organizasyonlara verilmesini onayladığını açıklamıştır (IOC, 2020).

3.1.3. 2020 Yaz ve Kış Olimpiyatları'nın Ertelenmesi

Dünya üzerinde yapılan en büyük etkinlikler arasında yer alan Olimpiyat Oyunları salgının yarattığı olumsuz durumlar karşısında oldukça etkilenmiştir. Japonya'nın Tokyo kentinde yapılması planlanan 2020 Tokyo Olimpiyat oyunları tarihinde ilk kez covid-19 Pandemisi sebebiyle erteleme kararı alınmıştır (Welle, 2020). 1896 yılından bu yana düzenlenen Olimpiyat Oyunları iki kere savaş nedeniyle iptal olmuş ve tarihinde ilk kez bir ertelemeyle karşı karşıya kalmıştır. Japonya, tarihinde iki kez 1972' de Sapporo ve 1998 Nagano şehirlerinde kış olimpiyat oyunları düzenlemiş bir olimpiyat ülkesidir (IOC, 2020).

Ertelenme beraberinde ek maliyet getirmiş, tahmini olarak 2,8 milyar dolar olduğu belirtilmiştir (sözmen, 2021). Tokyo, Olimpiyat hazırlığı için 2013 yılından bu yana yapmış olduğu spor kompleksleri ve tesislerin kullanır hale getirilmesi, ulaşım ve alt yapı çalışmaları için toplam 25 milyon dolar harcamıştır (Ekolig, 2020). Olimpiyat Oyunlarının 2021 yılında yapılıp yapılmayacağı konusu tartışmaya açık bir durumdur, Kobe Üniversitesi enfeksiyon hastalıkları profesörü Kento Iwent telekonferansla katıldığı bir programda 2021 yılına ertelenen Tokyo Olimpiyat Oyunları'nın yapılmasına iyimser bakmadığını ifade etmiştir (Bağ, 2020). Tokyo Olimpiyat Komitesi ve Japon Hükümeti, Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Paralimpik Komitesi ve Tokyo Metropol Hükümeti ile video konferans düzenlemiş, Olimpiyat Oyunlarının seyircisiz oynatılmasına karar verilmiştir (Kırmızıoğlu, 2021). Ayrıca bilet ücretleri geri ödeneceği de belirtilmiştir. Alınan Tokyo Olimpiyat komitesi kararları arasında sporculara Covid-19 testinin zorunlu tutulması, bu uygulamanın yurtdışında bulunan Japon sporcular içinde geçerli olduğu belirtilmiştir (Congar, 2020). Bunun yanı sıra tüm sporculara kısıtlama getirileceği, yeme içme dinlenme alanlarına götürülüp getirileceği belirtilmiştir. Pandemiyle

birlikte alışlagelmiş durumların dönüştüğü bu dönemde Olimpiyat ateşi geleneği de değişim göstermiş ve yeni model hayata geçmiştir. Bu kapsamda hazırlanan yönerge ye (“Tokyo 2020 Olympic”, t.y) uygun bir şekilde göre Olimpiyat ateşi yarışı yapılmıştır.

- Seyircilerin rezervasyonla alınması ve sayının kontrol edilmesi,
- Meşale yarışı boyunca seyircinin sosyal mesafelerinin korunması, maske zorunluluğu ve yüksek sesle bağırap çağırılmamak yer almaktadır,
- Seyirci katılımını sınırlayıp, canlı yayın akışına teşvik edilmesi,
- Kendini iyi hissetmeyen ve Covid testlerinin pozitif çıkma durumuna karşı bir müdahale planının oluşturulması,
- Meşale geçişi sırasında herkesin bu durumdan iletişim araçlarıyla haberdar edilmesi,
- Meşale taşıyıcılarının son iki hafta içinde dışarda yemek yememelerini ve topluluklardan uzak kalınması talep edilmesi,
- Meşale taşıyıcılarının son iki hafta her gün sağlık kontrollerinin yapılması,
- Meşale taşıyıcıların kendini kötü hissetmesi durumunda IOC ye bildirmeleri ve bir halk sağlığına gitmeleri,
- Farklı ülkelerden giriş yapan meşale taşıyıcılarına yönelik göçmenlik politikaları uygulanacağı belirtilmiştir.

Covid-19 Pandemi süreciyle birlikte Olimpiyat meşale yarışı yeni bir uygulamaya geçmiş yapmış ve uygulanan modelin anlaşılmasına yönelik başlıklar oluşturulmuştur. Tezimizin hacmi nedeniyle geniş bir anlatım yapılamamıştır.

3.1.4. Küresel Organizasyonların İptal ve Ertelenmesi

3.1.4.1. Dünya Kupası

Salgından dolayı UEFA'nın Avrupa Futbol Şampiyonası'nı ve Conmebol'un 2020 Copa Amerika'yı bir yıl süreyle ertelemesinin ardından FİFA'da erteleme kararı almıştır. FİFA'dan yapılan açıklamada Çin'de düzenlenmesi planlanan FİFA Kulüpler Dünya Kupası 17 Haziran – 4 Temmuz 2021 tarihine ertelendiğini kamuoyuna duyurmuştur (“2021 FIFA”, 2020). FİFA Pandemiden kaynaklı oyuncu sözleşmeleri, transfer sorunlarının çözümü için bir dizi öneri kılavuzu üzerinde çalışmaların olduğunu açıklamıştır. FİFA aynı zamanda Dünya Sağlık Örgütü dayanışma müdahale fonuna 10 milyon dolar yardımda bulunmuştur (Türkmen.,

Özsarı, 2020, s. 3). Bu örnekle FİFA ve DSÖ'nün bir anlamda paralel hareket ettiği çıkarımı yapıla bilinir.

3.1.4.2. Avrupa Kupası

UEFA, Avrupa geneline yayılan covid-19 Pandemisi ile ilgili telekonferans düzenlemek üzere 55 federasyonla bir araya gelerek UEFA sezonunun yol haritasını oluşturmuşlardır. Avrupa kulüpler birliği Avrupa ligleri ve uluslararası profesyonel futbolcular birliği ile toplantı yapılmış, 19 Mart 2020'de planlanan EURO 2020 şampiyonasının erteledeğın kamuoyuna duyurmuştur. 16.Avrupa Futbol Şampiyonası 11 Haziran - 11 Temmuz 2021 tarihlerinde yapılacağı, bilet sahiplerinin gelmemesi durumunda paralarını iade edileceğı belirtilmiştir. ("2020 Avrupa", 2020).

3.1.4.3. UEFA Şampiyonlar Ligi

UEFA'nın ligue ilgili yaptığı açıklamada Covid-19 Pandemisinin Avrupa'yı etkisi altına aldığı bu sebeple son 16 rövanş maçlarının ve 17-18 Marta oynanması planlanan şampiyonlar ligue karşılaşmalarının ertelendiğı duyurusunu yapmıştır. Ayrıca Fransa'da 1. ve 2. Liglerin iptal edildiğini de açıklamıştır ("Şampiyonlar Ligi", 2020).

3.1.4.4. Formula 1

Çin Grand Prix Organizatörü Juss Sports Group, Çin Halk Cumhuriyeti Otomobil ve Motosiklet Sporları Federasyonu ve Şangay Spor İdaresi ile devam eden görüşmelerin ardından resmi olarak erteleme talebinde bulunduğunu açıklamış ("2020 F1", 2020). Görüşmeler sonucu 17-19 Nisan için planlanan Çin Grand Prix'si ertelendiğini açıklayarak en kısa zaman da tekrar Çin'de düzenlenmesine karar verildiğı ifade etmiştir.

3.2. Türkiye'ye etkisi

3.2.1. İlk Vaka

Türkiye'de İlk vaka 11 Martta görülmüş, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yaptığı açıklamada hastanın Avrupa'da bulunduğu sırada bu virüse yakalanmış olduğu ifade edilmiştir. Hastanın dış dünyadan tamamen izole edildiğini ve erken teşhis edildiğı için çok sınırlı sayıda insanlara bulaştığı belirtilmiş(" Türkiye'de ilk vaka", 2020, 11 Mart). Hastanın erkek olduğu ve genel durumunda bir sorun olmadığı, ailesi ve yakın çevresi gözetim altına alınarak sağlık kontrollerinin

yapıldığı belirtilmiştir. Bakan hasta mahremiyetinin korunması açısından hastanın adını açıklamamıştır.

3.2.2. Üst Düzey Bürokratların Açıklamaları ve Alınan Önlemler

Türkiye’de ilk vakanın tespit edilmesi hükümet yetkililerini harekete geçirmiş, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca başkanlığın da, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve bilim insanlarından oluşan ilk Bilim Kurulu Toplantısı’nı düzenlemiş ve ardından açıklamalar yapılmıştır. Üç bakanın açıklamalarında öne çıkan başlıklar; maske ihracatının izne tabi olduğu aksi durumda cezai uygulamaya gidileceği belirtilmiş. Otellerin sezon açılışı Nisan aya ertelendiğini, maske ve gıda ürünlerinde fiyat artışına gidenlere ceza uygulanacağını, okulların tatil edilmesi gündemlerinde olmadığı açıklaması yapılmıştır (‘‘3 bakandan’’, 2020). Ayrıca Sağlık Bakanı Fahrettin Koca bu günden itibaren her gün yeni kararların alınıp uygulanacağını ifade etmiştir.

3.2.3. TMOK’dan Açıklama

IOC Asbaşkanı ve TMOK Başkanı Uğur Erdener, 2020 Tokyo Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları’nın 2021’e ertelenmesinin en doğru karar olduğunu belirtmiş ayrıca bu kararın spor camiasını da rahatlattığını ifade etmiştir. Dünya Sağlık Örgütü Covid-19 bir Pandemi olduğunu ilan etmesinin ardından çalışmalara devam edildiğini belirtmiş. Devamında başta DSÖ olmak üzere Olimpiyat ve Paralimpik Oyunlarıyla ilgili tüm paydaşlarla sürekli temas halinde olduğu(Fanatik, 2020). İfade edilmiştir.

3.2.4. Spor Federasyonlarından Açıklamalar

Türkiye Futbol Federasyonunun tedbirler kapsamında yaptığı açıklamada Süper lig, 1. lig, 2. lig ve 3. lig maçlarına ev sahipliği yapan kulüplerin alması gereken tedbirlerle ilgili bilgilendirme yapıldığı ifade edilmiştir (TFF, 2020). Alınması istenen tedbirler sırasıyla; bilet satış ve güvenlik geçişi noktalarında el dezenfektanı kullanımı, seremoni sonrası hakem ve sporcular için el dezenfektanı bulundurulması. Basın, protokol, taraftar tribünü, tuvaletler ve soyunma odaları, doping odası, hakem odalarında dezenfektan bulundurulması alınan tedbirler arasındadır. Müsabaka öncesi ve sonrası tüm ortak alanların dezenfekte edilmesi ve tüm taraftarlara Covid tedbirleriyle ilgili broşür dağıtılması ve gerekli bilgilendirme yapılması istenmiştir.

Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu Covid tedbirleri kapsamında federasyona bağlı cankurtaran ve donanmalı dalış merkezlerinin bazılarını geçici olarak kapatılma kararı duyurusunu yapmış (TSSF, 2020), salgın riski ortadan kalkmasıyla tekrar faaliyetlere başlayacağı duyurmuştur.

3.2.5. Spor Müsabakalarının İptal ve Ertelenmeleri

Mart ayı itibariyle Covid-19 Pandemisi Türkiye’de yapılan spor organizasyonlarını da etkilemiş ve liglerde bir dizi önlem alınmasına sebebiyet vermiştir. İlk uygulamalar arasında 12 Mart 2020 itibariyle tüm sezon maçlarının seyircisiz oynatılması olarak kamuoyuna duyuru yapılmıştır. (‘‘Pandemi Döneminde’’, 2020). Bir süre sonra sporcular arasında Covid vakalarının artması sebebiyle Cumhurbaşkanlığı tarafından yayınlanan Genelge (Resmi Gazete, 2020) ile müsabakaların tamamının Nisan ayına ertelendiği duyurulmuştur. 19 Mart tarihinde futbol, voleybol, basketbol, hentbol liglerinin ertelendiği devamında tüm etkinliklerin durdurulduğu açıklaması yapılmıştır. Futbol Federasyonu 3 Nisan günü ertelenen maçlarla ilgili, Haziran gibi başlayacağı bilgisini vermiş yine seyircisiz olarak maçların yapılacağını açıklamıştır.

3.3. Sivil Toplum Örgütlerinin Açıklaması

Önde gelen meslek örgütleri, sendika konfederasyonları ve sivil toplum örgütleri (STK) Coronavirüs mücadele kapsamında ortak bir açıklama yapmıştır (‘‘STK’lardan’’, 2020). TOBB başkanlığında düzenlenen toplantıda Pandemiden kaynaklı faaliyetleri duran ya da azaltan firmalara 3 ay yardım edileceği açıklaması yapılmıştır. Ayrıca Covid-19 Pandemisinin yarattığı olumsuzluklarla etkin bir şekilde mücadele edebilmek amacıyla DİSK, KESK, TMMOB ve TTB bir araya gelerek, halkın sağlığını, işini ve aşını korumak üzere 7 önlem maddelerini açıklayıp kişi ve kurumların imzasına sunmuştur (DİSK, 2020).

3.4. Eğitim ve Öğretime Ara Verilmesi

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, Bakanlıkta düzenlediği basın toplantısında, ülke genelinde okulların 16 – 30 Mart tarihinde ara verilmesi öğrenciler, öğretmenler velilerin sağlığı için önemli olduğu ve bu nedenle iki hafta süreyle okulların tatil edileceği ifade edilmiştir. 23 Mart itibariyle EBA ile uzaktan eğitime geçildiğini bu sayede ders ortamlarının evlere taşınmasıyla çocukların eğitimi de devam edeceği açıklaması yapılmıştır. Yapılan açıklamada İlkokul 1. ve lise 12. sınıfa kadar tüm

eğitim kademelerinde öğrenciler için uzaktan eğitim içeriklerinin hazırlandığı ve bu noktada bir sorun yaşanmayacağı açıklaması yapılmıştır (MEB, 2020). Pandemi sürecinde Eğitime ve öğretime ara verilmesi, çocukların evde geçireceği süre içinde tüm devlet okullarının dezenfekte edilerek hazır hale getirileceği ifade edilmiştir. Öte yandan ülkelerin bir bir eğitim ve öğretime ara vermesi ”Dünya leğinde 1,5 milyardan fazla ğrenci, 63 milyon ğretmen, karantina, eve kapanma ve okulun kapatılmasından etkilenen çok sayıda eğitim destek personeli ile eğitim topluluğu olumsuz olarak etkilenmiştir”(Balcı, 2020). Bu bağlamda sadece etkilenen kesim ğrenci, ğretmen olmadığı çok sayıda eğitime destek olan personelinde etkilendiği görülmektedir. Uzaktan eğitime geçilen bu süreçte, uzaktan eğitimin uygulanma biçimine yönelik eğitimcilere herhangi bir eğitim, seminer verilip verilmediği bilgisine ulaşamadığımı ifade etmek isterim.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SPOR ENDÜSTRİSİ

4.1. Spor Endüstrisi

4.1.1. Türkiye’de Spor Endüstrisi

Türkiye’de Mart 2020 itibariyle çok yönlü tedbirlerin uygulanmasıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı 82 spor organizasyonun ertelendiğini açıklamıştır. Bu tedbirler aynı zamanda özel işletmeleri de etkilemiş özellikle Spor tesisleri, spor hizmetleri ile eğlence hizmetleri veren iş yerlerini durma noktasına getirmiştir. Spor sektörü, faaliyetleri en çok kısıtlanan alan olması sebebiyle, yaşayacağı kayıpların ortalama olarak %38’lik bir orana denk geldiği görülmüştür (Devecioğlu, 2020). Spor sektöründe; gönüllü ve çalışanlarıyla ayakta durmaya çalışan spor kulüpleri, spor işletmeleri, spor merkezleri, fitness salonları, yüzme havuzları, halı sahalar, organizasyon şirketleri alınan tedbirler sebebiyle çalışamaz halde olduğu. Spor ürünü satan kurumlarında çalışmalarını durma noktasında geldiği görülmektedir.

Öte yandan sporcular salgından doğrudan etkilenen kesim olma sebebiyle finansal sıkıntılardan ilk etkilenen kesim olmuştur. Profesyonel spor kulüpleri de finansal anlamda bir dar boğaza girdiğini ve Mart ayı içinde ertelenen maçlardan dolayı Süper lig kulüplerinin kayıpları 15 Milyar TL’ye ulaştığı belirlenmiştir. Profesyonel sporun toplam gelirinin %25 - %35 arası düşüşe ulaşmış olduğu belirtilmektedir (Renklibay, 2020).

4.1.2. Dünya’da Spor Endüstrisi

Covid-19 Pandemisi 2020 yılında spor endüstrisine olan zararı ekonomistlere göre 160 milyar dolar olduğu yönündedir. Avrupa’nın en büyük 5 futbol ligin zararı yaklaşık 4 milyar Euro olduğu tahmin edilmektedir (“Sporda zor”, 2020). Takım ve sporcuların bu dönem kaybettiklerinin karşılanabilmesi için ulusal ve uluslararası federasyonlarının destek programları hayata geçirilmiştir. FIFA sporcuların mağduriyet yaşamaması için, futbolcu sözleşmelerini yeni sezon planlamalarını kapsayacak şekilde düzenlediğini açıklamıştır. Bu dönemde futbolcu bonservis bedelleri dünya genelinde %28’lik bir değer kaybı yaşamıştır. Paul Pogba’nın tahminlerine göre sporcuların bonservis ücretlerinin 65 milyon euro’dan 35 milyon euro’ya düştüğü yönündedir (“Futbol ekonomisine”, 2020). Ayrıca borsada işlem

gören bütün kulüplerin hisse senetleri salgından dolayı değer kaybına uğramıştır. Profesyonel sporun en önemli girdilerinden, maç günü gelirleri, sponsorluk, TV hakları, transfer, medya ve istihdam ile şüphesiz üretimi en çok etkileyen spor dallarından biri Futbol olmuştur. Uluslararası organizasyonlarının neredeyse bütün yayın haklarının satıldığı düşünüldüğünde, bilet ve yayın hakkı gelirlerinin ertelemelerden kaynaklı olarak sekteye uğradığı, hatta iptal edilen organizasyonlarının bir daha asla geri dönüşü olmaksızın ortadan kalktığını da belirtmek isteriz. Amerika'da spor sektörü Pandemiden dolayı 12 milyar dolar zarara uğradığı ve sadece profesyonel branşlarda toplam kaybın 5.5 milyar olduğu belirlenmiştir. Kayıplar sırasıyla; kolej sporları 3.9 milyar, spor turizminde 2.4 milyar dolar olarak hesaplanmış, kayıplar arasında seyirci harcamaları da 3.25 milyar dolar, TV yayın hakkı 2.3 milyar, stadyum harcamaları ise 370 milyon olarak belirlenmiştir ('Ağır fatura', 2020).

4.2. Uluslararası Spor Sektörü

Uluslararası spor sektörü çok geniş bir yelpazeye yayılmıştır. Dünya ülkelerinde sektör hem ulusal hem de uluslararası alanda belli bir ekonomik paydaya sahiptir. Kendi içinde spor, rekreasyon sporu, imalat, bakım, tesis mühendisliği, sponsorluklar, bölgesel ligler, ulusal ligler olarak kollara ayrılmaktadır. Fakat biz tezin içeriği itibariyle bu iki örnek üzerinden yayın hakları ve şampiyonlar ligini ele alarak spor sektörünü anlatmaya uygun gördük. Diğer taraftan sektörün bütününe anlatmak durumunda kalsak, tezin hacmi ve kapsamı sadece onlarla içerikli kalırdı.

4.2.1. Yayın Hakkı (Pekin Olimpiyat Örneği)

Olimpiyatların en yüksek getiri kalemlerinden biri yayın haklarıdır. Televizyon yayıncılığının gelişmesiyle büyük organizasyonlar bu sayede yayın haklarından doğan çok önemli bir girdi sağladığı bilinmektedir. Pekin 2008 Olimpiyat Oyunlarından elde ettiği yayın geliri 1,1737 milyar dolardır (A.A, 2011). Pekin 2008 Olimpiyat Oyunları için 38 milyar dolar harcayarak Pekin şehrini oyunlara hazırlamıştır (Gazetesi, 2021). Dünyanın dört bir yanından gelen turistlerin 5 milyon dolar harcama yaptığı tahmin edilmektedir. Ayrıca şehrin çeşitli yerlerine yaklaşık 800 lisanslı ürün satış noktaları oluşturulmuş ve internet üzerinden de 5 bin ürün satışa sunulmuştur.

4.2.2. Şampiyonlar Ligi (Dünya ve Avrupa Örneği)

Uluslararası Futbol Federasyonlar Birliği'nin (FIFA) Coronavirus Komitesi Başkanı Rehn yaptığı açıklamada turnuvaların yapılamaması sebebiyle stadyumların boş kalması yayın gelirleri kaybına neden olduğunu, bu sebeple kulüplerin yanı sıra ülke federasyonları da bu durumdan etkileneceğini açıklamıştır. Ayrıca bu durumun dünya futboluna yaklaşık 14 milyar dolar zara vereceğini açıklamıştır ('FİFA'ya', 2020). Öte yandan dünyanın en büyük 5 futbol ligin askıya alınması, geriye kalan maçların yapılmaması halinde TV yayın hakları ve sponsorluk gelirlerinde oluşacak zarar tahmini 4 milyon Euro olacağı tahmin edilmektedir. Spor endüstrisinde sadece malzeme satan kurumların %45'i krizin başından bu yana %50 ile %90 arasında değişen bir ciro kaybı yaşadığı ifade edilmektedir (Devecioğlu, 2020). Öte yandan İngiliz hükümeti, Covid-19 Pandemisinin 2022'de İngiltere'de düzenlenen UEFA Avrupa Kadınlar Şampiyonası üzerinde ki ekonomik baskıyı hafifletmek için 1.2 milyon sterlin sağlayacağını açıklamış. Ayrıca İngiltere ve İrlanda'nın 2030 FIFA Erkekler Dünya Kupası için 2.8 milyon sterlin verildiği ve genel olarak futbola 25 milyon sterlin yatırım yaptığını genel bütçede açıklamıştır ('Budget 2021', 2021).

4.3. Hükümetlerin Özel Beyanları

Birleşik krallık günlük yaşamı ve alt yapıların iyileştirmesi amacıyla 4.8 milyar sterlin bütçe ile şehir merkezlerinin yapılanması ve yerel halka hizmet amacıyla proje ve Rekreasyon alanlarının kullanılmak üzere tahsis edileceği açıklanmıştır. Ayrıca bu bütçeden spor ve Rekreasyon alanına yatırım yapmak için gerekli çalışmaların ve alt yapılarının da yapıldığı ifade edilmiştir (' Levelling Up', 2021). Hükümetler Covid-19 Pandemisi'nin oluşturduğu olumsuz etkileri ortadan kaldırmak için bir dizi önlem paketi açıklamaktadır. İngiliz Maliye Bakanlığında yapılan bir açıklamada salgınla mücadele kapsamında Rekreasyon sektörüne işletme şube başına aşağı yukarı 9 bin sterlin hibe edileceği ve bir anlamda sektörün korunmasına katkı sağlayacağı açıklaması yapılmıştır ('İngiliz hükümeti'2021).

Yeni Zelanda hükümeti Covid-19 Pandemi döneminde karantina nedeniyle zarar gören spor ve rekreasyon sektöründe bulunan kuruluşlara 264,6 milyon dolarlık yatırım yaptığını duyurmuştur('Financial support', t.y). Amaç Pandemi sürecinde etkilenen aktif rekreasyon ve spor organizasyonlarının uğradığı zararı en aza indirgeyip yeniden inşasını sağlamaktır. Sport NZ Kurtarma Paketi 4 yıllık bir

zamanı kapsamaktadır, 3 temel başlıklı bir kurtarıcı finansman desteği olarak planlanmıştır.

- Sıfırla ve yeniden Oluştur; tüm spor ve rekreasyon kuruluşlarının kısa vadede Pandemi etkilerinin atlatılmasına yönelik destek.
- Güçlendirin ve uyarlayın; rekreasyon sektörünün orta vadede yeniden yapılanmasını, salgın sonrası yapılacak değişikliklere yardımcı olabilmek için yeni işletim modeli veya daha fazla işbirliği desteği oluşturulması.
- Farklı ve Daha iyi Yatırım Sonuçları; Oyunlar, aktif eğlence sporlarının sonraki yıllara yönelik yenilikçi yaklaşımlarının oluşturulması.

4.3.1. Rekreasyon Sektörü

Spor sektörünün en önemli kalemlerinden kar amacı gütmeyen çalışanların ve gönüllülük esasıyla ayakta kalmaya çalışan spor temelli işletmelerin bu süreç içinde büyük zorluk çektiği görülmektedir. Pandemiden dolayı alınan tedbirler yüzlerce amatör spor kulüplerini ve spor salonlarını oldukça etkilediği ve yüzlerce çalışanın işsiz kaldığı düşünülmektedir. Tahmini olarak %45 amatör kulüplerin ve spor salonların bu süreçten zarar gördüğü düşünülmektedir (“Amatör Kulüplerin”, 2020). Federasyonlar, kulüpler ve gelirleri düşük olan küçük spor işletmeleri, spor merkezleri, spor işletmeleri, spor salonları, fitness salonları, yüzme havuzları, halı sahaları Pandemi kapsamında kapalı kalan işletmelerdir. Organizasyon şirketleri, ajanslar spor üretimi-pazarlama yapan firmalar, salgının olumsuz etkilerinden dolayı faaliyetleri durmuş ve sıkıntıya düşmüş durumdadır. (Devecioğlu, 2021).

Yeni Zelanda coğrafi özelliği nedeniyle rekreasyon etkinliklerinin çokluğu ile tanınmaktadır, hatta rekreasyon ülkesi tanımı yapmamız daha yerinde olacaktır, ülke bu alanda ciddi gelir sağladığı düşünülmektedir. Covid-19 döneminde Yeni Zelanda hükümeti salgından etkilenen küçük ve orta ölçekteki oyun, aktif rekreasyon ve spor sektöründe bulunan işletmelerinin kriterlere uygunluğu koşulu ile finansal destek sağlamış ve aşağıdaki başlıklar altında uygulamaya konulmuştur;

- İş tavsiyesi için Covid-19 Yardım Hattı
- Ücret sübvansiyonunun uzatılması, izin desteği, gelir yardımı ödemesi
- Küçük işletme nakit akışı kredi planı
- Ticari kiracılar ve ev sahipleri için destek
- İş tavsiyesi ve danışmanlık desteği

- Ticari borç hazırda bekletme
- İşletme finansman garanti planı
- Vergi indirim desteği (“ Business support”, t.y). olarak belirlenmiştir.

4.4. İptal ve Ertelenen Spor Organizasyonların Ekonomik Analizi

2020 yılı içinde yapılması planlanan spor organizasyonlarının Pandemi nedeniyle iptal ve ertelemelerinden doğan kayıplar ele alınmıştır.

4.4.1. Yayın Gelirleri

Fenerbahçe, Beşiktaş ve Galatasaray kulüplerinin naklen yayın gelirleri toplam gelir içindeki payı %40-45 arası, detaylandırıldığında bu oran % 80'e kadar çıkabilmektedir. Covid-19 salgınından dolayı Süper Lig maçlarının ertelenmesi sonucu kulüplerin ekonomik açıdan sıkıntı yaşamalarına neden olmuştur. Yayıncı kuruluşlarının ödemeleri dondurması ile gelirleri sınırlanan kulüplerinin zarar boyutları daha da arttığı yönündedir. Kulüplerin en büyük gelir kalemlerinden yayın gelirlerinden oluşacak mağduriyetin giderilmesi için, Süper Lig tarafından 2 milyon TL kulüplere dağıtılması düşünülmüş. Süreçle birlikte 18 Kasım 2020 tarihinde yayın kuruluşu Beinsports ile kulüplerin anlaşma sağlandığını, yaşanan naklen yayın krizi 2 milyar 650 milyon dolarlık sözleşmeyle birlikte çözüldüğü açıklanmıştır. Öte yandan kulüplerin tahmini zararları geçen yılki sözleşme tutarı üzerinden (410 milyon dolar) hesaplandığında 70 milyon dolar zarar olduğu, 500 milyonluk ilk orijinal sözleşmeye göre 165 milyon dolar zarar edildiği görülmektedir (“Futbolda Naklen”, 2020).

Karşılaşmaların yapılmaması halinde, kulüpler sadece sportif performanslardan elde edeceği 172,8 milyon TL'lik geliri kaybedecek. Lige katılım payı, geçmiş şampiyonlara ödenen bonuslar ve ilk 6 takımın bonusları ise bu rakamın içinde yer almamaktadır (“Koronavirüs salgınının”, 2020).

Deloitte, futbol para ligi yaptığı araştırmalarda son üç sezonun naklen gelirleri birinci sırada yer aldığı belirtilmiştir. 2019-2020 sezonunda ticari gelirlerinin toplam gelirin %46'sına yaklaştığı ve ön plana çıktığı görülmektedir. Ayrıca salgın döneminde maç günü gelirlerinin de oldukça etkilendiği, 2021 Futbol Para Liginin yaptığı araştırmada %15'e düştüğü görülmektedir(Sezgin, 2021).

4.4.2. Sponsorluk Gelirleri

Dünya’da sponsorluk harcamalarının yüzde 70’i spor faaliyetlerine harcanmaktadır. IEG Sponsorship Report, yaptığı araştırmada Pandemi dönemi içinde sponsorluk endüstrisinin 10 milyar dolar zarar edeceği öngörülmüştür. Pandemi öncesi Avrupa’da 250 milyar, Amerika’da 420 milyar dolarlık hacimle dünyanın 7’nci büyük ekonomisi olarak görülen spor ekonomisi, salgında büyük yara almış, kulüp ve sporcular için bir kez daha sponsorluk anlaşmalarının önemi ön plana çıkmıştır. (IEG, 2021). Ekonomik sıkıntıya girmiş ve çare arayan kulüplerimiz için ‘‘Fenerol Bırakmam Seni’’ gibi büyük çaplı kampanyalar da bu süreçte düzenlenmiştir.

NBA’nin 2019-2020 sezon gelirleri % 10 düşüşle 8.3 milyar dolara gerilediği belirlenmiş. NBA ligi salgınla birlikte gelirlerin azaldığı bir dönemde, Houston Rockets genel müdürü Daryl Morey'nin Twitter üzerinden Hong Kong yanlısı yorum yapması, Çin hükümetinin NBA ile tüm sponsorluk anlaşmalarını durdurmasına yol açmıştır. Takımların, oyuncuların tanıtılması ve hediyelik eşya anlaşmaları dahi fes edilmiştir. Bu durumun NBA’ye süresiz olarak 4.8 milyar dolara mal olacağı tahmin edilmektedir. Yanı sıra reklam ve tanıtım anlaşmalarını da etkileyerek yaklaşık 1.5 milyar dolarlık gelir kaybı da yaşaması anlamına gelmektedir.

4.4.3. Reklam Gelirleri

Spor kulüplerinin en önemli gelirlerinden biri de forma reklam gelirleridir. Sahada rekabet edilmesi ve kulüplerin yaşamlarını idame ettirebilmeleri için nakit girdilerin yükseltilmesi hayati öneme sahiptir. Kulüplerin gelir kalemleri arasında reklam, sponsorluk ve yayın haklarından sonra gelen reklam gelirleri en önemli girdiler arasında görülmektedir. Reklam gelirlerinin artması spor kulüplerinin ekonomisini artırıp daha güçlü kadrolar oluşturması anlamını taşımaktadır. Türkiye Süper Lig'deki 18 kulübün forma göğüs reklam geliri 24 milyon Euro ve yan sponsor gelirleri ise 28 milyon Euro dur. Bu alanda toplam gelirleri 52 milyon Euro olarak bilinmektedir. (‘‘Formadan Milyon’’, 2020). Salgının ekonomik etkileri diğer kalemlerde olduğu gibi bu alanda da etkisini göstereceği düşünülmektedir.

KPMG Football Benchmark’ın yaptığı araştırmasında, Avrupa’nın en büyük liglerinde bulunan kulüplerin forma gelirlerinin ilk sıralamasında İngiltere Premier ligi yer almaktadır. İngiltere Premier ligi'ndeki takımların toplam 833 milyon Euro

olduğu ayrıca forma reklam geliriyle zirvede yer almakta olduğu gör÷lmektedir. La Liga kul÷plerinin toplam geliri 436 milyon Euro olarak hesaplanmıştır (“Formadan Milyon”, 2020). Avrupa takımlarının forma gelirlerini karşılaştırdığımızda oldukça düşük bir girdiye sahip olduğumuz gör÷lmektedir, bu bağlamda spor lobileriyle daha fazla çalışılması ve ilişkilerin geliştirilmesi ile bu girdilerin çoğaltılması elzemdir.

4.4.4. Ticari Gelirler

Küresel şirketlerin spor ayakkabı imalatı merkezi olarak tercih ettikleri Asya, gerek ucuz iş gücü gerekse ham maddeye kolay ulaşırılığı olması açısından tercih edilen bölgeler arasında gör÷lmektedir. Pandemiyle birlikte Asya’da kapanan ayakkabı fabrikalarının ihtiyaçları karşılayamaması sebebiyle imalatı batıya kaydırmış olduğu gör÷lmektedir. Bu bağlamda ÷lkemizde gör÷len ticari artış bir anlamda Asya etkisi olarak da değerlendirebiliriz. Euromonitor tarafından Mart 2020’de yayınlanan Türkiye ayakkabı sektörü raporu, ÷lkemizdeki mevcut durumu Covid-19 ve etkilerinin perakende satışlara yansıdığı önemli bir rapor olarak göze çarpmaktadır. 2020 yılında satışların bir önceki yıla göre %6 azaldığı, buna karşılık günlük giyilen spor ayakkabı (sneaker) kategorisinde %11 büyüme kaydedilmiştir. Bu alanda büyüme eğrisi günlük olarak tercih edilip giyilebilmesi ve rahat olması açısından tercih edildiği düşün÷lmektedir. Ayrıca internet satış platformuna bakıldığında yine Sneaker ürün grubu ayakkabıların ağırlıkta olduğu görün÷yor. Euromonitor karşılaştırmalı araştırmasında 2015 yılında fiziksel mağazalardan %96.6 oranında alışveriş yapılırken, 2020 yılına gelindiğinde %72.1 oranında satışların gerilemiş olduğu gör÷lmektedir. E-Ticaret verilerini karşılaştırdığımızda 2015 yılında %3,4 olan oran, 2020’de %27,1’lik oran artışıyla büyüdüğu gör÷lmektedir (“Türkiye Ayakkabı”, 2021).

4.4.5. Bilet Gelirleri

2017-2018 sezonunda 396,3 milyon lira ve 2018-2019 sezonunda 491,1 milyon lira maç günü geliri elde eden Süper Lig’in bu sezon sonunda 520-550 milyon lira maç günü gelirine ulaşılması öngör÷lüyordu (Aktif Bank, 2020). Ligde müsabakaların yapılamaması halinde maç günü gelirleri yaklaşık 100 milyon TL’lik bir kayıpla karşılaşacaktır. Sports Value 2020 araştırmasına göre Galatasaray Spor Kulübü %48.7, Fenerbahçe Spor Kulübü %26.7, Beşiktaş Spor Kulübü %26.2,

Trabzon Spor ise %56.5 maç günü gelirlerinden zarar ettiği tespit edilmiştir ('Sporda Zor', 2020).

Öte yandan NBA 2019- 2020 sezonunda sadece bilet satışlarından 4 milyar dolar kaybedeceği tahmin edilmektedir.

4.4.6. Özel Spor Kursları

Ankara amatör spor kulüpleri 19 Mayıs Stadyumunda bir araya gelerek Pandemiden kaynaklanan sorunlarla ilgili açıklamalar yapmıştır. Kulüp başkanları Coronavirüs sürecinde sahaya çıkamadıklarını, semt kulüplerinin bu durumdan maddi olarak oldukça etkilendiği belirtilmiştir ('AMATÖR SPOR', 2020). Uzun bir süredir kapalı bulunan salonlar, yapılamayan amatör maçlar, antrenör, sporcu ve çalışanlar ekonomik zorluk içinde olduğu ifade edilmiştir. Kick Boks Federasyonu Profesyonel Şube Başkan Yardımcısı, yaptığı açıklamada binlerce sporcu yetiştiren amatör kulüplerinin zor durumda olduğunu. Spor salonlarının kapalı olması sebebiyle salon kirası ve çalışanlara maaşlarının ödenemediği ve bundan dolayı sektörün büyük zarar gördüğünü ifade etmiştir. Ayrıca Amatör Spor kulüplerin, Pandemi süreci içinde %40 oranında kapandığını ve sektörün zor durumda kaldığı belirtilmiştir ('Amatör Kulüplerin', 2020)

4.5. Türkiye Ekonomisi

Salgınla birlikte gelen kısıtlamalar ekonominin üzerinde olumsuz etkileri beraberinde getirmiştir. Bu güne kadar görülmemiş bir düzeyde ekonomik tedbirler alınmış, alışıldık para piyasaları ve maliye politikaların topyekün durduğu bu süreçte hiçbir şey eskisi gibi olmayacağı yönünde olduğu ifade edilmektedir. Öte yandan mevcut durumun toplumu daha az etkilenmesi ve varlıklarını idame edebilmeleri için bir dizi çalışmalar yapılmıştır. T.C Maliye Bakanlığı tarafından 'Ekonomik İstikrar Kalkanı'('Hazine ve Maliye', 2020) paketi hazırlanarak Covid-19 salgınına karşı ekonomik ve sosyal kayıpların azaltılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda üç bölüm halinde Ekonomik İstikrar Kalkanı paketi oluşturulmuştur;

- Vergi ve diğer ödemeler,
- Bankacılık,
- Çalışanlar ve emekliler için destekleyici önlemler olarak sıralayabiliriz.

4.6. Toplum ve Aile

Salgınla mücadele kapsamında yapılan çalışmalarda toplumların korunmasına yönelik çeşitli önlemler alınmış, Dünya genelinde hastalığın yayılması engellenmeye çalışılmıştır. Ülkemizde Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın başkanlığında Bilim Kurulu oluşturulmuş ve uzman görüşleriyle bir dizi önlemler alınma yoluna gidilmiştir. Bunlar sırasıyla, okulların geçici bir süre kapatılıp uzaktan eğitime geçilmesi, alışveriş merkezleri, restoran ve çeşitli işletmelerin geçici olarak durdurulması olarak yer almaktadır. Aynı zamanda bazı işletmelerin de uzaktan çalışmaya geçmesi ile tedbirler oluşturulmaya çalışılmıştır. Uzmanların zorunlu olmadıkça evden çıkılmaması yönünde çağrılar yapması, sosyal izolasyon yaşayan bireyler üzerinde oluşan psikolojik baskı nedeniyle sorunları da beraberinde getirmiştir. Mart ayında yapılan bir araştırmada; Türkiye'de Coronavirüs vakasının ilk kez tespit edilmesiyle bireylerin endişe düzeyini anlamak ve değişen davranışlarını ortaya koyabilmek için bir çalışma başlatılmıştır. Ipsos'un yürüttüğü bu araştırma ile bireylerin endişe durumu ölçülmüş, çalışmanın sonucuna göre halkın endişe düzeyi %79'dan, 15 puan artış ile %94'e çıktığı görülmüştür ("Halkın Endişe", 2020). Pandeminin yarattığı sosyal değişim kaygıyla birlikte yalnızlık duygusunu da beraberinde getirmiş, sınırlanmış hayatların içinde farklı alışkanlıklar deneyimleme fırsatı da bulunmuştur.

Evde spor uygulamaları sayesinde yoga, meditasyon ve çeşitli spor dallarını deneyimleme fırsatı bulunmuştur. İnternet üzerinden alışveriş yapma kültürü gelmiş ve tüm ihtiyaçlar sanal ortamdaki karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca aile içi sınırlı kaynaklar ile yapılan çalışmaların bireyin davranışını olumsuz etkilemesi, aile içi sorunları da beraberinde getirdiği görülmektedir. Son olarak Covid-19 salgını toplum ve ailede oluşturduğu sosyal değişim sonraki süreçler içinde kendini daha net hissettireceği düşünülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

AÇIK VE KAPALI SPOR ORGANİZASYONLARI

5.1. Açık ve Kapalı Alan Spor Organizasyonları

Türkiye’de ilk Covid vakası görülmesi sebebiyle çeşitli önlemlerin alınmasına neden olmuştur, bunların en başında seyircisiz olarak müsabakaların oynatılması göze çarpmaktadır. Ancak sporcular arasında görülen Covid vakaları tedirginlik yaratmış, organizasyonlarında Covid-19 Pandemisi ile ilgili yaşanan tedirginliğin ve belirsizliklerinin giderilmesi için Ankara Kredi ve Yurtal Kurumu Genel Müdürlüğü’nde üst düzey bir toplantı tertip edilmiştir. Toplantı Gençlik ve Spor Bakan Mehmet Muharrem Kasapoğlu’nun başkanlığında düzenlenmiş başta Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Başkanı Nihat Özdemir olmak üzere Türkiye Basketbol Federasyonu (TBF) Başkanı Hidayet Türkoğlu, Türkiye Voleybol Federasyonu (TVF) Başkanı Mehmet Akif Üstündağ ile Kulüpler Birliği Vakfı Başkanı Mehmet Sepil katılımıyla gerçekleşmiştir. Toplantıda Covid-19 salgının süreçleri değerlendirilmiş ve 19 Mart 2020 tarihi itibariyle tüm ligler süresiz olarak ertelendiğini, aynı zamanda 82 organizasyonun da ertelendiği kararı açıklanmıştır (‘Kritik koronavirüs toplantısı’. 2020, 19 Mart).

5.1.1. Pandemi Açık Alan Sporlarını nasıl etkiledi

Salgının yarattığı etki ülkemizde olduğu gibi Dünya çapında da yoğun ilgi gören spor organizasyonlarını da etkilemiş, tüm ligler, karşılaşmalar, müsabakalar virüs endişesi sebebiyle ya iptal edilmiş ya da ertelenmiştir.

Ülkemizde 12 Mart 2020 tarihinde tüm spor organizasyonlarının seyircisiz oynatılacağı açıklanmış, vaka artışı sebebiyle 19 Mart 2020 tarihinde tüm spor branşlarının süresiz ertelendiği açıklanmıştır. Futbol Federasyonu yetkilileri tarafından yapılan açıklamada, ligin en erken Haziran ayında açılacağı, ancak maçların seyircisiz oynatılacağı belirtilmiştir. Profesyonel liglerde görülen vaka artışları 41 uluslararası müsabakanın ertelenmesine neden olmuştur. Bakanlığın ertelediği açık alan spor organizasyonları şu şekildedir;

- Atletizm’ de Diamond Lig (Katar), Osmangazi Tarihi Kent Koşusu (Bursa), İzmir Maratonu (İzmir), 16. Vodafone İstanbul Yarı Maratonu (İstanbul), Uluslararası Sur Yarı Maratonu (Diyarbakır),

- Tenis: Alaaddin Karagöz Cup (Antalya), Nurcan Sertkaya Cup (Antalya), Turk Nippon Cup (Antalya), W15 Shine Brazil Tenis Cup (Antalya). W15 Ahmet Ergun Cup, Tennis Europe Alaaddin Karagöz Cup (Antalya), W15 Antalya Tennis Organisation Cup (Antalya), J3 Istanbul Soul Cup International (İstanbul). M15 Antalya Tennis Organisation Cup (Antalya), J3 Istanbul Soul International J3-1 (İstanbul), M15 Antalya Tennis Organisation Cup (Antalya), Tenis J3 Istanbul Ted ITF Junior Cup İstanbul, W15 (Antalya), Tennis Organisation Cup(Antalya), Tennis Europe 23 April Cup (Antalya), Tennis Europe Çukurova Cup (Antalya).
- Motosiklet: Dünya Supersport Şampiyonası İspanya Yarışı (İspanya), Dünya Supersport 300 Şampiyonası İspanya Yarışı İspanya, Dünya Superbike Şampiyonası İspanya Yarışı (İspanya), Dünya Superbike Şampiyonası Hollanda Yarışı (Hollanda), Moto3 Dünya Şampiyonası Arjantin Yarışı (Arjantin), İspanya Superbike Şampiyonası Jerez Yarışı (İspanya), Dünya Supersport Şampiyonası Hollanda Yarışı (Hollanda). Moto3 Dünya Şampiyonası ABD Yarışı (ABD).
- Otomobil Sporları: Shell Helix Türkiye Ralli / Balkan/Esok Ralli Kupası (Eskişehir).
- Okçuluk: Kahraman Bagatır İlbahar Okları (Antalya), 2020 Veronica's Cup Uluslararası Okçuluk Turnuvası (Slovenya).
- Voleybol: FIVB Kar Voleybolu Dünya Turu Kayseri Etabı (Kayseri), CEV Kar Voleybol Avrupa Şampiyonası (Avusturya), 17 Yaş Altı Kızlar Avrupa Şampiyonası (Hollanda), 20 Yaş altı Erkekler Avrupa Şampiyonası (Romanya), 19 Yaş Altı Kadınlar Avrupa Şampiyonası (Finlandiya),
- Üniversite Sporları: Dünya Üniversite Sporları Dünya Üniversiteler Kayaklı Oryantiring Şampiyonası (Finlandiya),
- Okul Sporları: ISF Dünya Liseler Kros Şampiyonası (Slovakya),
- Özel Sporcular: Trisome Oyunları (Antalya),
- Kayaklı Oryantiring Şampiyonası (Finlandiya),
- Kürek: Uluslararası Zagreb Kürek Yarışları (Hırvatistan),
- Yelken: Gençler Avrupa Şampiyonası Portekiz, TECNO 293 Avrupa Şampiyonası (Fransa), Sof Hyers Regatta (Fransa),
- Kano: Akarsu Slalom Uluslararası Turnuva (Makedonya),

- Rafting: Avrupa Şampiyonası (İtalya),
- Hava Sporları: Yamaç Paraşütü Dünya Mesafe Yarışması (Brezilya), Mercimektepe Cross Country Yamaç Paraşütü Şampiyonası (Tokat),
- Atıcılık ve Avcılık: Tabanca Fransa Grand Prix (Fransa),

5.1.2. Pandemi Kapalı Alan Sporlarını nasıl etkiledi

Bu süreçte açık alan sporlarının kapalı alan sporlarına göre daha avantajlı olduğu görülmektedir. Etkinliğin kapalı alan içinde yapılıyor olması ve sosyal mesafe kuralı branşları dezavantajlı duruma düşürerek sıkıntılı bir süreç yaşanmıştır. Voleybol liginde oyuncuların en az 4 kişide PCR testinin pozitif çıkması AXA Sigorta Efeler Ligi'nde 35, Misli.com Sultanlar Ligi'nde 26 müsabaka ertelenmesine neden olmuştur. Ardından Hentbolda da aynı uygulama yapılmış, 4 ve daha fazla sporcunun PCR testinin pozitif çıkması nedeniyle Erkekler Süper Lig'de 9 karşılaşma, Kadınlar Süper Lig'de ise 11 karşılaşma yapılamamıştır (Korkmaz, 2020). Bakanlığın ertelediği uluslararası kapalı alan spor organizasyonları sırasıyla şu şekildedir;

- Masa Tenisi: Belçika Açık (Belçika),
- Badminton: Avrupa Gençler Ranking Turnuvası (Hırvatistan),
- Basketbol: 18 Yaş Altı Genç Erkekler Albert Schweitzer Turnuvası (Almanya),
- Yüzme: Multination Gençler Yüzme Şampiyonası (Yunanistan), Multination Yıldızlar Yüzme Şampiyonası (Ukrayna),
- Güreş: Uluslararası Zafer Kupası (Antalya), Dan Kolov - Nikola Petrov Bulgaristan, Uluslararası Şampiyonlar Turnuvası (Antalya),
- Cimnastik: Artistik Cimnastik Uluslararası Gençler Takım Turnuvası (Berlin), Ritmik Cimnastik Sofya Kupası Turnuvası(Bulgaristan), Ritmik Cimnastik Dünya Kupası (Özbekistan), Ritmik Cimnastik Prize of Yana Batyrshyna Uluslararası Turnuvası (Azerbaycan), 1. Bükreş Açık Kupa Uluslararası Aerobik Cimnastik Müsabakası (Romanya), Ritmik Cimnastik Ritam Cup Uluslararası Turnuvası (Sırbistan),
- Kick Boks: Avusturya Klasik 2020 Wako Dünya Kupası (Avusturya), 5. Uluslararası Türkiye Açık Avrupa Kupası Kick Boks Turnuvası (Antalya), 2020 Okyanusya Şampiyonası (Avustralya),

- Boks: Gençler Avrupa Şampiyonası (Karadağ),
- Tekvando: İspanya Açık Tekvando Turnuvası (İspanya),
- Su Topu: U19 Avrupa Elemeleri (İstanbul),
- Buz Hokeyi: 2020 IIHF Buz Hokeyi Erkekler Dünya Şampiyonası 3. Klasman A Grubu (Lüksemburg),
- Eskrim: Uluslararası 14 Yaş Altı Avrupa Circuit Turnuvası (Antalya), Grand Prix (Kore),
- Wushu: Kyukushin Avrupa Şampiyonası (İstanbul).
- Karate: Marmara Cup (İstanbul), Balkan Çocuklar Karate Şampiyonası İstanbul, Premier Lig (İspanya),
- Gelişmekte Olan Spor Dalları: Avrupa Kuraş Şampiyonası (Yunanistan), Squash Avrupa Takım Şampiyonası (Slovenya),
- Bilardo: Avrupa Artistik Bilardo Şampiyonası (İspanya), 3 Bant 17 ve 21 Yaş Altı Avrupa Şampiyonası (Belçika),
- Bocce, Bowling ve Dart: Avrupa Gençler Bowling Şampiyonası (Hollanda), Avrupa Kadınlar Bocce Volo Şampiyonası (Slovenya),

5.2. Türkiye Paletli Yüzme İl Şampiyonasında Alınan Güvenlik ve Sağlık Tedbirlerinin İncelenmesi (Kapalı Alan Spor Organizasyon Örneği)

Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu'nun Covid- 19 Pandemisi nedeniyle ertelenen veya iptal edilen müsabakaların, erteleme sonrası ilk kez yapılıyor olma sebebiyle organizasyonu üstlenerek Gençlik Spor il müdürlüğü ile birlikte Paletli Yüzme İl Şampiyonasını iki farklı yaş kategorisinde organize etmiştir. Bu iki organizasyon, 16 yaş ve üstü kategorisi 12.02.2021 - 14.02.2021 tarihlerinde yapılmış, 10-16 yaş kategorisi ise 19.02.2021 – 21.02.2021 tarihleri arası Beylikdüzü Spor Kompleksinde yapılmıştır. 16 yaş üstü kategoriye 12 kulüp, 96 sporcu, 60 erkek, 36 bayan katılımıyla yapılmış, 10-16 yaş kategorisinde ise toplam 14 kulüp, 201 sporcu, 120 erkek, 81 bayan sporcu ile müsabakalar gerçekleştirilmiştir. Bu müsabakada toplam 3 canlı yayın ekibi ve 8 kamera (seyircisiz oynatılması nedeniyle tüm organizasyon canlı olarak seyirciye ulaştırılmıştır) 24 hakem ve 2 organizasyon yöneticisi ile gerçekleşmiştir. Ayrıca havuz personeli olarak 2 cankurtaran 7 veya 8 değişkenlik gösterebilir sağlık görevlisi ile birlikte toplam 50 ye yakın personel bu müsabakayı gerçekleştirmiştir.

Bu çalışmanın amacı Kapalı Alan Spor Organizasyonlarında Alınan Pandemi Tedbirlerinin nasıl uygulandığını, Pandemi sürecinde yapılan Kapalı Spor Organizasyonlarında yeniden düzenlenen güvenlik tedbirlerini belirlemek ve olası alınan tedbirlerin neler olduğunu araştırmaktır. Ayrıca çalışmanın Pandemi sürecine bağlı olarak değişen güvenlik tedbirleri kapalı spor organizasyonlarına nasıl yansıdığı, ne tür tedbirler alındığı, yeterli olup olmadığı, araştırılmasıyla güvenlik tedbirleri noktasında katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda Federasyon yöneticilerine, tesis yönetimine, yönetici-antrenör ve sporcu olmak üzere toplam 10 kişiyle görüşme yapılmıştır. Sorular literatür taranarak ve uzaman görüşü alınarak 4 farklı grup için soru hazırlanmış ve farklı bakış açılarıyla değerlendirilmesi sağlanmıştır. Hazırlanan sorular; Pandemi dönemi içinde Paletli Yüzme İl Şampiyonası organizasyonu ilk kez yapılıyor olması sebebiyle, Covid gölgesinde sporcuların hazırlanma süreçleri de dikkate alınarak sorular hazırlanmış. Antrenörlerin sağlık ve güvenlik ile ilgili süreci nasıl yönettikleri ele alınmıştır. Federasyon bağlamında Covid-19 sürecinde düzenlenen organizasyonda alınan güvenlik tedbirleri sorgulanmıştır. Tesisin hazırlık aşamaları ve organizasyon bağlamında sağlık ve güvenlik tedbirleri nasıl uygulandığı analiz edilerek incelenmiştir. Herhangi bir veri kaybına uğramamak için ses kaydı yapılmış ve görüntü alınmıştır.

5.2.1. Paletli Yüzme İl Şampiyonası 16 Yaş ve Üstü Kategorisi

5.2.1.1. Federasyon Yöneticileri

Federasyon tarafından görevlendirilen üç tepe yöneticiyle yapılan görüşme özeti; 13 Mart 2020 tarihinde iptal edilen organizasyonların bir yıl aradan sonra yapılıyor olması harici tedbirleri de beraberinde getirmiş. Çalışmalar, federasyon doktorları tarafından oluşturulan bir bilim kurulunun su altı sporları için yayınladığı Covid önlem programı ile yapılmış, bu doğrultuda hakem ve diğer resmi görevliler tarafından müsabakada Sağlık Bakanlığın ve Gençlik Spor Bakanlığı belirlediği Covid-19 tedbirlerinin dışında bu kurallar da uygulanmıştır. Ayrıca toplantılar dahi tüm görüşmeler Zoom üzerinden koordine edilmiş, resmi kuruluşlarla ise yüz yüze toplantı yapılmıştır. Yapılan görüşme sonucu yarışmaya katılacak sporcuların antrenman gün ve sayıları bir protokole bağlanarak artırılmış, son 3 ay sporcular müsabakaya hazırlanması sağlanmıştır. Bu organizasyon, gelecek organizasyonlar

için prova niteliği taşımakta olup sporcuların nerde ne yapacaklarını bilmeleri açısından önem teşkil ettiği belirtilmiştir. Covid-19 tedbirleri kapsamında yarışların seyirci ve misafir kabul edilmeden yapılmasına ve bu mağduriyetin giderilmesi için yarış günü canlı yayın yapılması sağlanmıştır. Sporcu sayısının sınırlı tutulması ve bireysel yarışlara yer verilmesi uygun görülmüştür. Organizasyonun yapılacağı tesisle federasyon 1 ay öncesinden görüşme sağlanmış ve ateş ölçer, galoş, dezenfektan ve maske gibi desteklerde bulunulmuştur. Sağlık Bakanı ve Spor Bakanlığının oluşturmuş olduğu Covid-19 tedbirleri dışında havuz sporuyla alakalı federasyonların kendi içinde aldıkları benzer tedbirlerle birlikte uygulanmıştır. Federasyonun hazırlamış olduğu Covid ile ilgili test niteliğindeki anket tüm kulüplere gönderilerek anketin doldurması istenmiş ve teslim edilmesi sağlanmıştır. Belli aralıklarla anonsla uyarı yapılması, maskelerin takılı olması, sporcuların havuz güvertesinde ısınma esnasında olması, yüzerken ve yarışma alanına geldiklerinde hazırlanma esnasında maskelerin çıkarılmasına izin verilmiştir. Ayrıca sualtı sporları tek nefeste 80 veya 100 metreye inen sporcuların olması sebebiyle sualtı hekimliğine bağlı asistan ya da doktorlar müsabakada görevlendirilmiştir. Sahada yapılan yeni uygulamalar arasında disiplinlerin azaltılması yerine sabah ve öğlen olmak üzere iki disiplin oluşturulması sağlanmıştır. Grupların denk getirilmemesine ve disiplinler arası yarışacak sporcu sayısını düşürülmesine dikkat edilmiş, sayıların azalmasıyla sosyal mesafe noktalarında zorluk yaşanmamıştır. Isınmalarla birlikte 8 saat süren müsabakalar Pandemiden dolayı 4 saatte indirilmiş, müsabaka disiplinler arası 10 dakika ara verilerek yapılmıştır. Özellikle Covid tedbirleri nedeniyle dinlenme, yarışma ve disiplinler arası yarışlar uzun tutulmuş, dinlenme alanları ise kulüpleri bölüm bölüm ayırarak sosyal mesafe oluşturulmuştur. Sporcular HES kodu ve T.C kimlik kartı ile havuza giriş sağlamış, ulaşım aileler veya kulüp tarafından yapılmıştır. Bu süreç içinde sporcu sayılarında azalma olduğu özellikle Milli takım düzeyinde sporcular ve milli takımlarda başarı göstermiş milli sporcuların, Covid ile yaşanan sokağa çıkmama durumlarıyla alakalı etkilenmesi sonucu, sporu bırakan sporcu sayısı azımsanmayacak ölçüde olduğu ifade edilmiştir. Hem milli takım hem de ülke tanıtımı düzeyini etkileneyeceği ifade edilmiş, bu sürecin bir iki yıl uluslararası arenada gösterilecek performansı etkileyeceği yönünde olduğu ifade edilmiştir.

Resim 1. Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar

Kaynak: İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası.(2021, 12 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

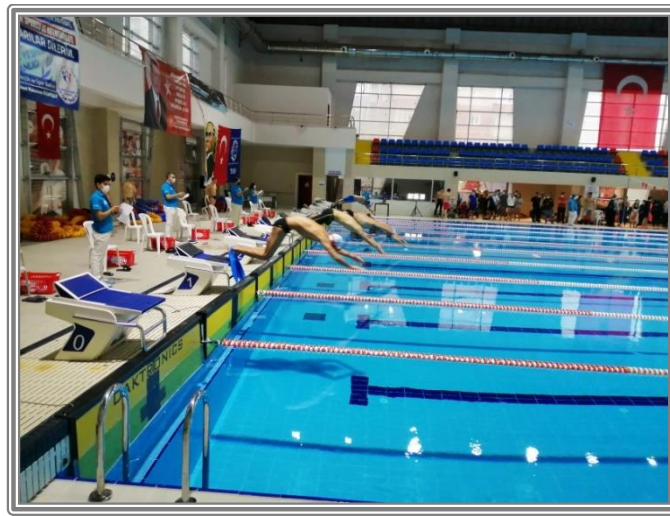
5.2.1.2. *Yönetici-Antrenör*

Farklı kulüplerde görev alan 3 antrenör ve bir özel eğitim öğretmeni ile yapılan görüşmenin özeti;

Antrenörler temelde çok büyük zorluk yaşamadıklarını belirtmiş. Pandemi yasaklarıyla birlikte iki aylık bir ara sonrası, haftada 5 gün su antrenmanı, 3 ya da 5 gün kara antrenmanı yapılarak belli aralıklarla zihinsel antrenman tekniği kullanılarak sporcuların gelişimi için kaybedilen zaman telafi edilmeye çalışılmıştır. Antrenörlerin antrenman prensibi, beslenme ve dinlenme üzerine kurulmuş olduğu, Pandemiyle birlikte bu düzenin bozulduğu ifade edilmiştir. Antrenmanların başlamasıyla birlikte olabildiğince erken bir saate antrenman yaptıklarını, özellikle sporcuların uyku düzenini tekrar sağlanması amaçlanmış, kilo alan ya da gereğinden fazla yağlanan sporcuların özel diyet programları uygulanarak eski fit hallerine getirilmeye çalışılmıştır. Antrenörler, sporcuların Pandemiden dolayı kaygı yaşamaları özellikle mental destek verirken bu kısımda zorlandıkları ifade edilmiştir. Bu durumu iyileştirilmesi için destek çalışmaları yapılmış, nefes egzersizleri, birebir konuşmalar, psikolog desteği, ayrıca spor psikolog desteği de alındığı belirtilmiştir. Antrenörler haftada 3-4 gün sporcularla iletişime geçtiklerini sosyal medyadan mesajlaştıklarını, gerekli durumlarda sporcuların evleri de ziyaret edildiği, özellikle bu spora emek veren sporcuların kopma noktasına gelmesi, Antrenörlerin sporcularla daha fazla temas ettiği ifade edilmiş bu durum bir anlamda antrenör sporcu ilişkisini

güçlendirdiği anlamı da taşımaktadır. Sporcuların fiziksel anlamda sorun yaşamadığı antrenman sıklığı ile toparlanma süreci kolay olduğu belirtilmiştir.

Havuz da alınan tedbirler kapsamında her sporcuya büyük plastik kurular içinde malzeme taşınması istenmiş. Antrenman başlayana kadar maske ve sosyal mesafe korunması sağlanmıştır. Tesis girişlerinde ateş ölçer ve HES kodu sorgulanmış, onun dışında kulvar içi 2 ya da 3 kişiden fazla yüzdürülmediği, üstelik bu güne kadar kendi branşlarında her hangi bir Covid vakası yaşanmadığı belirtilmiştir. Sporcu, tesise veli desteği ile getirilmiş (federasyondan alınan yazıyla) tek dezavantaj olarak hafta sonu sporcuya bir kişi aileden refakat etmesi olarak değerlendirilmiştir. Küçük yaş sporcusu olan velilerin kaygı düzeyi, büyük yaş sporcusu velilerine göre daha fazla olduğu belirtilmiştir. Sürekli çocuğunu getiren velilerin, çocuklarının sosyalleşmesi açısından antrenmana gidip gelmelerinin çok değerli bulunduğu ifade edilmiştir. Çocukların antrenman ortamında Covid çemberinden çıkmış hissi, arkadaşlarıyla temas etmesi, ailesiyle konuşamadığı konuları antrenör ve arkadaşlarıyla konuşabilmesi önemle vurgulanmıştır. Sporcuların Covid ile alakalı yüklenen negatif enerjiyi spor sayesinde pozitif enerjiye çevirebiliyor olması motive edici bir unsur olarak görülmektedir. Müsabakanın bir yıl aradan sonra yapılıyor olması, özellikle federasyonun desteği sayesinde ilk kez bir il turnuvası profesyonel 50 metrelik havuzda yapılıyor oluşu önemle vurgulanmıştır. Bu yarışma bir yıl aradan sonra sporcuların kendilerini görmesi açısından bir fırsat olarak değerlendirilmiştir antrenörler tarafından.

Resim 2. Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar

Kaynak: İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası.(2021, 12 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

5.2.1.3. Tesis Yönetimi

Tesis yönetimi ile yapılan görüşme tesiste alınan Covid tedbirlerini kapsamaktadır; 42.000 metrekare alan üzerine inşa edilmiş 280 kişilik otoparkı bulunan, çeşitli etkinliklere ev sahipliği yapan tesis olimpik bir havuza sahiptir. Bünyesinde atamalarla yerleri belirlenmiş dönüşümlü 57 kişi görev almaktadır.

Ayrıca Beylikdüzü Spor Kompleksi, yeni açılmasına rağmen çok sayıda uluslararası organizasyona ev sahipliği yapmış, özellikle uluslararası havuz organizasyonlarının ağırlıkta olduğu bilinmektedir. Gençlik Spor İl Müdürlüğü kadroları, çok fazla sirkülasyon olmayan kadrolardır. Dolayısıyla bu kadrolar organizasyon tecrübeleri olan ve yapılan organizasyonlarda yönetim süreçlerine de bu tecrübelerini aktaran bir yapıya sahip oldukları, edindiğim izlenimler arasındadır.

Pandemi sonrası oluşturulan bir eylem planı ile iletişim kurulması gereken kişi, tesisin yöneticisi, temizlik personeli, teknik personel, ilk yardım personeli, tüm çalışanların görev yerleri belirlenmiş. Bir odaya Pandemi tedbirleri için kullanılmak üzere ilgili ekipman ve malzeme resmi kurumlarca getirildiği bilgisi verilmiştir. Pandemi sonrası büfe hizmeti verilmemiş, seyirci kabul edilmemiş, tek kapıdan giriş kabul edilmiş ateş ölçülmüş ve HES kodu ile tesise kişiler kabul edilmiştir. Covid şüphesi durumlar için oda temin edilerek sağlık ekipleri gelene kadar izole edilerek sağlık tedbirleri uygulaması da oluşturulmuştur. Bu gibi durumlar için görevli personel ve temizlik personeli oluşturulmuştur. Sağlık Kurulu Başkanlığı İstanbul Valiliğinden gelen tüm tedbir ve önlemler tesiste uygulanmaktadır. Tesise misafir kabul edilmediğinden dolayı, sadece sporcular maç saatinde içeri alınmış ve müsabakası tamamlanan sporcu kafilesi ise tesisten direk ayrılmıştır. Harici bir uygulama yapılmamıştır. Müsabakalar branşlara göre hazırlanmış, Pandemi ile alakalı temizlik, güvenlik ve sağlık tanımı değiştiği için net bir bilgi verilmemekte, tamamen yarışmaya göre tedbir alındığı ifade edilmiştir. Her akşam havuz bakımı, salon bakımı, soyunma odaları düzen ve bakımı yapılmaktadır. Birikmeyi önlemek için özellikle yarışmaya katılacak olan listeleri önceden alınması ve kodların okutulması sağlanmış, antrenörler eşliğinde sporcu tesise alınmıştır. Harici güvenlik ekibi alınmadığı var olan güvenlik personeli daha öncede olduğu belirtilmiştir. Tesiste misafir edilen federasyonlar kendi uygulamalarıyla müsabaka eylem planı oluşturduğunu özellikle bazı federasyonlar kapı önünde sporcuyu bekletip içeri aldığını, bazı federasyonların ise havuzun içinde saatlik randevu sistemiyle çalıştığını

belirtmiştir. Havuz girişinde bir görevli bulunarak el dezenfektanı ve galoş giyildikten sonra soyunma odalarına geçilmesini sağlamıştır. Duşlar genelgeden dolayı kapalı olup sadece eşyaların çıkarılmasına izin verilmiş, her kulvar da 3 sporcu olmak üzere antrenman yapılmış, uyarı ve gözlemler takip edilmiştir. Pandemi öncesi 900 sporcuya ev sahipliği yapan tesis Pandemiyle birlikte bu sayı 200'e düştüğü bilgisi verilmiştir.

Yoğun olarak görülen müsabakalarda üç gün öncesinden bakım yapıldığı, maç günü her saat bakım yapılamayacağından dolayı şoklama işlemi yapılmasıyla havuzdaki kimyasalların belli aralıklarla atılması sağlanmıştır. Pandemi sonrası her saat tesis kontrol edilmekte, dezenfektan kontrolleri, özellikle salgını önlemek ve derinlemesine temizlik için il müdürlüğüne kullanılmak üzere temizlik maddeleri gönderildiği ifade edilmiştir. Personel 15 dakikada bir mesajla tesis yönetimine genel durumla ilgili bilgilendirme yaptığı ifade edilmiştir. Havuzların kontrolü operatörler tarafından sürekli yapıldığı her hangi bir sorun karşısında havuz kullanımını kapatıldığı ifade edilmiştir. Havuz kenarlarının temizliği, duşların, lavaboların temizliği, kullanılan her noktanın bakımı Pandemi sürecine bağlı olarak en uygun kimyasallar kullanılarak dökümü yapıldığı ifade edilmiştir.

5.2.2. Paletli Yüzme İl Şampiyonası 10-16 Yaş Kategorisi

5.2.2.1. Federasyon Yöneticileri

Federasyon yöneticileri ile yapılan görüşmelerde, önceki organizasyonda alınan Covid tedbirlerinin yeterli olup olmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Geçen hafta müsabaka sonrası Zoom üzerinden yapılan teknik toplantıda eksik görülen konular bir başlıkta toplanmış ardından antrenörlere gerekli bilgilendirme yapılmıştır. Bu bağlamda bu hafta düzenlenen müsabakada sporcuların çıkış noktası değiştirilmiş, müsabakaya çıkan ve bekleyenler arasında bir yığılma büyük ölçüde engellenmiştir. Ayrıca çıkış noktasında bekleyen sporculara takım arkadaşlarına gelip moral motive etme açısından çok fazla mesafe kurallarına uymadıklarını gördüklerini bu nedenle yapılan değişiklikle bu durumun düzelmesi sağlanmıştır. Önceki müsabakada tecrübe edilen bir diğer husus bu hafta yarışacak sporcuların kendi serilerini bekleyen sporcuların bölgelerinin oluşturulması, kulüp kulüp localar oluşturularak mesafe korunmaya çalışılmıştır. 8 kamerayla canlı yayın yapılan müsabakada zaman zaman izleyicilerin dikkatinden kaçmayan notlarda federasyon

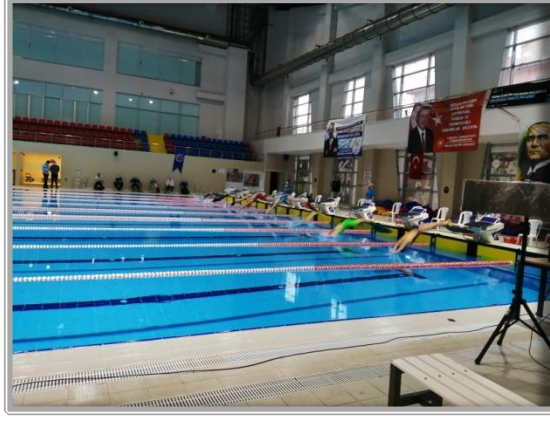
yöneticileri tarafından dikkate alınıp tedbirler kapsamında uyarılara dâhil edilmiştir. Sporcuların konforunu sağlamak üzere çıkış yapacak olan sporcuların sekizer kişilik gruplandırma ile üçe bölünmüş $8+8+8=24$ formülü uygulanmıştır. Sporcuların oturacağı ayrı ayrı sandalyeler eklenmiş ve bir buçuk metre sosyal mesafe oluşturulmuştur.

Resim 3. Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar

Kaynak: İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası.(2021, 12 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi

Bu hafta yaş grubu küçük olması nedeniyle daha somut kurallar belirlenerek özellikle güverte kısmında görevli sayısının artırılması gerektiği görülmüştür. Bu grubun çok çabuk dağılıp motivasyon kaybı yaşayabilmesi nedeniyle sürekli anons, hakem ve antrenörlerin bireysel uyarıları ile kontrol sağlanmaya çalışılmıştır. Özetlersek uyarı anonsların artırılması, hakem sayısının artırılması, görevli sayılarının artırılması, emniyet şeridinin kurulması, bekleme yerlerinde sandalye sayısını artırılması, bölümler oluşturulup kulüplerin kendi alanında olması iki kat sporcu olmasına rağmen Pandemi tedbirlerinin çok daha iyi uygulandığı görülmüştür.

Resim 4. Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar

Kaynak: İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası.(2021, 12 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

Yaptığımız görüşmelerde elde ettiğimiz kanaatler ve izlenimler sonucunda özellikle federasyonların online sistemini çok iyi tanıdıkları görülmektedir. Online sistem üzerinden çok hızlı bir şekilde iletişim kurabildiklerini ve organizasyonları yapılandırdıkları konusunda gelişim kaydettiklerini olumlu neticeler arasındadır.

5.2.2.2. Yönetici-Antrenör

Antrenör ve kulüp yöneticileriyle yapılan görüşmede bir önceki hafta alınan Covid tedbirlerinin yeterli olup olmadığı görülen eksiklerin neler olduğu konusunda cevaplar aranmıştır. Geçen hafta yapılan organizasyonun antrenör, sporcu ve hakemler için bir deneyim olduğu, geçen hafta edinilen tecrübe ile bu hafta yapılan müsabakada daha rahat ettikleri ifade edilmiş. Geçen hafta yaşanan tedirginlik daha çok Covid tedbirlerine uyum sağlayabilecek miyiz noktası oluşturmuş, fakat ilerleyen saatte bu düşüncenin yersiz olduğunu ve hiçbir sorun yaşamadıklarını bu nedenle bu hafta kendilerini daha iyi hissettikleri belirtilmiştir. Alınan Pandemi tedbirlerinin beklentilerini karşıladığı sporcuların çoğu tedbirlere uyduğu, yarış stresinden kaynaklı maske mesafe konularına dikkat etmeyen sporcular uyarıldı, yaş grubu küçük çocuklar oluşu üstelik birçoğunun ilk kez müsabık olması da bir etken olarak görülmüştür. Gençlik Spor Genel Müdürlüğü kurallarına göre bir kulvar da 4 sporcuyu geçmeyecek şekilde düzenleme yapıldığı ve hiçbir problem yaşanmadığı belirtilmiştir. Genel olarak tüm antrenörler, hakemler artı federasyon çalışanlarının organize çalışmasıyla problemsiz bir müsabaka geçirildiği ifade edilmiştir. Sahada görevli hakemler sıkça dolaşıp uyarıda bulunmuş ve anonsla da tekrarlanmıştır. Aynı

zamanda antrenörlerin de kendi kulüplerine sürekli uyarı yaptığı, bu nedenle bu turnuvanın çok daha kalabalık olmasına rağmen bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir. Sadece geçen hafta tecrübe edilen çıkış noktaları düzenlenmiş müsabaka akışından ötürü sandalyeler sporcu kontrol girişinin olduğu alan başlangıç noktasının sol taraftan sağ tarafa alınmasıyla sosyal mesafe için daha iyi bir yaklaşım olduğu ve sporcu yığınlarının oluşmadığı belirtilmiştir. Antrenörlerin veli alımının sınırlanmasından ötürü daha rahat ettiklerini, tribünün kullanılmaması ve alanlarda boşluk bırakılması maske mesafe olarak yeterli görüldüğü ifade edilmiştir. Müsabakanın yapıldığı tesisin dünyada sayılı tesislerden biri olduğu personelin özellikle ilgili sağlık bilgisi kurallarını yerine getirdikleri, federasyonun eksiksiz olarak maske, galoş, kolonyanın kendi bünyesinde karşılandığı, ne tesise nede kulüplerin bu yönde bir eksiklik yaşamadıkları belirtilmiştir.

Türkiye kupası maçlarında istenen PCR testi bu grupta uygulanmamıştır. Yaş grubunun küçük olması ve il bazında yapılıyor olması nedeniyle sadece HES kodu ile girişler sağlanmıştır. Antrenörler olarak sporcular gözetimimiz altında ve bir farklılık dâhilinde federasyon tarafından yarışa sokulmaması istenmiştir ifadesi kullanılmıştır. Ayrıca antrenörler PCR testi ile ilgili Yüzme federasyonunun PCR testini müsabakalardan önce sporculardan istediğini ve test sonrası verilerin belirsizliği yönünde duyumlar aldıklarını belirtilmişlerdir. Genel olarak sporcularda hiçbir belirti olmadığı halde teste yanlış çıkması durumunda ne çocuk ne antrenör yarışa girmeyeceği ve bir çeşit engellenmiş olacağından dolayı Paletli Yüzme Federasyonu HES kodu ve gözlem yoluyla çocukların denetlenmesi istenmiştir. Ayrıca Yüzme Federasyonu sonraki yarışlarda PCR testi uygulamasından vaz geçtiği de belirtilmiştir.

Bu hafta küçük yaş grupları yapılması nedeniyle, sabah grupları CDD kategorilerinde DY kategorileri sabah yapılmış, C kategorisi öğleden sonra yapılmıştır. Çocuk grupları katılımı daha yüksek olması nedeniyle bu duruma göre bir planlama yapılmış, hangi sporcu kulübünün nerede konumlanacağı nerede dinleneceği, nerde bulunacağı, oturacağı bir gün öncesinden duvarlara yapıştırılan sticher ile belirlenmiş, geçen hafta sticher olmadığı da ifadelerde yer almıştır. Bir görüşe göre tribünlerin kulüp kullanımına açılabilir, hatta bir kulübün bu yönde teklif getirdiği sadece havuz güvertesinde değil tribünlerinde, kulüplere göre belirlenip bir

gün A kulüp tribünde, B kulübü güvertede olsaydı mesafe anlamında daha olumlu bir yaklaşım olurdu. Fakat yine de bir sorun yaşanmadığı belirtilmiştir.

5.2.2.3. Tesis yönetimi

Tesis yönetimi ile yapılan görüşmede alınan Covid tedbirlerin müsabakada uygulandığı herhangi bir eksiklik yaşanmadığı, kişi sayısı çok olmadığından dolayı personel ve kulüpleri çok zorlamadığı ve bütün tedbirlerin rahat bir şekilde uygulandığı belirtilmiştir. Tesis girişlerin HES kodu ve bekleme olmaması için T.C kimlik numarası ile yapıldığı, sporcuların galoş ile içeri girdiği, Pandemi kurallarına göre sporcular hareket ettiği, normal koşullarda salonlar çocuklarla dolup taşarken şuan koltuklarda oturtulup içeri alındığı belirtilmiştir. Pandemiden dolayı süreli olarak personel çalışmakta iki gün çalışıp bir gün ara verilme yöntemiyle resmi kurumlar çalışmaktadır. Pandemi öncesi mesailer 8:00 de başlarken şuan 10:00 da başlayıp mesai öğleden sonra 16:00 bitmektedir. Bu sayede tesisin boş kalmasının önüne geçildiği hem de kalabalık olması engellenmiş olduğu belirtilmiştir. Salon, giriş, soyunma kabinleri, lavabolar hijyeni sağlanıp mesaj atılır, sonrasında diğer tarafa gider hizmetli ve sürekli bir dolaşım sağlanmış olur. Tesiste yapılan hijyen uygulamaları Pandemiden öncede var olduğunu şuan için değişen pek bir şey olmadığını sadece öncesinde hizmetliler saate bir mesaj atarken şuan yarım saate bir mesaj attıkları ifade edilmiştir. 2 ya da 3 günde bir çamaşır suru ve özel dezenfektan gelmektedir ve Pandemiden dolayı bu malzemeler iki günde bir kullanıldığı ve tesisin kendi yaşam alanları da olduğu ifade edilerek dokunulan her yere kendilerinin de dokunduğu dolayısıyla yapılan hijyenin büyük bir titizlikle yürütüldüğü ifade edilmiştir. Müsabakada kullanılan tüm malzemenin dezenfekte edilmesi için basınçlı motorlarla püskürtme yapıldığı ve bu Pandemi sürecinde alınan bir ekipman olduğu, ayrıca İl müdürlüğünden ilaçlama düzenli yapıldığı belirtilmiştir. Özellikle yarış sonraları her hafta düzenli ilaçlandığı belirtilmiştir. Tekrar vurgulanan nokta tesise gelen kişilerin misafir olduğu, tesisin kendileri için yaşam alanı olduğu sık sık cümle arasında belirtilmiştir. Bu tür müsabakalarda ambulansların federasyon tarafından sağlandığı belirtildi, ayrıca farklı ilçeden gelen polis memurları tesis çevresinde mobilize geldikleri ve bu şekilde müsabakalarda güvenlik görevlilerin yanı sıra emniyet güçlerinin desteğinin alındığı belirtilmiştir. Aynı anda spor salonlarında oynanan lig maçları, öte yandan sicil lisans birimi devam ettiği, farklı branşlar için kayıt odasında işlemlerin devam ettiği belirtilmiştir. Yarışların yapıldığı alanlar belli

mesafelerde oluşu sebebiyle sorun yaşamadıklarını, valiliğin belirlediği metrekareye düşen insan sayısının hesaplayarak kişileri aldıklarını örneğin 25-40 kişinin girdiği jimnastik salonuna 10 kişi alındığı belirtilmiştir. Bu kısımda birimlerin uzak mesafeli oluşu bir karmaşaya sebebiyet oluşturmamaktadır ifadesi kullanılmıştır.

Resim 5. Organizasyon sırasında objektifime yansıyanlar

Kaynak: İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası.(2021, 12 Şubat). Beylikdüzü Spor Kompleksi.

5.2.3. NBA Bubble

NBA, bir oyuncusunun PCR testinin pozitif çıkması üzerine aynı gün devam eden NBA G Ligi 2019-2020 sezon maçlarının tamamlanmasını beklemiş ve 11.03.2020 akşamı müsabakaların askıya aldığı açıklaması yapılmıştır(‘Sources: NBA’, 2020). NBA Yönetim Kurulu 4 Haziran'da bir araya gelerek sezonun devam etmesine karar vermiş ve Bubble seçeneğini açıklamıştı. Birçok kişiye göre konseptin gülünç görüldüğü ve üç ay boyunca yüzlerce NBA oyuncusunun aynı yerde tutmanın olanaksız olduğu görülüyordu. Yapılması planlanan yerin, ESPN Wide World of Sports Complex, Orlando yakınlarında Walt Disney World Resort'ta yer alan 220 dönümlük çok amaçlı bir spor kompleks olması, sosyal mesafe kurallarına oldukça uygun bir yer olarak görülmekteydi. Dokuz mekana ev sahipliği yapan kompleks, yıl boyunca çok sayıda profesyonel ve amatör spor etkinliğine ev sahipliği yapmaktadır. Haziran ayında NBA, Disney World'de ertelenen sezon müsabakalarına devam edileceği açıklamasını yapmıştır. NBA sıralamasına göre

playofflar da yer alan 16 takımın yanı sıra sekizinci seri başı 6 takımla birlikte toplam 22 takım Bubble davet edilmiştir. NBA sezonu koruyabilmek için Bubble'a 190 milyon dolar yatırım yapmış, karşılığında NBA organizasyondan toplam 1,5 milyar dolar kazanç sağlanmıştır.

Haziran 2020'de NBA, sporcu, antrenör, yönetici ve personelin sağlık ve güvenliğini sağlamak için sezonun yeniden başlatılması sırasında kullanılacak bir tıbbi protokol yayınlamıştır. Bu protokolda organizasyon boyunca düzenli testlerin yapılması, yüz kaplaması ya da maske zorunluluğu ile bulaş riskini önlemek için sosyal mesafe kuralları belirtilmiştir.

Protokol, NBA Bubble'ın sorunsuz bir şekilde tamamlanabilmesi için 6 aşamadan oluşmaktadır;

- 1. Aşama; 16-22 Haziran tarihleri arası evlerine giden sporcuların tekrar kendi takımına dönmesi sağlanacaktır.
- 2. Aşama; 23-30 Haziran arası sporculara her gün düzenli PCR testi yapılmaya başlanılacaktır.
- 3. Aşama; 1-11 Temmuz arası kendi tesislerinde zorunlu bireysel egzersizler yapılması ancak grup çalışmalarına izin verilmeyecektir.
- 4. Aşama; 7-21 Temmuz tarihleri arasında, Disney World'e ilk giden grubun uygulama yapan ekibin olması sağlanacaktır.

Testi pozitif çıkan herhangi bir oyuncunun tıbbi olarak onaylanıncaya kadar seyahat kısıtlamasının yapılması sağlanacaktır.

Takımlar Disney World'e ulaştıklarında personel de dahi, odalarında izole edilerek, karantinadan çıkmadan 24 saat arayla iki PCR testi uygulanacaktır. Testi pozitif olanların testi negatif çıkana kadar karantinanın devam etmesi sağlanacaktır. Karantinanın bitmesi halinde, iki hafta sonra kardiyoloji taraması yapılması sağlanacaktır. Bir anlamda sporcunun oyuna dönmeden önce kardiyak taraması da yapılmış olacaktır.

Ayrıca temashlıların kamera ile tespit edileceği, en az 15 dakika yakın temas halinde olan veya doğrudan temashlı olan herkesin test yapılması sağlanacaktır.

- 5. Aşama; 22-29 Temmuz tarihleri arasında takımlar, aynı otelde kalan diğer takımlara karşı üç hücum oynatılması yer almaktadır.

- 6. Aşama; Normal sezonda olduğu gibi sıralama maçları ve playoff maçları devam ederken takımlar elendikçe, Disney World'den ayrılmadan önce takımların ve personelin PCR testi yapılacaktır.

NBA, Covid-19 tedbirlerinin ve kurallarının bütününe kapsayan 100 sayfalık bir el kitapçığı hazırlamıştır. İçeriğinde tesis kuralları, izolasyon süreleri, test gereksinimleri ve mali cezalar bulunmaktadır. NBA, Bubble'da bulunduğu süre içinde kuralları ihlal eden sporcuları isimsiz olarak rapor edilmesi için bir ihbar hattı oluşturmuş, hatta kuralları ihlal eden dört oyuncuda bildirilmiştir. Sporcuların Bubble'ın ortak alanlarında yiyecek ve eğlence aktivitelerine izin verilmiş, ancak yemek yemenin dışında bulunan zamanlarda maske zorunluluğu getirilmiştir. Önceden onay alınmadan organizasyon alanından ayrılanların 10 gün karantinaya alınması zorunluluklar arasında olmuştur. Ayrıca çalışanların da zorunlu olarak maske ve eldiven takması kurallar arasındadır.

- NBA Bubble kuralları;
- Covid-19 testi; Sporcu, antrenör ve personel 48 saat içinde iki PCR testi yapılma zorunluluğu getirilmiş, negatif sonuç alınana kadar kişiler odada izole edilmiştir. Bubble'da düzenli olarak PCR testi uygulanmaktadır yalnız özellikle lig oyuncularını ne sıklıkta test edildikleri belirtilmemiştir.
- PCR testin pozitif çıkma durumunda uygulanacak protokoller;
- Bubble'da testi pozitif çıkan kişilerin daha önceden belirlenmiş farklı bir alana yerleştirilmesi sağlanacak,
- Testin yanlış olma ihtimaline karşın ikinci Covid testide yaptırılacak,
- İkinci test negatif çıkarsa, ilk testten 24 ila 48 saat sonra üçüncü bir test daha yaptırılacağı, negatif veya pozitif durumuna göre NBA kampüsüne yeniden girmesine izin verilecek(' NBA details', 2020), yahut karantina alanında kalmaya devam edecektir. Test sonucu pozitif çıkan oyuncular için tedavi ve karantina süresi minimum 14 gün olarak belirlenmiştir.
- Takımların kişi sayısı; NBA Bubble'da oyuncular, antrenörler, kuvvet antrenörleri, ekipman yöneticileri, güvenlik ve ön büro personeli dahil olmak üzere 37 kişi olmasına, ilerleyen zamanda sayının artabileceği belirtilmiştir.
- NBA Bubble'da konuklar; Bubble'da Play-off'lara geldiği zaman misafir davet edileceği ve konuk odaları sporcular tarafından karşılanacak belirtilmiştir. Oyuncu başına 4 kişiye müsaade edileceği yalnız misafirlerin

yakınlığı ispat edilmesi koşulu getirilmiştir. Misafirlere iki türlü karantina uygulanması düşünülmüştür, biri Bubble'ın içinde bir hafta karantinada kalmak veya dışarıda üç gün karantina uygulanıp kalan 4 günü Bubble da tamamlanma seçenekleri sunulmuştur. NBA Bubble'a giren konuklar dört gün boyunca günlük PCR testine tabi tutulacak ve testin pozitif çıkma durumunda herkes için belirlenen lig protokolü uygulanacaktır.

- NBA Bubble'da yemek; her takımın 24 saat açık olacak şekilde kendine ait bir şefi, bir mutfağı ve bir yemek odası bulunmaktadır. Ayrıca oda servisi ile sipariş verilmesi yahut Disney kampüsü içinde belirlenen restoranlarda yemek yemelerine de izin verilmiştir ("This ain't it", 2020). Sporcular NBA Bubble'a giriş yaptıklarında birkaç kişinin yemeklerden şikâyet etmesi üzerine 48 saat içinde seçenekleri arttırıldığı bilgisi verilmiştir.
- NBA Bubble'dan ayrılma; sporcular teknik olarak istedikleri zaman Bubble'n dışına çıkabilir ama bu duruma pek sıcak bakılmadığı belirtilmiştir. Herhangi bir ligin onayı olmadan NBA Bubble'dan ayrılıp geri dönen kişilere 10 günlük karantina uygulanarak PCR testi uygulama zorunluluğu getirilmiştir. Mazeret göstermeden ayrılan sporcular, sonrasında katıldıkları oyunlardan daha az ücret alması sağlanmıştır.

5.3. Türkiye'de Pandemi Sürecinde Yapılan Açık Alan Spor Organizasyonları

5.3.1. KKTC'nin Kurtuluşunun 46. Yılına Özel Spor Organizasyonu

Kıbrıs Barış Harekatı'nın 46. Yıldönümü nedeniyle 19- 20 Temmuz 2020 tarihinde Mersin Anamur ilçesinden alınan Türk bayrağı, sporcular tarafından yüzerek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı Ersin Tatar'a sunulması uluslararası platformda büyük bir farkındalık oluşturarak dikkat çekmiştir (Keserler, 2020). Bayrağımız Kulaçlar ile Yavru Vatan Kıbrıs organizasyonu için 6 kişilik takım oluşturularak Anamur sahilinde görkemli bir kalabalığın arasında sporcular kulaç atmasıyla organizasyona start verilmiştir. Her sporcu 1 saat yüzerek Türk bayrağını diğer sporcuya teslim etmesiyle etaplar tamamlanmıştır. Teknik olarak her sporcu toplamda 8 saat yüzmüş, 28 saat gibi bir zaman dilimi içinde 93 kilometre (sapmalar dâhil 118 kilometre) kulaç atarak mesafe kat edilmiştir. Kıbrıs Girne Çıkartma plajına ulaşan sporcularımızı KKTC Başbakanı Ersin Tatar ve Devlet Erkânı ile bu organizasyonu destekleyen gönüllülerinin huzurunda bayrak töreni

yapılarak organizasyon tamamlanmıştır. Bu projenin gerçekleşebilmesi uzun uğraş ve emek gerektiren süreçler içermektedir.

2018 yılında İstanbul yüzme spor Kulübü Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mustafa Özer hayali olan “Bayrağımız Kulaçlar ile Yavru Vatan Kıbrıs’a” projesini hayata geçirmek üzere Sayın Kubilay Çimen ile irtibata geçerek projenin temelini oluşturmuştur. Gerçekleşmesi teknik olarak zor olan bu projeye eski bakanımız Sayın Kürşat Tüzmen’in sahip çıkması ve büyük bir titizlikle takip etmesi, gerekli noktalarda önemli dokunuşları yaparak projenin gerçekleşebilmesine büyük bir katkı sağlamıştır. Bu projenin hedefleri aşağı da belirtilmiştir;

- Kıbrıs Barış Harekâtının 46. Yılında şehit olan askerlerimizi ve Kıbrıslı mücahitlerimizi rahmetle anmak, verilen mücadelenin önemini bir kez daha vurgulayarak gelecek nesillere aktarılması hedeflenmiş,
- Kıbrıs Türk Cumhuriyeti uluslararası alanda siyasi, ekonomik, hukuki, sportif, sanatsal faaliyetlerin tamamında yaşadığı zorluklarla ilgili uluslararası arenada bir farkındalık yaratılması,
- Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin uluslararası alanda Akdeniz üzerindeki haklarına ve varlığına dikkat çekebilmesi,
- Covid-19 Pandemi süreciyle birlikte etkilenen spor organizasyonlarına Planlama, Standart oluşturma, Sağlık ve Güvenlik tedbirleri ile emsal teşkil edebilmesi,
- Tüm dünyada yaygın hale gelmeye başlayan ve kitlelerin katılımıyla gerçekleşen Açık Su yüzme sporunun, üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde yeni bir parkur oluşturup gelişmesi sağlanabilmesi,
- Ve bundan sonra oluşturulacak bu türden organizasyonlarda standart belirlenmesine katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Projenin Geçekleşmesi İçin Hangi Başlıklar Üzerinde Çalışılmıştır?

- Uluslararası sularda iki devler arasında yapılan bu organizasyon, Spor Bakanlığı ve ilgili ülkenin Bakanlıklarıyla ve Yüzme Federasyonları düzeyinde tüm hukuki süreçler,
- Analiz yapılarak mevcut imkânların tespiti ve eksikliklerin nerede ve ne şekilde temin edileceği araştırılması,

- Parkur hakkında her türlü detayın (mevsime göre hava şartları, tehdit oluşturacak deniz canlıları, deniz yolu trafiği, akıntılar, start ve finiş noktalar vb.) ve standartlarının belirlenmesi,
- Bu projeye dâhil edilecek takımın oluşturulması,
- İzinlerin alınması proje ortağı olacak kurum ve kuruluşların belirlenip iletişime geçilmesi,
- İzinlerin alınması ve proje çözüm ortağı olacak tüm kurum ve kuruluşların tespit edilmesi üzerine iletişime geçilmesi,
- İlgili belgelerin oluşturulması (İzin ve kurumsal yazışmalar, sporcu beyan ve katılım protokolleri, organizasyon standartları ve şartnamesi vb.)
- Teknik donanım ve malzeme ihtiyaçlarının belirlenmesi.
- Basın ve sosyal medya planlaması.
- Acil durum eylem planlarının yapılması,
- Organizasyon ekibinin kurulması ve görev tanımlarının yapılması,
- Tarih ve akış planının yapılması,
- Ulaşım ve konaklama planlaması.
- Start (Mersin Anamur ilçesi) ve Finish (Kıbrıs Girne Çıkartma Plajı) noktalarındaki organizasyonun planlanması.
- Mansiyonların nitelik ve niceliklerinin planlanması,
- Kişisel malzemeler ve takım kıyafetlerinin belirlenmesi ve temin edilmesi.
- Sponsorluk görüşmeleri.
- Organizasyon süresince tüm ekibin beslenme planları da dahil olmak üzere tüm çalışmalar yapılmıştır.

- Takımın Kurgulanmasında Hangi Kriterlere Dikkat Edilmiştir?

Spor geçmişi olan günümüzde hala sportif faaliyetlerde bulunan, açık deniz tecrübesine sahip otokontrol seviyesi yüksek kişiler ile takım oluşturulmuş. Oluşturulan takım üyelerinin kişilik yapılarının takım olabilecek uygunluğu taşıması ve birbirlerini tamamlayacak nitelikleriyle projeye olan inanç ve istekleri tam ve bütün olması en çok dikkat edilen noktalar olmuştur. Takımında görev alacak sporcular; Sayın Kürşat Tüzmen, Sayın Ahmet Nakkaş, Sayın Kubilay Çimen, Sayın Faruk İlgüy, Sayın Tarkan Tüzmen ve Sayın Osman Akkuş olarak belirlenmiştir.

- Organizasyon Ekibi Kimlerden Oluşturuldu?

Bu tür organizasyonların eksiksiz sürdürülebilmesi için görev verilecek kişilerin doğru tespit edilmesi önem arz etmektedir. Bu projede görev alan kadro şu şekilde düzenlenmiştir;

- Komodor / Mustafa Özer (İstanbul Yıldızlar Spor Kulübü Yönetim Kurulu Başkanı)
- Basın ve medya iletişimi / Ali Rahim şİMŞEK (İstanbul Yıldızlar Spor Kulübü Yönetim Kurulu Üyesi & Mali işle sorumlusu)
- Doktor / Uğur CANGEL (İstanbul Yıldızlar Spor Kulübü Yönetim Kurulu Üyesi & Kulüp Doktoru)
- Masör/ Ufuk KAYNAK (Eczacıbaşı Spor Kulübü Kadın Voleybol Takımı Masörü)
- Malzeme ve teknik donanım sorumlusu / Ufuk KAYNAK
- Federasyon Gözlemcisi ve Teknik Hakem / İ. Burak GÖRAL (Türkiye Yüzme Federasyonu Açıksu Yüzme Kurulu Üyesi)
- Cankurtaran/ Sahil güvenlik komutanlığı acil müdahale personeli (Kurbağa Adamlar)
- Start noktası irtibat sorumlusu / İsmail ÇAYLAK Finish noktası organizasyon sorumlusu / Kıbrıs Yüzme Federasyon Başkanı& Gençlik ve Spor Dairesi

Sağlık ve Güvenlik Tedbirleri kapsamında alınan güvenlik tedbirleri şu şekilde sıralanmaktadır;

- Müdahaleyi gerektirecek tüm sağlık malzemelerin tedariki,
- Uzman bir doktorun bulunması,
- Köpek balığı saldırılarına karşı manyetik sinyal veren bileklik bulundurulması(2 adet),
- Denizanası temasına karşı ilaç bulundurulması,
- Sahil güvenlik kurbağa adamlar (2 bot/ 12 uzman müdahale timi)
- Gece sporcu takibi bot içi far,
- Sporcunun sudan botu takibi için çakar,
- Sporcunun izlenebilmesi için kızıl ötesi ışık takılması.
- Takım ve tüm organizasyon ekibinin sağlık test ve kontrollerin yapılması.

- Acil durum eylem planların yapılması,
 - Sporcu değişimlerinde 2 bot kullanılarak sudaki sporcunun yalnız bırakılmaması,
 - Deniz trafiğinin kontrolü,
 - Sudaki sporcunun 2 sahil güvenlik botu tarafından termal kamera ile takibinin yapılması,
 - Sahil güvenlik botları tarafından Termal kamera ile tehlike oluşturabilecek deniz canlılarının takip edilmesi.
- Organizasyon Süresince Hangi Aksaklıklar Yaşanmıştır?

Organizasyon sürecini olumsuz etkileyebilecek teknik bir sorunla karşılaşılmamış ve her şey planlandığı gibi gerçekleşmiştir. Projenin bir belgesel haline getirilebilmesi düşüncesiyle görevlendirilen TRT ekibinin bir kameramanına ait test sonuçlarının pozitif çıkması sağlık konusunda çıkan en önemli talihsizlik olarak değerlendirilebilir. Fakat Mersin sağlık il müdürü ve filyasyon ekiplerinin proje öncesinde hızlı ve doğru müdahaleleri sonucu gerekli tedbirler alınmış, tehdit olmadığı kanaatine varılarak projeye devam edilmiştir.

Sporcuların yüzerken tehdit oluşturacak deniz canlılarından korunabilmesi için takılan bileklikler tehlikeli bir teması önlemiştir. Fakat gece etabında ay karanlığı olması sonucu, 2 konuda ciddi sorun ortaya çıkarmıştır. Bu sorunlardan biri, sporcunun takip edilmesinin çok zor hale gelmesidir. Özellikle farın çok fazla kullanılması sakıncalı olduğu ve ölü dalgaların yüksek olması sporcuların takibini zorlaştırmıştır. Sporcularımızın bu zorlu etabında bot üzerinden hiç inmeden 28 saat boyunca hiç uyumadan takip eden Mustafa Özeri'in sporcuları onore etmesi ayrıca belirtilmesi gereken bir husustur. Yine bot üzerindeki sahil güvenlik kurbağa adamlarının yüzücüleri sürekli göz temasından çıkmadan izlemesi riski azalmıştır.

Sporcuların yaşadığı en büyük güçlük ay karanlığında deniz yüzeyine çıkan 1-1.5 metre uzunluğunda olan deniz canlılarının saldırılarına maruz kalınmasıdır. Bu en büyük sorun olarak görülmüş, yüzmeye sırasında sürü halinde gelen bu canlılar, sporcuların kol ve bacaklara dolanarak (özellikle eklemlere) yüksek bir acı veren elektrik çaplamasına benzer bir etki yaratmıştır. Bu etkin temas sonrası deride saatlerce yanma hissi oluşturmuştur. Doktor Sayın Uğur Cengel'in müdahale etmesi

sporcuların acısını dindirmiş, ama bu iki faktör (deniz canlıları ve takip sorunu) gece alınan mesafeyi oldukça azaltmıştır. Organizasyonda deniz trafiği, teknik donanım ve malzeme konusunda bir sorun yaşanmamıştır.

- Hava Ve Deniz Şartları Performanslara Nasıl Etki Etmiştir?

Organizasyon süreci içinde hava şartları beklenen düzeyde olmuş, sporcuları zaman zaman akıntının hızlanmasından kaynaklı olarak performansları bir miktar etkilenmiştir.

Parkur boyunca akıntı ve dalganın sürekli değişkenlik gösterdiği, özellikler orta suda zaman zaman doğudan batıya, bazen de tam tersi batıdan doğuya doğru esmesi sporcuların performansını (suya girdiği andaki duruma bağlı olarak) olumsuz etkilemiştir. Bu noktada yorgunlukların giderilmesi amacıyla masör Sayın Ufuk Kaynak'ın müdahalesi çözüm olmuş ve tüm olumsuz şartlara karşın tam zamanında finish noktasına ulaşılmıştır.

- Tekne Sayısı Ve Takibi Neden Önemlidir?

Organizasyon boyunca toplam ikisi suda 2'si de sahil güvenlik botlarında (2 yedek) 4 adet Zodiac bot görev almış, yüzücüleri belirlenmiş rota boyunca 200 metre önünde ve arkasında olacak şekilde 2 sahil güvenlik botu refakat etmiştir. Ayrıca önde ve arkada bulunan sahil güvenlik botları yüzücülere rotayı doğru almayı sağlamış üstelik termal kameralarla deniz canlılarını kontrol ederek yüzücülerin güvenliğini sağlamıştır. Sporcu değişimleri 2 adet zodiac bot ile kurallara uygun bir şekilde mesafenin eksiksiz yüzülmesi ve değişim sırasında sporcunun denizde yalnız kalmadan yüzmesine dikkat edilmiştir. Öte yandan her bot diğer botun yedeği konumunda olup bir anlamda projenin devam edebilirliği açısından önemli bir noktadır.

- Proje Hedeflerine Ulaşıldı mı?

Bu Proje hedeflenen noktaya ulaşmış ve beklenen etkiyi yaratmıştır. Sosyal medyada önemli bir yer bulan bu organizasyon, Yüzme Federasyonun görevlendirdiği Sayın Burak İ. Göröl'ün parkurun kurallara uygun bir biçimde tamamlanmasını kayıt altına almasıyla ülkemiz açık su yüzme etkinliklerinin uluslararası düzeyde yapılabileceği bir parkura sahip olmuştur. Bu projenin gerçekleşmesi için uygulanan metotların bundan sonra yapılacak etkinliklere bir

standart oluşturmasına katkı sağlayacağı yönündedir. Planlamaların arasında organizasyonun belgesel haline getirilmesi de bulunmaktaydı fakat TRT kameramanının rahatsızlanması bu durumun yapılabilirliğini zorlaştırmıştır. Proje süresince denizde basın ve medya iletişim sorumlusu, İstanbul Yıldızlar Yüzme Kulübü Yönetim Kurulu yesi Sayın Ali Rahim şimşek'in karada (Start noktasında) medya sorumlusu İsmail ÇAYLAK çekimleri büyük bir özveri ile yaparak basına aktarmaları sonucu proje sosyal medyada yer alarak bu konuda hedeflenen farkındalığı sağlamıştır.

Tüm ekip organizasyonun sonuna kadar koordineli bir şekilde çalışmış ve başarılı bir şekilde süreçler tamamlanmıştır. Bürokrat kimliği ile gerekli noktalarda önemli hamleler yapan Sayın Kürşat Tüzmen lider kimliği ve stratejik karar alma noktasında büyük katkılar sağlamış aynı zamanda sporcu kimliği ile takımın bir yesi olarak destek vermiştir. Duruma bağlı olarak alınması gereken kararlar yine ekip içinde koordineli bir şekilde yapılıyor olması bu projenin farkındalığını ortaya koymaktadır. Ayrıca sahil güvenlik bot komutanı ve görevli personelin özverili, konuksever yaklaşımı tüm zorlukların üstesinden gelmeyi sağlamış ve her türlü teknik donanım ve lojistik destekte verilmiştir.

- Düzenlenen'' Bayrağımız Kulaçlar ile Yavru Vatan Kıbrıs'a'' organizasyonu neden önemlidir?

Kıbrıs Sorunu, Türkiye'nin 1974 Kıbrıs Barış Harekatı ve 15 Kasım 1983'te KKTC Devleti'nin ilanından bugüne kadar dünyanın, özellikle de BM'nin gündeminden düşmemiştir. KKTC'nin kurulması sonrası Kıbrıs Türk Toplumuna yaşama özgürlüğünü kazanmış olsa da eşit egemenlik haklarından ve temel yaşama özgürlüğünden mahrum bırakılmıştır. Zira uygulanan ambargolar KKTC'nin siyasi zeminde tanınmamasıyla başlayarak insani temel ihtiyaçlara kadar ulaşmıştır. Sosyo-kültürel, ticari ve ekonomik, güvenlik, spor, sağlık, altyapı çalışmaları çerçevesinde birçok alanda uygulanan ambargolar bölünmüş bir Kıbrıs'ın bütün olarak AB'ye üyeliğiyle artması ve eşit olmayan üyelik şartlarına rağmen devam etmesidir. Ambargolar o kadar ileriye gitmiştir ki tüm dünyada yaşanan Covid19 salgını bile KKTC'de yaşayan insanların göz ardı edilmesine neden olmuş, ölümcül virüse karşı Dünya Sağlık rgt(WHO)'nn KKTC'de yaşayan toplumu görmesi maalesef bireysel çabalara kalmıştır. Bunun için salgın sürecinde Dünya Sağlık rgt

(WHO)'ne "ortak üyelik" başlığı altında başlatılan imza kampanyası ('KKTC'den', 2020), uluslararası alanda tecrit edilen Kıbrıs Türkleri'ne uygulanan ambargonun boyutunu gözler önüne sermektedir.

Sadece coğrafi açıdan bakıldığında bile Kıbrıs Adası, salt garantör ülkeler İngiltere, Türkiye ve Yunanistan açısından değil, "Başat Güçler" tarafından da yıllarca stratejik açıdan önemli konumdadır. Kıbrıs'ın, tarihsel öneminin yanı sıra Türkiye için bölgedeki siyasi istikrarın korunması, demografik yapısı, Akdeniz Havzası'ndaki güvenliği, çok yönlü ekonomik ve ticari geleceği, Ortadoğu ilişkilerindeki kilit noktada olması, AB ile ilişkilerinde kapı rolünü üstlenmesi vazgeçilmez olduğunu kanıtlamaktadır.

5.3.2. İstanbul Kıtalararası Yüzme Yarışı

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi tarafından 1989 yılından bu yana düzenlenen Kıtalararası Yüzme Yarışı Dünyanın Asya'dan Avrupa'ya yüzülen tek organizasyon olma özelliğinin yanı sıra, boğazın eşsiz manzarası eşliğinde yapıyor olması Türkiye'nin ve İstanbul'un spor yoluyla tanıtımına özellikle turizm açısından büyük bir fırsat olarak görülmektedir. 23 Ağustos Pazar günü Covid-19 Pandemisinin gölgesinde organize edilen 32. Kıtalararası Yüzme Yarışına 34 ülkeden 1765 yüzücünün katılımıyla gerçekleşmiştir. Anadolu yakası Kanlıca'dan başlayıp 6,5 kilometrelik parkurun Avrupa yakası Kuruçeşme Cemil Topuzlu Parkına ulaşılmasıyla mücadele tamamlanmıştır. Pandemi nedeniyle sıkı tedbirlerin alındığı organizasyon seyirci kabul edilmeden yapılmıştır. Yarışmada tüm süreçler sosyal mesafe, temassızlık ve maske kullanımına dikkat edilerek tamamlanmıştır. Her yıl düzenlenen basın toplantısı, parkur tanıtımı, gösteri yüzüşü ve organizasyon alanında hiçbir etkinlik yapılamamıştır. Yarışma boyunca sosyal mesafe kuralına uyulmuş temassızlık ilkesiyle hareket edilmiştir. Bu yıl sosyal mesafe nedeniyle 3'e çıkarılan sporcu gemileri ile su üstünde görev alacak profesyonel bir ekip, tedbirlerin uygulanması noktasında yüzücülere her konuda destek vermiştir. Yüzücüler organizasyon alanına bariyer ile sosyal mesafe oluşturularak alınmış, sporcuların ayrı ayrı belirlenmiş alandan ateşleri ölçülerek giriş yapmaları sağlanmış, ayrıca yarışma alanına giren sporcuların tekrar ateşleri ölçülmüştür. Tekneye binmeden sosyal mesafe kurallarına uygun bir şekilde sporcuların ısınması sağlanarak yarış başlamıştır. 32. Kıtalararası Yüzme Yarışına sponsor olan Samsung Pandemi

nedeniyle yarışmaya bir hafta kala sponsorluktan çekilmiş ve bu organizasyon sponsorluğunu üstlenen Samsung olmadan tamamlanmıştır.

5.3.4. Spor İstanbul Triatlon Yarışması

Covid-19 Pandemi süreci içinde planlanıp yapılan İstanbul Triatlon ve Aquatlon müsabakaları 300 triatlet ile gerçekleşmiştir. 18.10.2020 İstanbul Sprint Triatlonu nedeniyle, Gürpınar Sahil Yolu, Dede Korkut Caddesi'nin bir şeridi, Dalyan Caddesi'nin tamamı, Şen Sokak ile Ömer Seyfettin Caddesi'nin tamamı 07.00 ile 17.00 arası trafiğe kapatılmış ve Gürpınar sahilinde yapılmıştır. Bu büyük organizasyon İBB Gençlik ve Spor Müdürlüğü ve Spor İstanbul tarafından Türkiye Triatlon Federasyonu ve Beylikdüzü Belediyesi iş birliği ile düzenlenmiştir. Kötü hava koşullarına rağmen sporcuların kıyasıya yarıştığı etkinlik sprint triatlon kategorisinde 750 metre yüzme, 20 kilometre bisiklet ve 5 kilometre koşu branşlarıyla yapılmıştır. Aquatlon kategorisinde ise 2500 metre koşu, 500 metre yüzme ve 2500 metre koşu branşlarıyla tamamlanmıştır. Bu organizasyonda en dikkat çekici yan alınan güvenlik tedbirlerinin çok geniş bir yelpazede hazırlanmış olmasıdır.

İstanbul Triatlon ve Aquatlon müsabakalarında alınan tedbirler;

- Genel Öneri;
- Sporcular yarıştan iki hafta önce günlük sağlık kontrollerini yapıp kendilerini izole etmeleri,
- Etkinlik alanında sosyal mesafe kuralı 1.5 metre olması,
- Yarış öncesi ve sonrası kapsamlı dezenfeksiyon yapılması,
- Kullanılan malzeme sporcular arası değişim yapılmadan kullanılması,
- Tüm hijyen malzeme paket içinde dağıtılması,
- Etkinlik alanına girerken ateş ölçülmeli ve sağlıkla ilgili hatırlatıcı afiş, el broşürü, mesaj gönderilerek tesadüfi temas olasılığın azaltılması,
- Mesafe konusunda DSÖ'nün sosyal mesafe kurallarını dikkate alınması,
- Yarışma esnasında hasta olduğu tespit edilen hastane öncesi izole bir alanın organize edilmesi,
- Bir vaka karşısında tıbbi personel ve görevli bulunması tavsiye edilmektedir.

- Etkinlik öncesi riskli görülen sporcuların (komorbiditeler, ilaçlar, alerjiler) sağlık kontrollerini mutlaka yapmaları istenmeli, hatta bu kontroller zorunlu tutulması,
 - Seyirciye ve personele covid-19'a ilgili görsellerin herkesin göreceği yerlere asılması,
 - Sponsorlar, görsel olarak alanda yer alabilir, ama aktiviteye katılamaması,
 - Sporculardan kıyafetleriyle gelmeleri istenmiş, soyunma kabinleri bu sayede kullanılmayacağı düşünülmüştür.
-
- Organizatörlere Öneriler;
 - Etkinlik alanında herkesin ulaşabileceği el dezenfektanları bulundurulması,
 - Tüm alanlarda kabinler de dahil tedbirleri anlatan afişlerin asılması,
 - Şüpheli görülen vakalara test yapabilme ve alanda izole edilebilmesi için gerekli ekipmanın ve sağlık hizmetleri bulunması,
 - Etkinliğe katılacak sporcu görevli her gün ateş ölçerle ateşleri ölçülüp kontrol edilmesi.
 - Çalışanların izole edilme kuralları bilgisi verilmesi,
 - Risk içeren katılımcılara iletişim geliştirilmesi
 - Hijyen olması gereken eşyalara temas eden personel plastik eldiven kullanmaması,
 - Sadece tek kullanımlık malzeme kullanılması,
 - Sporculara verilen su şişeleri temizlenmiş olması,
 - Kabinlerde ve otobüslerde kullanılan paketlenmiş tüm malzemeler kullanım sonrasında çöpe atılması,
 - Covid şüphesi olan sporcuların izole edilmesi gereken alanın belirlenmesi,
 - Karantinaya alınacak vakanın bulunacağı yerin belirlenmesi,
 - Hastalığa yakalama sayısının yüksek olma olasılığı karşısında büyük bir yere ihtiyaç olabileceği,

- Acil durum irtibat numaralarını sağlık birimleri ile önceden belirlenmeli.
- Sağlık personeli ve hastalar için maskeler hazır bulundurulması,
- Dezenfektanlı ıslak mendiller bulundurmanın haricinde, etkinlik alanındaki tüm kapı kolları, temas edilen ne varsa temizlik personeli tarafından günde birkaç kez dezenfekte edilmesi,
- Hijyen eşyalarının veya ekipmanların sporcularda bulunmasından emin olunması,
- Kâğıt mendillerin imhası için tek kullanımlık küçük kişisel plastik torbalar, önemli temel bilgileri içeren küçük bilgilendirme kartları, hastaysa takacağı tıbbi maske, küçük alkollü ıslak mendiller, küçük tek kullanımlık plastik bardaklar, termometre, el dezenfektanı bulundurulması.
- Sporculara Öneriler;
- Etkinlik alanında bulunan (sporcu, gönüllü, sponsor görevlisi dahil) düzenli ateşini ölçtürmeli ve sağlık durumunun gözlenmesi,
- Yarışa başvuru yapan veya görev alacakların etkinlik öncesi kendini kontrol etmeli, hasta ise alana gelmemeli ve durumu internet üzerinden veya telefonla yetkililere bildirmelidir.
- Organizasyona katılacak sporcular, görevliler, gönüllüler, şüpheliler ve hastalığı kesinleşmiş olan kişiler; ne yapılması gerektiğine dair yeterli bilgiye sahip olmalı ve önlemleri içeren detayları da nerede bulabileceklerini bilmelidirler.
- Sporcular, her gün ve/veya organizasyon günü ateşleri ölçülmeli, sağlık görevlileri veya etkinlik alanındaki personel ile işbirliği yapmalıdırlar. 38 derece ve üzeri ateşi olanlar sağlık ekiplerine bildirilmelidir. Bununla ilgili COVID-19 kapsamında sınır giriş noktalarında (uluslararası havaalanları, limanlar ve sınır kapılarında) hasta yolcularla ilgili uygulamalara başvurabilir,
- Ellerinizi sık sık sabun ve su ile yıkayın. Sabun ve su yoksa alkol bazlı bir el dezenfektanı kullanın. Etkinlik alanı, otel ve görevli otobüs ve araçlarda el dezenfektanı bulundurulmalı.

- Öksürürken veya hapşırırken ağızınızı ve burnunuzu bir mendille veya kolunuzla (ellerinizle değil) kapatın. Hijyen kurallarını uygulayın. (mesafeyi koruyun: en az 1m), öksürürken veya hapşırırken tek kullanımlık mendiller kullanın veya dirseğiniz ile kapatın ve ellerinizi mutlaka yıkayın). Öksürüğün devam etmesi, kendisini hemen izole etmesi ve en yakın sağlık personelinden yardım talep etmelidir.
- Akut solunum yolu enfeksiyonlarından muzdarip olan insanlardan uzak durulması ve temastan kaçınılması,
- Eğer hasta iseniz kimseyle temas edilmemesi,
- Kıyafet, sabun, hijyen vb. kişisel eşyaları kesinlikle paylaşılmaması.
- Hijyen ekibi, tüm sporcuların, görevlilerin ve personelin virüs ve bakterilerin bulaşmasını önlemek için kendi su şişelerine sahip olunmasına,
- Ağız ve burun ile temas etmekten kaçınılması,
- Tokalaşmaktan ve sarılmaktan kaçınılması,
- Sauna ve/veya hamam vb. yerleri kullanılmaması,
- Sıkça temas edilen (kapı kolları, asansörler, spor salonu eşyaları, vb.) düzenli olarak temizlendiğinden emin olunmasına dikkat edilmelidir.
- İletişim;
- Sağlık önlemleri yeni kayıt dönemi ile birlikte Pandemi soruları ile başlamalı,
- Sağlık bakanlığının bulaşıcılığı önlemek ya da yeni vaka tespiti çalışması ile ilgili sorulan sorular yarış seçenekleri esnasında da sorulmalı akabinde şüpheli veya hasta kişiler yarışa alınmamalı,
- Etkinlik alanın içerisinde belirlenen tüm alanlar yarıştan önce sporcular ve görevliler ile paylaşılmalı,
- Etkinlik alanının çeşitli yerlerine COVID-19 ile ilgili farkındalık yaratmak için afişler asılmalı,
- Tüm kurallar ve tedbirler, 20 dakikada bir tekrar edilmek sureti ile ses sistemi aracılığıyla tüm alanlarda yüksek sesle duyurulmalı,

- Organizatör, etkinlikten önce tüm bilgileri içeren kapsamlı metinleri sporcularla tekrar tekrar paylaşmalı sosyal medya vb.

- Yarış Öncesi;

Yarışma anı dışında tüm sporcu ve görevli personelin maske takması zorunlu hale getirilmiştir. Sporcular kayıt alanına randevu ile davet edilerek kapalı alana sınırlı sayıda sporcu alınması ve kayıt alanı girişinde ise tüm sporcuların ateş ölçümü yapıp saturasyonlarına bakılmıştır. 38C ve üzeri ateş, %95 yoğunluğun altı risk sayılarak organizasyona dâhil edilmeyecektir. Düzenli olarak yarış öncesi yapılan makarna partisi Pandemiden dolayı bu yıl yapılamayacaktır. Teknik toplantı sosyal medya üzerinden canlı olarak düzenlenecek, yarış öncesi düzenlenen parkur tanıtımı bu yıl Pandemiden dolayı yapılmayacaktır.

- Yarış Günü;
- Sporcuların çantalar için çadır kurulması,
- Değişim alanı girişinde sporcu ve bisikleti dezenfekte edilmesi sağlanacak,
- Değişim alanında iki sporcu arasında ki aralık 2 metre olmasına dikkat edilecek,
- Sporcular arasında malzeme değişimi yasaklanacak,
- Sporcuların hazırlık aşamasında yüzme başlangıca kadar maske takmaları zorunluluk haline getirilecek,
- Değişim alanına sporcu haricinde kimse bulunmayacak.
- Yüzme;
- Yarış zamana karşı koşulacak ve tüm sporcular teker teker start alırken sosyal mesafe korunacaktır.
- Yüzme girişinde göğüs numarasına göre sıraya girilecek ve sporcu kendisine bildirilen saatte start alması,
- Sporcular start almadan hemen önce maskelerini çıkarıp suya girmesi.

- Maskeler için ağız kapalı bir çöp alanda hazır bulundurulması,
- Sporcular mümkünse tek kullanımlık terlik giyecek şekilde hazırlığını yapmalıdır.
- Bisiklet;
- Her iki mesafe de Non-Draft olmalıdır.
- Koşu;
- Koşuculardan yan yana değil mümkün olduğunca aralıklı koşmaları ve araların 3-4 metre olması sağlanacaktır.
- Yardım İstasyonları;
- Standart mesafede bisiklette su istasyonu olması
- Koşudaki istasyonlar self-servis olması,
- Sporcular dokundukları şişeyi alma zorunluluğu getirilmiştir.
- Penaltı Noktası;
- Sosyal mesafeye dikkat edilecektir.
- Finish Alan;
- Finish 1,5 metre daralan bir koridora sahip olacak,
- Finiş kurdelesini kullanılmayacak,
- Zamanlama çipini sporcu kendisi çıkartacak,
- Finish alanında hatıra fotoğrafı çekilmeyecek,
- Dinlenme alanında sporculara kapalı paket içinde ikram yapılacak, açık büfe servisi sporculara yapılmayacak.

- Madalya ve Ödül töreni;
- Podyumlar 2 metre arayla konumlanacak,
- Sporcular madalya töreni sırasında maske takacak,
- Sporcular ve VIP arasında el sıkışma veya temasa izin verilmeyecektir (İstanbul Sprint Triatlonu,2020).

5.4. Kapalı Alan Sporlarında Alınan Tedbirler

5.4.1. Temaslı ve Temassız Sporlar

Covid-19 Pandemi döneminde yapılan temaslı ve temassız spor organizasyonlar için alınan güvenlik tedbirler şu şekildedir;

5.4.1.1. Formula 1’de Alınan Güvenlik Tedbirleri (Temassız)

Formula 1; 2020 sezonunu 4 ay gecikmeyle Avusturya’da gerçekleştirilmiştir. Covid tedbirleri kapsamında padok’a giren kişi sayısı sınırlı tutulmuş, padokta yer alan kişilerin teması sınırlandırılmıştır. Ayrıca padok’a girmeden önce PCR testlerin yapılması ve birbirini takip eden yarışlarda 5 günde bir PCR testlerin tekrarlanması istenmiştir (Çelik, 2020). Yanı sıra yeni uygulamalar arasında F1 sürücülerine uzaktan kumandalı robotlarla havlu ve su verilmesi, F1 yarışların tamamlanması sonrası kazanan ilk üç sürücü aracı soğutma turundan sonra kenara çekip kalan 17 pilotun kendilerini geçmelerine izin verilmesi de bulunmaktadır. Turu tamamlayan 17 sürücü araçlarını park alanına çekerek ağırlık testi sonrası varsa televizyon röportajı için hazırlanması yer almaktadır. İlk üç sürücü, takım kaptanları ve FIA yetkilileriyle ikili görüşmelerin yapılması ve harici piste başka kişilere izin verilmeyecek olması yeni uygulamalar arasında görülmektedir (Congar, 2020).

2020 sezonunu F1, FIA ve 10 kulüp yöneticileriyle zoom üzerinden yapılan toplantıda, 5 başlık altında Covid- 19 güvenlik tedbirleri oluşturulmuş ve tüm yarışmalar bu kurallar çerçevesinde yapılacağı duyurulmuştur. Bu bağlamda uygulanan tedbirler şu şekilde;

- Düzenli Test; yarışa katılan herhangi bir personel seyahat etmeden önce PCR testi yaptırarak sonucun negatif çıkmasını bekleyecek ve sonrasında etkinlik alanına giriş sağlanacak.

- Kapalı etkinlik; ilk etap yapıldığında seyirci misafir ve ortaklara kapalı olacağı, güvenli görülmesi halinde etkinliğe katılım sağlanacağı belirtilmiştir. Pistin sınırları içinde yalnızca gerekli personelin girmesine izin verileceği belirtilmiştir.
- Askeri personel; Takımlar, FIA, tedarikçiler ve F1'in kendisi de dahil yarışlara katılan personellerin sınırlandırılması ve sahadaki personelin kendi ekipleri dahil izole edilerek, başkalarıyla etkileşime girmemesi sağlanacaktır.
- İzole seyahat; Yarışlara katılan tüm personelin ayrılmadan önce test yaptırıp negatif test sertifikası verilecektir. Mümkün olduğunca charter uçuşlar tercih edilmeli ve tüm etkinlik personelinin seyahat etmesini kolaylaştırmak için mekanlar, oteller ve havaalanları arasında özel transferler kullanarak izole bir şekilde seyahat etmesi sağlanmalıdır. Test yaptırmamış insanlarla etkileşimi önlemek için sınırlı bir alan içinde kalınması sağlanmalıdır.
- Sosyal mesafe; Her yarışta F1 padok'da ve pistte sosyal mesafe önlemleri alınarak uygulanacaktır. Ulusal marş, parc ferme, podyumlar ve soğuma odaları gibi yarış öncesi, sonrası etkinlikler, medya yükümlülükleri ve röportajlar gibi güvenli mesafelerin korunması için kurallar belirlenmiştir ("5 steps F1", 2020).

5.4.1.2. Voleybol Federasyonun Aldığı Güvenlik Tedbirleri (Temaslı)

2020 sezonun gecikmeli olarak Voleybolda AXA Sigorta Efeler Ligi play-off finali Burhan Felek Vestel Voleybol Salonu'nda oynanmış ve yapılan organizasyonda Voleybol Federasyonunun belirlediği Covid-19 tedbirleri uygulanmıştır. Uygulanan tedbirler arasında;

- Maçın yapılacağı alanda görevli sayısının minimum düzeyde tutulması ve görevli dışında kimsenin alana alınmaması,
- Salona gelecek takımların (sporcu ve teknik kadro) binaya giriş ve çıkışları mümkünse farklı kapılardan yapılmalı veya farklı saatlerde gelmeleri sağlanmalı,

- Takımların maç öncesi salona geliş sürelerinin alınacak önlemlerin de süresi düşünülerek zamanlaması iyi yapılmalı, kısa süre salonda kalınmasına dikkat edilmeli,
- Salon da (sporcu ve teknik kadro) ateş ölçümü yapılması,
- Takım bench'lerinde ve ısınma alanlarında yedek sporcular aralarındaki mesafe güvenli olacak şekilde korunması.
- Sporcu kişisel eşyalarını (havlu, su) kendisi taşınmalı,
- Saha kenarlarında el antiseptiği bulunmalı,
- Hakemler müsabakaya hazır olarak gelinmesi, Hakem odası kullanımında sosyal mesafe kuralları göz önünde bulundurulması, Hakemler müsabaka başlayana kadar maske kullanmalıdır. Yazı ve çizgi hakemleri ile operatörleri müsabaka esnasında da maske kullanmalıdır.
- Başhakem ve yardımcı hakem, sporcular ve antrenörleri birbirleriyle konuşurken maskelerini takmalıdır.
- Masa hakemlerinin 2 kişi ile sınırlanmalı ve mesafe ayarlanması yapılmalı,
- Sporcular ve hakemler tokalaşmamalıdır.
- Set aralarında takımların saha değişi sırasında yardımcı hakem, her hangi bir takım üyesiyle temasta bulunmaması için saha ortasına doğru ilerlemeli,
- Set sonrası saha değişimi yapılırken iki takımın karşılaşmasını önlemek için saha geçiş akışı maç öncesi başhakem ve gözlemci tarafından belirlenmeli. Müsabaka öncesinde bu akış takımlarla paylaşılmalıdır.
- Ralli sonrasında, set aralarında toplar dezenfekte edilmeli,
- Yazı ve skor hakemleri ile operatörlerin, malzemelerini kullanmadan önce dezenfekte etmelidir.
- Rakip takım sporcuları maç öncesi ve sonrası tokalaşmamalıdır.
- Karşılaşma fotoğraf pozu verilmemelidir.
- Maçlarda görev alacak top toplayıcı ve hızlı siliciler maske takmalıdır ve sık sık el dezenfektanı kullanımını sağlanmalıdır.
- Müsabakalarda yer silmek amacıyla havlu bez yerine moplar kullanılmalıdır.
- Maçlarda görev alacak top toplayıcı ve hızlı silicilere tedbirlerle ilgili bilgi verilmeli,

- Resmi ma protokolünde yer alan, fair play kapsamında maçların bitiminde, sporcular ile top toplayıcı ve hızlı siliciler arasında yapılan tokalaşma töreninin yapılmamasına,
- Basın alışanları sosyal izolasyon ve akreditasyon kurallarına uyulmasına,
- Basın mensupları zorunlu olarak maske takmasına
- Basın odasında katılım sayısı sınırlandırılmasına,
- Rportajların online yapılması, ayrıca maske kullanılarak 2 metre mesafeyi koruyacak uzun mikrofon çubuğu ile yapılmasına,
- Saha kenarında basın mensuplarının oturma alanlarının kaldırılması ve sınırlı sayıda basın mensubu davet edilmesi,
- Foto muhabirleri, saha içerisinde bulunan LED reklam panolarını arkasında kendilerine ayrılan alanların dışına çıkmamalı ve led panoların i tarafında kalan oyun alana girmemesi,
- Malar sırasında kulüplerin sosyal medya çalışanları, led reklam panoları arkasında bulunan foto muhabiri çalışma alanlarına ve oyuna alanına girememesi,
- Kuralları ihlal eden basın mensupları ve sosyal medya çalışanlarının akreditasyon kartları bloke edilecektir.
- Tribünde yer alan istatistikçiler ile antrenörler maske kullanmalı ve sosyal mesafe kurallarına uyulmasına dikkat edilmelidir (''Pandemi Sürecinde'', 2020).

5.5. Okul Sporları Organizasyonlar

3 Kasım 2010 tarihinde Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Sayın Faruk Nafiz zak ve Milli Eğitim Bakanı Sayın Nimet ubuku'nun karşılıklı imzaladıkları Okul Sporları protokolü ile Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir. 2010 - 2011 Eğitim ve ğretim yılından bu yana Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün koordine etmesi ile Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri tarafından spor okulları müsabakaları organize edilmektedir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü okul sporlarını, 2019- 2020 Eğitim ve ğretim yılı itibari ile branş sayısını 60'a çıkartmış, Olimpik ve Olimpik olmayan branşlar olarak ikiye ayırarak tabloda tüm dallar verilmiştir;

Tablo 1. Okul spor dallarının olimpik tasnifi

OKUL SPOR DALLARININ OLİMPİK TASNİFİ

OLİMPİK SPOR DALLARI (36)							
1	ATILIKLIK	13	ESKRİM	25	MASA TENİSİ		
2	ATLETİZM	14	GÜREŞ	26	MODERN PENTATLON		
3	BADMİNTON	15	GOLF	27	OKÇULUK		
4	BASKETBOL	16	HALTER	28	RAGBİ		
5	BEYZBOL	17	HENTBOL	29	SOFTBOL		
6	BİSİKLET	18	HOKEY	30	SPORTİF TIRMANIŞ		
7	BOKS	19	JUDO	31	TAEKWONDO		
8	BUZ HOKEYİ	20	KANO	32	TENİS		
9	BUZ PATENİ	21	KARATE	33	TRİATLON		
10	CİMNASTİK	22	KAYAK	34	VOLEYBOL		
11	CURLİNG	23	KÜREK	35	YELKEN		
12	FUTBOL	24	KAYKAY	36	YÜZME		
PARALİMPİK SPOR DALLARI (8)							
BEDENSEL ENGELLİLER		GÖRME ENGELLİLER		ÖZEL SPORCULAR			
1	YÜZME	1	GOALBALL	1	ATLETİZM		
2	OTURARAK VOLEYBOL	2	SATRAÇ	2	MASA TENİSİ		
		3	YÜZME	3	YÜZME		
DEAFLİMPİK SPOR DALI (8)							
İŞİTME ENGELLİLER							
1. ATLETİZM	2. BADMİNTON	3. BASKETBOL	4. FUTBOL	5. GÜREŞ	6. VOLEYBOL	7. TENİS	8. MASA TENİSİ

* Spor okullarının olimpik branşları gösterilmektedir.

Kaynak:

Tablo 2. Okul spor dallarının olimpiyat olmayanların tasnifi

OKUL SPOR DALLARININ OLİMPİK OLMAYANLARIN TASNİFİ

OLİMPİK OLMAYAN SPOR DALLARI (20)					
1	BİLARDO	8	HAVA SPORLARI	15	SATRAÇ
2	BİLEK GÜREŞİ	9	KİCK BOKS	16	ORYANTİRİNG
3	BOCCE	10	KORFBOL	17	WUSHU
4	BOWLING	11	KRİKET	18	GELENEKSEL TÜRK OKÇULUĞU
5	DART	12	DAĞ KAYAĞI	19	NATUREL KIZAK
6	FUTSAL	13	KROS	20	RAFTİNG
7	HALK OYUNLARI	14	MUAY THAI		

Bir Eğitim ve Öğretim yılında yaklaşık 600 ulusal faaliyet yapılmaktadır.

Tablo 3. Okul sporlarında yer alan spor dalı tasnif tablosu

OKUL SPORLARINDA YER ALAN SPOR DALI TASNİF TABLOSU								
FERDİ SPOR DALI (23)			TAKIM SPOR DALI (22)			TAKIM - FERDİ SPOR DALI (15)		
BİLARDO	HALTER	MUAYTHAI	BADMİNTON	FUTBOL	KORFBOL	ATICILIK	İŞİTME ENGELLİLER	
BİLEK GÜREŞİ	JUDO	NATÜREL KIZAK	BASKETBOL	FUTSAL	KRİKET	ATLETİZM	KROS	
BOKS	KANO	OKÇULUK	BEYZBOL	HENTBOL	RAFTİNG	BEDENSEL ENG.	KÜREK	
BUZ PATENİ	KARATE	ÖZEL SPORCULAR	BOCCE	HOKEY	RAGBİ	BİSİKLET	ORYANTİRİNG	
ESKRİM	KAYKAY	TAEKWONDO	BOWLING	MASA TENİSİ	SATRAHÇ	CİMNASTİK	SPORTİF TIRMANIŞ	
GÜREŞ	KICKBOKS	WUSHU	BUZ HOKEYİ	TENİS	SOFTBOL	GEL TÜRK OKÇ	TRİATHLON	
DAĞ KAYAĞI	KAYAK	YELKEN	CURLING (FLOOR)	VOLEYBOL		GÖRME ENGELLİLER	YÜZME	
GOLF	MODERN PENTATLON		DART	HALK OYUNLARI		HAVA SPORLARI		

Okul Spor faaliyetleri; Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde Mahalli Grup, Yarı Final ve Türkiye Şampiyonası düzenlenmektedir. Gençlik Spor Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre 2019-2020 Eğitim Öğretim yılında lisanslı 585,196 erkek öğrenci sporcu ve 343,379 kız öğrenci sporcu toplam 928,569 öğrenci sporcu bulunmaktadır, ayrıca oyuncu kartı bulunan öğrencilerle birlikte bu sayı 1.309.450'yi bulmaktadır.

Kategoriye göre lisanslı sporcu sayısı ve oranı;

- Minikler A sporcu sayısı 26,935, oranı %3
- Minikler B sporcu sayısı 9,265, oranı %1
- Küçükler de sporcu sayısı 190,086, oranı %20
- Yıldızlar da sporcu sayısı 325,840, oranı %35
- Gençler A sporcu sayısı 325,500, oranı %35
- Gençler B sporcu sayısı 50,943, oranı %6

Bu büyük organizasyonun 2019 – 2020 Eğitim Öğretim yılında toplam maliyeti 46,8 milyon Türk Lirası olarak belirlenmiştir.

5.5.1. Kapalı ve Açık Alan Spor Organizasyonları

2019-2020 Eğitim Öğretim yılı okul sporları Eylül-Ekim aylarında mahalli yarışlarla başlamış, devam eden süreçte Covid-19 Pandemisi nedeniyle 13 Mart 2020 tarihinde tüm illerde organizasyonların ertelenmesi ve devamında iptal nedeniyle yarışmalar yapılamamıştır. Bu bağlamda açık alan ve kapalı alan spor organizasyonlarının tamamlanan ve tamamlanamayan müsabakaları detaylı bir şekilde iki farklı tablo kullanılarak gösterilmiştir.

Tablo 4. 2019-2020 Eğitim ve öğretim okul sporları faaliyet programı

 2019- 2020 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI OKUL SPORLARI FAALİYET PROGRAMI							
SPOR DALI	KATEGORİ	TÜR	BAŞLANGIÇ TARİHİ	BİTİŞ TARİHİ	AÇIK SAHA	SALON	
TAMAMLANAN MÜSABAKALAR							
1	BOKS	GENÇLER (A) (K-E)	T.B.	8 Ocak 2020 Çarşamba	12 Ocak 2020 Pazar		*
2	KROS	YILDIZLAR - GENÇLER (A-B) (K-E)	GRUP	8 Ocak 2020 Çarşamba	8 Ocak 2020 Çarşamba	*	
3	GÜREŞ	GENÇLER A (K-E)	GRUP	10 Ocak 2020 Cuma	12 Ocak 2020 Pazar		*
4	HALTER	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	10 Ocak 2020 Cuma	12 Ocak 2020 Pazar		*
5	MASA TENİSİ	GENÇLER (K-E)	GRUP	10 Ocak 2020 Cuma	12 Ocak 2020 Pazar		*
6	JUDO	GENÇLER (K-E)	GRUP	11 Ocak 2020 Cumartesi	12 Ocak 2020 Pazar		*
7	BASKETBOL	GENÇLER B (K-E)	GRUP	3 Şubat 2020 Pazartesi	6 Şubat 2020 Perşembe		*
8	KİCK BOKS	GENÇLER A-B (K-E)	T.B.	5 Şubat 2020 Çarşamba	9 Şubat 2020 Pazar		*
9	HENTBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	6 Şubat 2020 Perşembe	9 Şubat 2020 Pazar		*
10	BADMİNTON	GENÇLER (K-E)	GRUP	7 Şubat 2020 Cuma	9 Şubat 2020 Pazar		*

11	GÜREŞ	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	7 Şubat 2020 Cuma	9 Şubat 2020 Pazar		*
12	MASA TENİSİ	GENÇLER (K-E)	T.B.	7 Şubat 2020 Cuma	9 Şubat 2020 Pazar		*
13	VOLEYBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	7 Şubat 2020 Cuma	10 Şubat 2020 Pazartesi		*
14	DART	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	13 Şubat 2020 Perşembe	14 Şubat 2020 Cuma		*
15	GÜREŞ	GENÇLER A (K-E)	T.B.	13 Şubat 2020 Perşembe	16 Şubat 2020 Pazar		*
16	NATÜREL KIZAK	YILDIZLAR- GENÇLER (K-E)	T.B.	13 Şubat 2020 Perşembe	14 Şubat 2020 Cuma	*	
17	VOLEYBOL	GENÇLER A K-E)	GRUP	13 Şubat 2020 Perşembe	16 Şubat 2020 Pazar		*
18	KAYAK (Alp Disiplini)	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR- GENÇLER A -B (K-E)	T.B.	14 Şubat 2020 Cuma	16 Şubat 2020 Pazar	*	
19	KAYAK (BİATLON)	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR- GENÇLER A - B(K-E)	T.B.	14 Şubat 2020 Cuma	16 Şubat 2020 Pazar	*	
20	KAYAK (KAYAKLI ATLAMA)	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR- GENÇLER A - B(K-E)	T.B.	14 Şubat 2020 Cuma	16 Şubat 2020 Pazar	*	
21	KAYAK (Kuzey Disiplini)	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR- GENÇLER A - B(K-E)	T.B.	14 Şubat 2020 Cuma	16 Şubat 2020 Pazar	*	
22	KAYAK (Snowboard)	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR- GENÇLER A - B(K-E)	T.B.	14 Şubat 2020 Cuma	16 Şubat 2020 Pazar	*	
23	DART	GENÇLER (K-E)	GRUP	15 Şubat 2020 Cumartesi	16 Şubat 2020 Pazar		*
24	JUDO	GENÇLER (K-E)	T.B.	15 Şubat 2020 Cumartesi	16 Şubat 2020 Pazar		*
25	KARATE	GENÇLER (A-B) (K-E)	GRUP	15 Şubat 2020 Cumartesi	16 Şubat 2020 Pazar		*
26	BASKETBOL	GENÇLER A (K-E)	GRUP	18 Şubat 2020 Salı	21 Şubat 2020 Cuma		*
27	BASKETBOL	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	18 Şubat 2020 Salı	21 Şubat 2020 Cuma		*
28	HALTER	GENÇLER B (K-E)	T.B.	18 Şubat 2020 Salı	20 Şubat 2020 Perşembe		*
29	FUTBOL	GENÇLER (K-E)	GRUP	19 Şubat 2020 Çarşamba	21 Şubat 2020 Cuma	*	
30	HENTBOL	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	20 Şubat 2020 Perşembe	23 Şubat 2020 Pazar		*

31	VOLEYBOL	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	20 Şubat 2020 Perşembe	23 Şubat 2020 Pazar		*
32	FUTBOL	GENÇLER (K-E)	GRUP	21 Şubat 2020 Cuma	23 Şubat 2020 Pazar	*	
33	KROS	GENÇLER (A-B) YILDIZLAR (K-E)	T.B.	21 Şubat 2020 Cuma	21 Şubat 2020 Cuma	*	
34	RAFTING	GENÇLER (K-E)	GRUP	21 Şubat 2020 Cuma	23 Şubat 2020 Pazar	*	
35	JUDO	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	22 Şubat 2020 Cumartesi	23 Şubat 2020 Pazar		*
36	KICK BOKS	YILDIZLAR- KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	25 Şubat 2020 Salı	29 Şubat 2020 Cumartesi		*
37	VOLEYBOL	GENÇLER A (K-E)	Y.FİNAL	26 Şubat 2020 Çarşamba	29 Şubat 2020 Cumartesi		*
38	BADMİNTON	GENÇLER (K-E)	T.B.	27 Şubat 2020 Perşembe	1 Mart 2020 Pazar		*
39	YÜZME	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	29 Şubat 2020 Cumartesi	2 Mart 2020 Pazartesi		*
40	BASKETBOL	GENÇLER B (K-E)	Y.FİNAL	2 Mart 2020 Pazartesi	5 Mart 2020 Perşembe		*
41	TENİS	GENÇLER (K-E)	GRUP	4 Mart 2020 Çarşamba	8 Mart 2020 Pazar	*	
42	GÜREŞ	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	5 Mart 2020 Perşembe	8 Mart 2020 Pazar		*
43	HENTBOL	GENÇLER (K-E)	GRUP	5 Mart 2020 Perşembe	8 Mart 2020 Pazar		*
44	VOLEYBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	Y.FİNAL	5 Mart 2020 Perşembe	8 Mart 2020 Pazar		*
45	DAĞ KAYAĞI	GENÇLER YILDIZLAR (A-B) / (K-E)	T.B.	6 Mart 2020 Cuma	8 Mart 2020 Pazar	*	
46	FUTSAL	GENÇLER (K-E)	GRUP	6 Mart 2020 Cuma	8 Mart 2020 Pazar		*
47	TAEKWONDO	GENÇLER (K-E)	GRUP	6 Mart 2020 Cuma	8 Mart 2020 Pazar		*
48	BİLEK GÜREŞİ	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	7 Mart 2020 Cumartesi	8 Mart 2020 Pazar		*
49	BASKETBOL	YILDIZLAR (K-E)	Y.FİNAL	9 Mart 2020 Pazartesi	12 Mart 2020 Perşembe		*

2019-2020 Eğitim Öğretim yılı Okul Sporları faaliyet programında Ocak ve Mart ayında 49 müsabaka organize edilmiştir. 27 branşta organize edilen

müsabakalara gençler de kız-erkek toplam 66 takım, yıldızlar da kız- erkek 42 takım, küçükler de 18 takım, toplam 126 takım müsabakalara katılım gösterilmiştir. 27 branşın 13'ü açık saha, 36'sı salon sporlarından oluşmaktadır. Müsabakaların toplam gün sayısı; açık saha 36, salon 127 gün, toplam 163 gün etkinlik organize edilmiştir.

PANDEMI NEDENİYLE TAMAMLANAMAYAN FAALİYETLER							
1	KARATE	GENÇLER (A-B) (K-E)	T.B.	12 Mart 2020 Perşembe	15 Mart 2020 Pazar		*
2	GÜREŞ	GENÇLER B (K-E)	GRUP	13 Mart 2020 Cuma	15 Mart 2020 Pazar		*
3	BİLEK GÜREŞİ	GENÇLER B (K-E)	GRUP	14 Mart 2020 Cumartesi	15 Mart 2020 Pazar		*
4	BEDENSEL ENGELLİLER (Yüzme)	GENÇLER / YILDIZLAR (K-E)	T.B.	16 Mart 2020 Pazartesi	18 Mart 2020 Çarşamba		*
5	ESKRİM	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	16 Mart 2020 Pazartesi	16 Mart 2020 Pazartesi		*
6	GÖRME ENGELLİLER	GENÇLER- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	16 Mart 2020 Pazartesi	19 Mart 2020 Perşembe		*
7	AEROBİK CİMNASTİK	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR/ GENÇLER (K-E)	T.B.	17 Mart 2020 Salı	19 Mart 2020 Perşembe		*
8	BASKETBOL	GENÇLER A (K-E)	Y. FİNAL	17 Mart 2020 Salı	20 Mart 2020 Cuma		*
9	ESKRİM	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	17 Mart 2020 Salı	18 Mart 2020 Çarşamba		*
10	BOKS	GENÇLER (B) (K-E)	T.B.	18 Mart 2020 Çarşamba	22 Mart 2020 Pazar		*
11	STEP AEROBİK	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR- GENÇLER	T.B.	18 Mart 2020 Çarşamba	19 Mart 2020 Perşembe		*
12	BASKETBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	19 Mart 2020 Perşembe	22 Mart 2020 Pazar		*
13	DART	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	19 Mart 2020 Perşembe	20 Mart 2020 Cuma		*
14	ESKRİM	GENÇLER (K-E)	T.B.	19 Mart 2020 Perşembe	20 Mart 2020 Cuma		*
15	HENTBOL	YILDIZLAR (K-E)	Y. FİNAL	19 Mart 2020 Perşembe	22 Mart 2020 Pazar		*
16	VOLEYBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	19 Mart 2020 Perşembe	23 Mart 2020 Pazartesi		*
17	BADMİNTON	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	20 Mart 2020	22 Mart		*

				Cuma	2020 Pazar		
18	TAEKWONDO	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	20 Mart 2020 Cuma	22 Mart 2020 Pazar		*
19	BİLEK GÜREŞİ	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	21 Mart 2020 Cumartesi	22 Mart 2020 Pazar		*
20	DART	GENÇLER (K-E)	T.B.	21 Mart 2020 Cumartesi	22 Mart 2020 Pazar		*
21	JUDO	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	21 Mart 2020 Cumartesi	22 Mart 2020 Pazar		*
22	YÜZME	GENÇLER (K-E)	GRUP	23 Mart 2020 Pazartesi	25 Mart 2020 Çarşamba		*
23	HALTER	GENÇLER A (K-E)	T.B.	25 Mart 2020 Çarşamba	27 Mart 2020 Cuma		*
24	ATICILIK	GENÇLER (K-E)	T.B.	26 Mart 2020 Perşembe	27 Mart 2020 Cuma		*
25	FUTBOL	GENÇLER (K-E)	Y. FİNAL	26 Mart 2020 Perşembe	29 Mart 2020 Pazar	*	
26	FUTBOL	KÜÇÜKLER (E)	GRUP	27 Mart 2020 Cuma	29 Mart 2020 Pazar	*	
27	MASA TENİSİ	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	27 Mart 2020 Cuma	29 Mart 2020 Pazar		*
28	VOLEYBOL	GENÇLER A (K-E)	T.B.	27 Mart 2020 Cuma	31 Mart 2020 Salı		*
29	ATICILIK	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	28 Mart 2020 Cumartesi	29 Mart 2020 Pazar		*
30	BİLEK GÜREŞİ	GENÇLER A (K-E)	GRUP	28 Mart 2020 Cumartesi	29 Mart 2020 Pazar		*
31	KARATE	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR (K-E)	GRUP	28 Mart 2020 Cumartesi	29 Mart 2020 Pazar		*
32	VOLEYBOL	YILDIZLAR (K-E)	Y. FİNAL	28 Mart 2020 Cumartesi	31 Mart 2020 Salı		*
33	BASKETBOL	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	1 Nisan 2020 Çarşamba	5 Nisan 2020 Pazar		*
34	HENTBOL	GENÇLER (K-E)	Y. FİNAL	1 Nisan 2020 Çarşamba	4 Nisan 2020 Cumartesi		*
35	TENİS	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	1 Nisan 2020 Çarşamba	5 Nisan 2020 Pazar	*	
36	BEDENSEL ENGELLİLER (Oturarak Voleybol)	GENÇLER / YILDIZLAR (K-E)	T.B.	3 Nisan 2020 Cuma	5 Nisan 2020 Pazar	*	
37	FUTBOL	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	3 Nisan 2020 Cuma	5 Nisan 2020 Pazar	*	
38	SPOR TIRMANIŞI	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	3 Nisan 2020 Cuma	5 Nisan 2020 Pazar	*	
39	TAEKWONDO	GENÇLER (K-E)	T.B.	3 Nisan 2020 Cuma	5 Nisan 2020 Pazar		*
40	CİMNASTİK TRAMPOLİN	KÜÇÜKLER/ YILDIZLAR/	T.B.	4 Nisan 2020 Cumartesi	5 Nisan 2020 Pazar		*

		GENÇLER (K-E)					
41	ORYANTİRİN G	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR (K-E)	GRUP	4 Nisan 2020 Cumartesi	4 Nisan 2020 Cumartesi	*	
42	ARTİSTİK CİMNASTİK	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR/ GENÇLER (K-E)	T.B.	11 Nisan 2020 Cumartesi	12 Nisan 2020 Pazar		*
43	BEYZBOL	KÜÇÜKLER/ YILDIZLAR/ (K-E) GENÇLER	T.B.	11 Nisan 2020 Cumartesi	14 Nisan 2020 Salı	*	
44	BİSİKLET	GENÇLER A-B (K-E) / (K-E) YILDIZ	T.B.	13 Nisan 2020 Pazartesi	15 Nisan 2020 Çarşamba	*	
45	JUDO	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	13 Nisan 2020 Pazartesi	14 Nisan 2020 Salı		*
46	TENİS	GENÇLER (K-E)	T.B.	13 Nisan 2020 Pazartesi	17 Nisan 2020 Cuma	*	
47	BASKETBOL	GENÇLER B (K-E)	T.B.	14 Nisan 2020 Salı	18 Nisan 2020 Cumartesi		*
48	BOCCE	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	14 Nisan 2020 Salı	15 Nisan 2020 Çarşamba	*	
49	SATRANÇ	GENÇ-YILDIZ- KÜÇÜK (K-E)	GRUP	14 Nisan 2020 Salı	17 Nisan 2020 Cuma		*
50	FUTBOL	GENÇLER (K-E)	T.B.	15 Nisan 2020 Çarşamba	19 Nisan 2020 Pazar	*	
51	FUTSAL	GENÇLER (K-E)	T.B.	15 Nisan 2020 Çarşamba	19 Nisan 2020 Pazar		*
52	İŞİTME ENGELLİLER	YILDIZLAR- GENÇLER (K-E)	T.B.	15 Nisan 2020 Çarşamba	19 Nisan 2020 Pazar		*
53	KRİKET	GENÇLER (K-E)	T.B.	15 Nisan 2020 Çarşamba	19 Nisan 2020 Pazar	*	
54	WUSHU	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR – GENÇLER(K-E)	T.B.	15 Nisan 2020 Çarşamba	19 Nisan 2020 Pazar		*
55	BASKETBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	Y. FİNAL	16 Nisan 2020 Perşembe	19 Nisan 2020 Pazar		*
56	BOCCE	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	16 Nisan 2020 Perşembe	17 Nisan 2020 Cuma		*
57	GÜREŞ	GENÇLER B (K-E)	T.B.	16 Nisan 2020 Perşembe	19 Nisan 2020 Pazar	*	
58	HENTBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	Y. FİNAL	16 Nisan 2020 Perşembe	19 Nisan 2020 Pazar		*
59	HOKEY	GENÇLER (K-E)	GRUP	16 Nisan 2020 Perşembe	19 Nisan 2020 Pazar	*	
60	SOFTBOL	KÜÇÜKLER/ YILDIZLAR/ (K-E) GENÇLER	T.B.	16 Nisan 2020 Perşembe	19 Nisan 2020 Pazar	*	

61	BADMİNTON	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	17 Nisan 2020 Cuma	19 Nisan 2020 Pazar		*
62	RAFTİNG	GENÇLER (K-E)	GRUP	17 Nisan 2020 Cuma	19 Nisan 2020 Pazar	*	
63	SPOR TIRMANIŞI	GENÇLER (A-B) (K-E)	T.B.	17 Nisan 2020 Cuma	19 Nisan 2020 Pazar	*	
64	TAEKWONDO	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	17 Nisan 2020 Cuma	19 Nisan 2020 Pazar	*	
65	BİLEK GÜREŞİ	GENÇLER B (K-E)	T.B.	18 Nisan 2020 Cumartesi	19 Nisan 2020 Pazar		*
66	BOCCE	GENÇLER (K-E)	GRUP	18 Nisan 2020 Cumartesi	19 Nisan 2020 Pazar	*	
67	MODERN PENTATLON	GENÇLER A-B KÜÇÜKLER- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	18 Nisan 2020 Cumartesi	19 Nisan 2020 Pazar	*	
68	RİTMİK CİMNASTİK	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR- (K-E) GENÇLER	T.B.	18 Nisan 2020 Cumartesi	19 Nisan 2020 Pazar		*
69	MUAY THAI	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	20 Nisan 2020 Pazartesi	24 Nisan 2020 Cuma		*
70	YÜZME	GENÇLER (K-E)	T.B.	21 Nisan 2020 Salı	23 Nisan 2020 Perşembe		*
71	FUTSAL	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	24 Nisan 2020 Cuma	26 Nisan 2020 Pazar		*
72	CURLİNG (FLOOR)	YILDIZLAR/ GENÇLER (K-E)	GRUP	25 Nisan 2020 Cumartesi	26 Nisan 2020 Pazar		*
73	HALK OYUNLARI	YILDIZLAR/ GENÇLER (K-E)	GRUP	25 Nisan 2020 Cumartesi	26 Nisan 2020 Pazar		*
74	HENTBOL	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	25 Nisan 2020 Cumartesi	29 Nisan 2020 Çarşamba		*
75	HOKEY	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	25 Nisan 2020 Cumartesi	28 Nisan 2020 Salı	*	
76	KARATE	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	25 Nisan 2020 Cumartesi	26 Nisan 2020 Pazar		*
77	ÖZEL SPORCULAR (YÜZME)	YILDIZLAR – GENÇLER (K-E)	T.B.	25 Nisan 2020 Cumartesi	26 Nisan 2020 Pazar		*
78	YÜZME	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	25 Nisan 2020 Cumartesi	27 Nisan 2020 Pazartesi		*
79	KORFBOL	GENÇLER/ YILDIZLAR (K-E)	1.GRU P	26 Nisan 2020 Pazar	30 Nisan 2020 Perşembe		*
80	ATLETİZM	GENÇLER (A-B) (K- E)	GRUP	28 Nisan 2020 Salı	29 Nisan 2020 Çarşamba	*	
81	MASA TENİSİ	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	28 Nisan 2020 Salı	30 Nisan 2020 Perşembe		*

82	BİLEK GÜREŞİ	GENÇLER A (K-E)	T.B.	2 Mayıs 2020 Cumartesi	3 Mayıs 2020 Pazar		*
83	HOKEY	GENÇLER (K-E)	T.B.	2 Mayıs 2020 Cumartesi	6 Mayıs 2020 Çarşamba	*	
84	ORYANTİRİN G	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	2 Mayıs 2020 Cumartesi	2 Mayıs 2020 Cumartesi	*	
85	VOLEYBOL	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	2 Mayıs 2020 Cumartesi	6 Mayıs 2020 Çarşamba		*
86	YELKEN	GENÇLER- YILDIZLAR- KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	2 Mayıs 2020 Cumartesi	3 Mayıs 2020 Pazar	*	
87	YÜZME	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	2 Mayıs 2020 Cumartesi	4 Mayıs 2020 Pazartesi		*
88	BUZ HOKEYİ	GENÇLER (K-E)	T.B.	4 Mayıs 2020 Pazartesi	8 Mayıs 2020 Cuma		*
89	KORFBOL	GENÇLER YILDIZLAR (E-K)	2. GRUP	4 Mayıs 2020 Pazartesi	8 Mayıs 2020 Cuma		*
90	ATLETİZM	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR (K-E)	GRUP	5 Mayıs 2020 Salı	6 Mayıs 2020 Çarşamba	*	
91	MUAY THAI	GENÇLER (A-B) (K-E)	T.B.	5 Mayıs 2020 Salı	9 Mayıs 2020 Cumartesi		*
92	HENTBOL	GENÇLER (K-E)	T.B.	6 Mayıs 2020 Çarşamba	10 Mayıs 2020 Pazar		*
93	TENİS	YILDIZLAR (K-E)	GRUP	6 Mayıs 2020 Çarşamba	10 Mayıs 2020 Pazar		*
94	BADMİNTON	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	7 Mayıs 2020 Perşembe	10 Mayıs 2020 Pazar		*
95	BASKETBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	7 Mayıs 2020 Perşembe	11 Mayıs 2020 Pazartesi		*
96	FUTBOL	KÜÇÜKLER (E)	Y. FİNAL	7 Mayıs 2020 Perşembe	10 Mayıs 2020 Pazar		*
97	HOKEY	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	8 Mayıs 2020 Cuma	11 Mayıs 2020 Pazartesi	*	
98	GELENEKSEL TÜRK OKÇULUĞU	GENÇLER (K-E)	T.B.	9 Mayıs 2020 Cumartesi	10 Mayıs 2020 Pazar	*	
99	ORYANTİRİN G	GENÇLER A-B (K-E)	GRUP	9 Mayıs 2020 Cumartesi	9 Mayıs 2020 Cumartesi	*	
100	ÖZEL SPORCULAR (ATLETİZM)	YILDIZLAR- GENÇLER (K-E)	T.B.	9 Mayıs 2020 Cumartesi	10 Mayıs 2020 Pazar	*	
101	ORYANTİRİN G	GENÇLER A-B (K-E)	GRUP	10 Mayıs 2020 Pazar	10 Mayıs 2020 Pazar	*	
102	BOWLİNG	GENÇLER (K-E)	GRUP	13 Mayıs 2020 Çarşamba	15 Mayıs 2020 Cuma		*

103	HENTBOL	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	13 Mayıs 2020 Çarşamba	17 Mayıs 2020 Pazar		*
104	BADMİNTON	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	14 Mayıs 2020 Perşembe	17 Mayıs 2020 Pazar		*
105	BİLARDO	GENÇLER/ YILDIZLAR (K-E)	T.B.	14 Mayıs 2020 Perşembe	17 Mayıs 2020 Pazar		*
106	FUTBOL	YILDIZLAR (K-E)	Y. FİNAL	14 Mayıs 2020 Perşembe	17 Mayıs 2020 Pazar	*	
107	FUTSAL	YILDIZLAR (K-E)	Y. FİNAL	14 Mayıs 2020 Perşembe	17 Mayıs 2020 Pazar		*
108	BUZ PATENİ	KÜÇÜKLER/ YILDIZLAR/ GENÇLER (K-E)	T.B.	15 Mayıs 2020 Cuma	17 Mayıs 2020 Pazar		*
109	CURLİNG (FLOOR)	GENÇLER- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	15 Mayıs 2020 Cuma	17 Mayıs 2020 Pazar		*
110	GELENEKSEL TÜRK OKÇULUĞU	KÜÇÜK-YILDIZ (K-E)	T.B.	16 Mayıs 2020 Cumartesi	17 Mayıs 2020 Pazar	*	
111	JUDO	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	16 Mayıs 2020 Cumartesi	17 Mayıs 2020 Pazar		*
112	KANO	GENÇ- YILDIZ-KÜÇÜK (K-E)	T.B.	16 Mayıs 2020 Cumartesi	17 Mayıs 2020 Pazar	*	
113	KORFBOL	GENÇLER/ YILDIZLAR (K-E)	T.B.	18 Mayıs 2020 Pazartesi	22 Mayıs 2020 Cuma		*
114	BASKETBOL	GENÇLER A (K-E)	T.B.	27 Mayıs 2020 Çarşamba	31 Mayıs 2020 Pazar		*
115	BOCCE	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	28 Mayıs 2020 Perşembe	29 Mayıs 2020 Cuma	*	
116	RAGBİ	GENÇLER-KÜÇÜK- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	28 Mayıs 2020 Perşembe	31 Mayıs 2020 Pazar	*	
117	HOKEY	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	29 Mayıs 2020 Cuma	2 Haziran 2020 Salı	*	
118	MASA TENİSİ	KÜÇÜKLER (K-E)	GRUP	29 Mayıs 2020 Cuma	31 Mayıs 2020 Pazar		*
119	BOCCE	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	30 Mayıs 2020 Cumartesi	31 Mayıs 2020 Pazar	*	
120	GOLF	YILDIZ-GENÇ (K-E)	T.B.	30 Mayıs 2020 Cumartesi	31 Mayıs 2020 Pazar	*	
121	HAVA SPORLARI (MODEL UÇAK)	GENÇ-YILDIZ- KÜÇÜK (K-E) (K-E)	T.B.	30 Mayıs 2020 Cumartesi	31 Mayıs 2020 Pazar	*	
122	ORYANTİRİN G	GENÇLER A-B (K-E)	T.B.	30 Mayıs 2020 Cumartesi	30 Mayıs 2020 Cumartesi	*	
123	YÜZME	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	30 Mayıs 2020 Cumartesi	31 Mayıs 2020 Pazar		*
124	TRİATHLON	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR- (K-E)	T.B.	1 Haziran 2020 Pazartesi	1 Haziran 2020 Pazartesi	*	

		GENÇLER					
12 5	ATLETİZM	GENÇLER (A-B) (K-E)	T.B.	2 Haziran 2020 Salı	3 Haziran 2020 Çarşamba	*	
12 6	GELENEKSEL ABA GÜREŞİ	YILDIZLAR/ GENÇLER A-B (K-E)	T.B.	2 Haziran 2020 Salı	4 Haziran 2020 Perşembe	*	
12 7	OKÇULUK	GENÇ-YILDIZ- KÜÇÜK (K-E)	T.B.	2 Haziran 2020 Salı	4 Haziran 2020 Perşembe	*	
12 8	FUTBOL	KÜÇÜKLER (E)	T.B.	3 Haziran 2020 Çarşamba	7 Haziran 2020 Pazar	*	
12 9	KAYKAY	GENÇLER - YILDIZLAR (K-E)	T.B.	3 Haziran 2020 Çarşamba	5 Haziran 2020 Cuma	*	
13 0	TENİS	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	3 Haziran 2020 Çarşamba	7 Haziran 2020 Pazar	*	
13 1	BOCCE	GENÇLER (K-E)	T.B.	6 Haziran 2020 Cumartesi	7 Haziran 2020 Pazar	*	
13 2	HALK OYUNLARI	GENÇLER (K-E)	T.B.	6 Haziran 2020 Cumartesi	6 Haziran 2020 Cumartesi		*
13 3	ÖZEL SPORCULAR (MASA TENİSİ)	YILDIZLAR- GENÇLER (K-E)	T.B.	6 Haziran 2020 Cumartesi	7 Haziran 2020 Pazar		*
13 4	GÜREŞ (KARAKUCAK)	GENÇLER (K-E)	T.B.	7 Haziran 2020 Pazar	7 Haziran 2020 Pazar	*	
13 5	ATLETİZM	KÜÇÜKLER- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	9 Haziran 2020 Salı	10 Haziran 2020 Çarşamba	*	
13 6	RAFTİNG	GENÇLER- YILDIZLAR (K-E)	T.B.	9 Haziran 2020 Salı	11 Haziran 2020 Perşembe	*	
13 7	BOWLING	GENÇLER (K-E)	T.B.	10 Haziran 2020 Çarşamba	12 Haziran 2020 Cuma		*
13 8	FUTBOL	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	10 Haziran 2020 Çarşamba	14 Haziran 2020 Pazar		*
13 9	FUTSAL	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	10 Haziran 2020 Çarşamba	14 Haziran 2020 Pazar	*	
14 0	KRİKET	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	10 Haziran 2020 Çarşamba	14 Haziran 2020 Pazar	*	
14 1	SATRANÇ	GENÇLER YILDIZLAR KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	10 Haziran 2020 Çarşamba	14 Haziran 2020 Pazar		*
14 2	TENİS	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	10 Haziran 2020 Çarşamba	14 Haziran 2020 Pazar	*	
14 3	MASA TENİSİ	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	12 Haziran 2020 Cuma	14 Haziran 2020 Pazar		*
14 4	HALK OYUNLARI	YILDIZLAR (K-E)	T.B.	13 Haziran 2020 Cumartesi	13 Haziran 2020 Cumartesi		*
14 5	HAVA SPORLARI	GENÇ-YILDIZ- KÜÇÜK (K-E)	T.B.	13 Haziran 2020 Cumartesi	14 Haziran 2020 Pazar	*	

	(ROKET)						
14 6	KÜREK	YILDIZLAR- GENÇLER A-B (K-E)	T.B.	13 Haziran 2020 Cumartesi	14 Haziran 2020 Pazar	*	
14 7	GÜREŞ (YAĞLI)	GENÇLER A-B	T.B.	14 Haziran 2020 Pazar	14 Haziran 2020 Pazar	*	
14 8	HOKEY	KÜÇÜKLER (K-E)	T.B.	14 Haziran 2020 Pazar	18 Haziran 2020 Perşembe	*	

2019-2020 Eğitim Öğretim yılı Okul Sporları faaliyet programında 15 Mart ve 18 Haziran tarihleri arası 33 branşta 148 müsabaka iptal edilmiştir. iptal edilen müsabakalara gençler de kız-erkek toplam 168 takım, yıldızlar da kız- erkek 158 takım, küçükler de 96 takım, toplam 422 takım katılım sağlayamamıştır. 33 branşın 59'u açık saha, 88'i salon sporlarından oluşmaktadır. İptal edilen organizasyon gün sayısı; açık saha 176, salon 294 gün, toplam 470 gündür.

2019-2020 Eğitim Öğretim yılı içinde yapılan ve yapılamayan Okul Sporları organizasyonlarının yüzdeler oranları aşağıda verilmiştir;

- Organize edilen müsabakaların %24,87'si yapılmış, %75,13'ü yapılamamıştır.
- Gençler kız erkek takımlarında organize edilen müsabakaların %28,21'i yapılmış, %71,79'u yapılamamıştır.
- Yıldızlar kız ve erkek takımlarında organize edilen müsabakaların %21'i yapılmış, %79'u yapılamamıştır.
- Küçükler kız ve erkek takımlarında organize edilen müsabakaların %15,78'i yapılmış, %84,22'si yapılamamıştır.
- Toplam takımlarda organize edilen müsabakaların %22,9'u yapılmış, %77,1'i yapılamamıştır.
- Salon sporlarında müsabakaların %18,05'i yapılmış,%81,95'i yapılamamıştır.
- Açık saha sporlarında müsabakaların %18,05'i yapılmış,%81,95'i yapılamamıştır.
- Müsabakaların toplam gün sayısının %25,3'ünde müsabaka yapılmış, %74,7'sinde müsabaka yapılamamıştır.

5.6. E-spor ve Outdoor Spor

Biz bu iki branşı spor endüstrisinin iki farklı kulvarını ele alırken Outdoor organizasyonun genel olarak organizasyonların hacimlerini ve kapasitelerini anlatırken, özellikle kullanılan malzeme artışları üzerinden toplumdaki genel artış eğilimini ortaya koymaya çalıştık. E-spor da ise kapalı kalan insanların dijital ortamdaki spor branşına yönelme oranını ve sektörel büyümeyi hedefleyerek anlattık.

5.6.1. E-spor

E-spor'un temelleri 1972 – 1989 yılları arasında gelişim göstermiş, ilk video oyun turnuvası 1980 yılında Atari tarafından düzenlenen Space Invaders Turnuvası olarak kabul edilmektedir. Bu yarışmaya Amerika'da 10 bin kişi katılmış ve bir süre sonra Nintendo, Atari, Blockbuster gibi video oyun sektörünün öncüleri e-spor'un da temelini atmıştır. İnternet ağının gelişmesiyle e-spor 1997 yılında "Quake" turnuvasına 2.000 kişi katılmış ve ilk e-spor etkinliği olarak kabul edilmiştir. 1990 yılı itibariyle StarCraft:Brood War ile strateji oyunları e-spor'a giriş yapmıştır. 2000 yılından sonra teknolojinin gelişmesiyle e-spor yaygınlaşarak 2018 tarihi itibariyle 380 milyon izleyicisi ve milyon dolarlık geliri ile kendi ekosistemini oluşturmuştur (E-Spor Raporu, 2018).

Covid-19 Pandemisi ile birlikte yaşanan küresel karantina e-sporun gelişmesi sağlamış ve büyük bir kitle oluşturmuştur, KPMG Football Benchmark'ın araştırmasına göre Pandemi döneminde %63 oyun satışlarının arttığı üstelik 2021 yılına da 21.7 büyüme ile e-sporun piyasa değeri 1.5 milyar doları bulması beklenmektedir. 2015 yılında 235 milyon kişi izlerken Pandemi sürecinde bu sayı 454 milyona çıktığı ifade edilmektedir. Ayrıca aynı dönem içinde sinema endüstrisinin yüzde 4.4, müziğin yüzde 3.5, radyonun ise yüzde 2.1 küçülmesi öngörülmüştür ('E-Spor Pazarı', 2020). E-sporun yaklaşık 32 milyon sporcusu bulunmaktadır ve bu sayı Olimpiyatlara kabulü sonrası sayının artacağı yönündedir.

5.6.2. Outdoor Spor

Türkiye'nin her bir köşesinin akarsu, dağ, tepe, sahil ve ormanlar ile çevrili olduğunu ve bu sayede outdoor organizasyonlarının Pandemi sürecinde daha yapılabilir ve daha az riskli olduğu, dolayısıyla Türkiye bu konuda Potansiyeli yüksek bir ülke olduğu görülmektedir('Outdoor Aktiviteleri', 2021, 5 Haziran).

Pandemi süreci ile gelişen yeni alışkanlıklar outdoor ürünlere olan talebi artırmış ve bu alanda ciddi artışa neden olmuştur. Normalleşme süreci ile birlikte ev ortamından ve kalabalık yerlerden uzak durarak daha izole bir tatil geçirme isteği kamp ve outdoor malzemelerinin siparişlerini %45,35 artırırken, satış hacmini ise %53,71 oranında arttırdığı ve ileriki zamanlarda satışların daha da artacağı yönünde olduğu belirtilmektedir(“Outdoor Ürünler”, 2021, 2 Temmuz).

ALTINCI BÖLÜM

YÖNTEM

6.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma Covid-19 Pandemi döneminde yaşanan süreçleri kapsayacak şekilde, Dünyada ve Türkiye’de açık ve kapalı spor organizasyonlarında uygulanan Covid-19 tedbirlerinin uygulanma biçimlerinin incelenmesiyle sonraki süreçlere katkı sağlaması amaçlanmıştır. Ayrıca bütünlüğü sağlaması adına Pandemi sürecinde iptal edilen yerel ve küresel spor organizasyonlarının spor endüstrisinde yarattığı kayıpları da ele alarak sürecin daha anlaşılır olması amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel görüşme türlerinden derinlemesine görüşme tekniği ile standartlaştırılmış açık uçlu sorular uygulanmıştır. Derinlemesine görüşme tekniği katılımcıdan aldığı cevapları belli bir sıralama içinde incelerken yeni sorulardan da faydalanarak daha detaylı bilgileri keşfetmeyi sağlayan bir veri toplama tekniğidir. ‘‘Derinlemesine görüşmenin tarzı yapılandırılmamış, karşılıklı yüz yüze görüşme şeklinde ve sorular bireysel tecrübeleri detaylı olarak anlatmaya imkân verecek şekilde genellikle açık uçlu olarak oluşturulmuştur’’(Tekin, Tekin H, 2006). Derinlemesine görüşmenin diğer görüşme türlerinden ayıran en bariz özelliğidir. Görüşme (mülakat) tekniği; ‘‘İnsanların neyi ve neden düşündüklerini, duygu, tutum ve hislerinin neler olduğunu, davranışlarını yönlendiren etkenleri ortaya çıkarmayı sağlayan bir veri toplama aracıdır’’(Ekiz, 2020, s.69-70).

Nitel araştırmada; ‘‘gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir’’ (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.39). ‘‘Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar’’ (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s187). Araştırılan konuya doğrudan ulaşılmayan durumlarda doküman incelemesi veri toplama noktasında kolaylık sağlar.

Araştırma Sürecinin Geçerlik ve Güvenirliği

- Araştırma verileri toplanırken resmi doküman güvenirliliği kesin olan yayınlar tercih edilmiştir.

- Araştırma yöntemi belirlenirken nitel araştırma desenlerinden olgubilim tercih edilmiştir.
- Veri toplamak için doküman analizi ve derinlemesine görüşme tekniği tercih edilmiştir.
- Doküman analizi araştırma sınırlılıklarını tanımlanmasına, yeni çalışma alanlarının oluşturulmasına katkı sağlamasına ve uygulanabilecek yöntemlere bakış açısı kazandırdığı tespit edilecektir (Kıral, 2020).
- Araştırma grubu oluşturulurken derinlemesine görüşme tekniğinde açık uçlu sorular tercih edilmiştir.

6.2. Verileri Toplama Araçları

Nitel araştırma yönteminde gözlem, görüşme ve doküman yoluyla veriler elde edilir. Bu araştırmanın verileri nitel görüşme türlerinden “doküman analizi” ve “derinlemesine görüşme tekniği” ile sağlanmıştır (Yıldırım, 1999). Doküman verilerini yayımlanmış makaleler, kitaplar, örgütsel raporlar, güncel bilgiler içeren ilgili gazete, köşe yazıları, internet üzerinden erişimi olan dergiler, raporlar, T.C. Sağlık Bakanlığı, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü resmi dokümanlarından yararlanılmıştır. Yazılı dokümanlardan yararlanırken dikkat edilmesi gerekenler; “belgenin dış koşullarının belirlenmesi belgenin nasıl bir ortamın ürünü olduğunun açıklanması, belgenin içeriğinin yorumlanması ve içerik çözümlemesi”(Karakuş, 2018) dikkat edilmesi gereken süreçlerdir.

Araştırmanın çalışma grubu İstanbul ilinde düzenlenen Türkiye Sualtı Sporları Federasyonunun organize ettiği Paletli Yüzme İl Şampiyonasında görev alan ve katılım sağlayan 3 federasyon yöneticisi, 4 antrenör-yönetici, 1 tesis yöneticisi, 1 cankurtaran olmak üzere toplam 9 kişiden oluşan bir çalışma grubu ile yapılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu sorularla birebir görüşme tekniği kullanılarak katılımcılardan veriler toplanmış, görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Araştırma için yaş ve cinsiyet faktörü önem taşımadığı için göz önünde bulundurulmamıştır.

Sorular araştırmacı tarafından ilgili literatür taranarak hazırlanmış, ön uygulama yapılarak son hali verilip uzman görüşü de alınarak hazırlanmıştır. Görüşme yapılmadan önce katılımcılara çalışma ile ilgili bilgi verilmiş, görüşmenin gizliliği ile ilgili bilgilendirmede yapılmıştır. Ayrıca görüşme ile ilgili soruları olup olmadığı

sorulmuş ve not edilmiştir. Covid-19 Pandemi tedbirlerinin Kapalı alan spor branşlarında nasıl uygulandığı, yapılan hazırlıkların yeterli olup olmadığı hususunda cevaplar aranmıştır. Verilen cevaplara göre gruplandırılma yapıp yorumlanmıştır. Sorular tamamlandıktan sonra katılımcıların son sözü olup olmadığı sorulup görüşlerine de yer verilmiştir. Herhangi bir veri kaybına uğramamak içinde ses kaydı yapılmıştır.

6.3. Verilerin Analizi

Görüşmeler sonucu elde edilen veriler nitel araştırma temelinde betimsel analiz ile incelenerek yorumlanmıştır. Betimsel analizde veriler belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Ham veriler sürekli yorumlanır, bu analizin amacı tüm verileri belli bir düzene sokarak neden sonuç ilişkisini okuyucuya aktarmasıdır. ‘Veri analizi, ham veriler elde edilerek, kullanıcıların karar vermesinde yararlı bilgilere dönüştürmek için kullanılan bir süreçtir. Önce veriler toplanır sonra da soruları cevaplamak, hipotezleri test etmek veya teorileri reddetmek için analiz edilir’ (Karakuş, 2018)

YEDİNCİ BÖLÜM

BULGULAR

7.1. İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası

7.1.1. Paletli Yüzme İl Şampiyonası 16 Yaş ve Üstü Kategorisi

Tablo 5. Yönetici ve antrenörlere yöneltilen sorular ve cevapları

YÖNETİCİ VEYA ANTRENÖR		
SORULAR	CEVAPLAR	
1	<p>Pandemi süreci içinde sporcuların profesyonel gelişimlerini nasıl desteklediniz?</p>	<p>K1. Sporcuların kara ve su antrenman sayılarını artırdık.</p> <p>K2. Antrenman sayılarını artırdık, kara antrenmanları online evde devam etmekte.</p> <p>K3. Antrenman gün sayıları artırılmıştır.</p> <p>K4. Antrenör çalışmalarına destek sosyal iletişim, psikolojik destek ve meditasyon yapılmıştır.</p>
2	<p>Pandemi süreci içinde haftada kaç gün ne sıklıkla antrenman yapıldı?</p>	<p>K1. Haftada 5 gün su, 3 gün kara antrenmanı yaptık.</p> <p>K2. 5 su bazen çift antrenman 7 suya çıkıyor, kara çalışması ile 10-11 antrenman yapıyoruz.</p> <p>K3. 5 gün su, 5 gün kara, sabah su akşam kara bazı zamanlar 10-12 ye antrenman çıkıyor.</p> <p>K4. Antrenör çalışmaları uyguladı, denetleme ve malzeme destek olarak yardım ettim.</p>
3	<p>Pandemi süreci içinde sporcuların performansı ne sıklıkla değerlendirildi?</p>	<p>K1. Haftada 1 derece alıyoruz ama net ölçüm ayda bir alınmaktadır.</p> <p>K2. Her ayın sonunda, yarışmaya girdikleri mesafe doğrultusunda ölçümler alınıyor.</p> <p>K3. Haftada 1 ölçümleri alınıyor. Gelişmelerini oradan takip ediyoruz.</p> <p>K4. -----</p>
4	<p>Pandemi süreci içinde iptal edilen antrenmanların özellikle son 6 aydaki temel zorlukları nelerdir?</p>	<p>K1. En büyük zorluk, ne kadar karada spor yaparsan yap su da olmayınca gerek fiziksel gerek mental olarak sporcu kendini eksik hissetti.</p> <p>K2. Temel zorluk büyük sporcularda oldu, sporu bırakmaya yakın olanlarda sorun yaşandı. Küçüklerin kariyer çok olduğu için kara antrenmanı ile telafi ettik.</p>

		<p>K3. Temel zorluk yaşamadık. Havuzda sadece lisanlı sporcular vardı bu bizim için avantaj oldu. Sporcuya bir veli eşlik etmesi temel zorluktan bizim için.</p> <p>K4. -----</p>
5	Pandemi süreci içinde sporcuların tesise geliş-gidişleri nasıl sağlandı?	<p>K1. 2 sporcu toplu taşıma kullandı izne bağlı, bir veli ile tesiste erişim sağlandı.</p> <p>K2. Veli desteği ile kendi araçları ile gelindi, toplu taşıma kullanılmamaya dikkat edildi.</p> <p>K3. Ulaşım özel araçlarla yapıldı, aracı olmayanları antrenörler belli yerden almıştır.</p> <p>K4. -----</p>
6	Pandemi süreci içinde antrenman alanında ne gibi tedbirler alındı?	<p>K1. Her sporcunun kendine ait yüzme ayak tahtası, palet ve diğer malzeme alış verişini minimuma düşürdük. Malzeme için kapaklı plastik kurular alındı. Havuz girişlerde HES kodu ve ateş ölçümü zorunlu tuttuk.</p> <p>K2. Malzeme için plastik kutu alındı. HES kodu ve ateş ölçümü alındı. Antrenman başlayana kadar maske sosyal mesafe ve her kulvar da 2-3 kişi.</p> <p>K3. Sporcunun fazlalığından dolayı takımı ikiye böldük sabah 10 akşam 10 olarak antrenman yapıldı. Kulvara 2 kişi sokulması nedeniyle.</p> <p>K4. -----</p>
7	Pandemi süreci içinde sporcular mental destek aldılar mı?	<p>K1. 2 psikolog dan Zoom üzerinden destek aldık, biz online görüşmeler yaptık. Önemli sporcuların yaşam hikayelerini paylaştık, motive edici film birlikte dışsal motivasyon sağladık.</p> <p>K2. Mental olarak çok zorlandık, nefes egzersizleri, psikologlara danışarak sporcularla bire bir konuşmalar yapıldı.</p> <p>K3. Uzman danışman aracılığı ile 3 kez farklı aralıklarla psikolog getirildi. sık sık ev ziyaretleri ve veli buluşmaları yapıldı.</p> <p>K4. Bazı çocuklar çabuk demoralize oldu ve sık görüştük, bazı öğrenciler ise daha çabuk motive oldu. Ergen ve sınav kaygısı olan öğrencilerle daha fazla iletişime geçildi. Haftada 3-4 gün görüşme sağlandı.</p>
8	Pandemi süreci içinde beslenme ile ilgili bir çalışma yapıldı mı?	<p>K1. Alternatif tıpla uyguluyoruz ve 12-13 aydır kan grubuna göre beslenme programı düzenleniyor.</p> <p>K2. Bilimsel beslenme teknikleri kullanıyor ve uyku ya dikkat ediyoruz. Kilo alan sporculara özel diyet uygulanmaktadır.</p> <p>K3. Yarışa yakın kilo alan sporcuları diyetle alıyoruz. Belli dönemlerde yenilecek ve yenilmeyecek listesi hazırlanır. Maç zamanlarında gerekli düzenlemeler yapılır.</p>

		K4. Alternatif tıp fakat bu dönemde genelde bitki çayı öneriyorum.
9	Pandemi süreci içinde sporcu velileri sizi nasıl destekledi?	<p>K1. Antrenör birden fazla rölü üstlenmek zorunda kalıyor(antrenman, psikolog, mentörlük vs.) güven üzerine kurulu iletişim.</p> <p>K2. Bir kısım veli Pandemiden dolayı çekingen davrandı, sık gelen veliler çok destekledi özellikle çocuklarının sosyalleşmesi açısından değerli buluyorlar. Malzeme ve ulaşım konusunda destekler.</p> <p>K3. İki veli Pandemiden dolayı antrenmana gelmekten çekinmiş, diğer veliler katılım sağladı. Sporcunun Sosyalleşmesi ve obezitenin arttığı bir dönem çocuklar destekleniyor.</p> <p>K4. Sorun yaşamadık, seminer düzenledik bilinçlendirmek için makale gönderdik. Okullarına gittik seminer verdik endişeyi gidermek için.</p>
10	Premsiplerinizi arasında bu tür organizasyonlarda sizin için önemli olan nedir?	<p>K1. Kara antrenmanı formda kalınması için yapılmakta, farkındalık oluşturacak kitap tavsiye ettik, ödev verdik, motive etmeye çalıştık.</p> <p>K2. Bir yıl aradan sonra ilk kez yarışıyoruz. Tüm müsabakalar milli takım seçmeleri için hazırlık maçıdır. Bu maçta hazırlık maçıdır.</p> <p>K3. Antrenman da disiplin bizim için önemlidir.</p> <p>K4. -----</p>

Tablo 5’de elde edilen veriler;

1. Soru; K1,K2,K3,K4’ün antrenmanlara ayrılan gün sayıları artırılmış, K2’nin kara antrenmanı online gerçekleşmiş, K4’de ise sosyal iletişim kurulmuş, psikolojik destek verilmiş ve meditasyon yapılması görüşleri farklılık göstermektedir.
2. Soru; K1 5 su ve 7 kara çalışması yapılmış, K2 7 su ve kara ile 10-12 antrenman yapılmış, K3 5 su, 5 kara ve 10-12 antrenman yapılmış, K4 denetleme ve malzeme konularında destek vermiş. Elde edilen cevaplar temelde benzerlik göstermektedir.
3. Soru; K1,K2,K3 ayda bir, haftada bir ölçüm aldığı görüşleri birbirine yakındır.
4. Soru; K1 su çalışmasının olmaması sonucu sporcunun eksik hissettiği, K2 Sporu bırakmaya yakın sporcuda sorun yaşadığını, K3 temel zorluk sporcuya 1 veli eşlik etmesi olarak ifade edilmesi ile cevaplar birbirine yakın değildir.
5. Soru; K1,K2,K3’ün sporcuların tesise ulaşımı ile ilgili cevaplar birbirine benzerlik göstermektedir.
6. Soru; K1,K2, sporcuların kendine ait malzeme kutusu alması, HES kodu kontrollerinin yapılması, K3’ün takımı ikiye bölüp akşam sabah antrenman yapılması ile kısmen farklılık göstermektedir.
7. Soru; K1,K2,K3,K4’ün sporculara sağlanan mental destek ile ilgili görüşleri birbirine yakındır.
8. Soru; K1 Alternatif tıp ve kan grubuna göre beslenme programı uygulamakta, K2 bilimsel beslenme, uyku ve diyetle ilgili etikleri belirtilmiş, K3 diyet ve dönemsel beslenme programı uygulanmakta olduğunu belirtmiş, K4 alternatif tıp uygulandığı ama bu dönemde bitki çayları önerdiği görüşleri temelde benzerlik göstermektedir.

9. Soru; K1olumlu etkilediği, K2 olumlu ve çekingen velilerle karşılaştığı, K3 olumlu ve çekingen veli ile karşılaştığı, K4 seminer ile bilinçlendirme çalışmaları yapıldığı bilgisi, görüşlerde benzerlik göstermektedir.

10. Soru; K1sporcularda farkındalığın geliştirilmesi ön planda tutmuştur, K2 yarışların hazırlık maçı olarak görmekte olduğunu belirtmiştir,K3'ün ise disiplinin önemli olduğu noktasına vurgu yapmıştır bu durumda görüşler birbirine yakın değildir.

Kaynak: İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası.(2021, 12 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

Yönetici ve antrenörlere yönelik görüşmenin detayları ile bulguları yukarıda yer almaktadır. Görüşmelerin bütünü ele alındığında en çarpıcı konu; organizasyonların ve antrenmanların Pandemiden dolayı yapılamamış olması sebebiyle, yetişmiş elit sporcuların sporu bırakma noktasına gelmesi ve var olan sporcu sayılarının da azalmasına neden olmasıdır. Bir anlamda gelecek sezonlarda elde edilecek başarılarından yoksun kalınacağı anlamını taşımaktadır.

Tablo 6. Organizasyon yönetimine yöneltilen sorular ve cevapları

ORGANİZASYON YÖNETİMİ	
SORULAR	CEVAPLAR
1 Pandemi süreci içinde müsabakalarda ne tür tedbirler alındı?	K1. Covid-19 tedbirleri kapsamında yarışlara seyirci kabul edilmedi ama maç günü canlı yayın yapıldı. Bireysel yarışlara yer verildi. K2. Sualtı sporlarına talimatla kısıtlama getirdik. Veli ve bir başkası güverte ve tribüne almadık. Tesise girişler HES kodu ile alındı. Federasyonun uyguladığı Covid ile ilgili anketin kulüplerden doldurulup bize teslim edilmesini istedik. Sosyal mesafe ve sporcu maskesini yarış anında çıkarması istendi. K3. Maske, mesafe ve HES kodu kuralı, sık sık anons ile sporcular uyarıldı. Islanan maskeler sık sık değiştirildi. Federasyonun kendi bilim kurulunun aldığı Covid tedbirlerde uygulandı.
2 Seyirci sayısını belirlediniz mi?	K1. Seyirci kabul edilmedi canlı yayın yaptık. K2. Seyirci kabul edilmedi, sporcuları da alt limitte olduğu için sınırlama getirmedi. K3. -----

3	Görevli personele Pandemi tedbirleri kapsamında özel bir eğitim verildi mi?	<p>K1. Verildiğini düşünüyorum kapıdan girişi itibariyle tedbirlerin ciddi uygulandığı görülüyor.</p> <p>K2. Hakemlerin HES kodları kontrol ediliyor her müsabakada, maske ve sosyal mesafe kuralına dikkat ederek müsabakayı yönetiyor. Müsabaka boyunca maskeler çıkartılmıyor.</p> <p>K3. Müsabaka öncesi teknik kurul toplanıyor, Gençlik Spor Bakanlığı ve sualtı Sporları federasyonun yayınladığı kurallar yarışta uygulanmaktadır.</p>
4	Organizasyon öncesi resmi görevlilerle toplantı yaptınız mı?	<p>K1. Resmi kurumlar ile yüz yüze görüşme sağlandı. Teknik toplantı antrenör ve diğerleriyle Zoom üzerinde gerçekleşti.</p> <p>K2. Müsabakadan önce teknik kurul toplandı.</p> <p>K3. Yarışma öncesi teknik kurul yapıldı</p>
5	Başhakemin Covid-19 kapsamında oluşturduğu güvenlik tedbirleri var mı?	<p>K1. Bakanlığın ve federasyonun uyguladığı tedbirler.</p> <p>K2. Genel Covid tedbirlerinin dışında gözlem, HES kodu ve sağlık personelin onayı ile havuzdan sporcunun ayrılması.</p> <p>K3. Federasyonun Covid programı uygulanmakta inisiyatif alınmıyor. Başhakem tarafından sporcu hakem ve antrenörlerin HES kodları kontrol ediliyor</p>
6	Yarışma kuralları Pandemi tedbirlerine nasıl uyarlandı?	<p>K1. Disiplin sayıları azaltılmış, sporcuları azaltılmış, önceden 8 disiplindi şimdi 2 sabah ve öğleden sonra bu sayede mesafeyi koruduk.</p> <p>K2. Hakemlerden iki gün önce test talep edildi, düzenli üç haftada bir test yapılmaktadır. Yanlarında hijyen setleri bulunmaktadır.</p> <p>K3. -----</p>
7	Yarışmaya ayrılan süre ne kadar?	<p>K1. Isınma ile birlikte 4 saatlik bir süre ayrıldı, Pandemi öncesi bu süre 8 saat olarak uygulanıyordu.</p> <p>K2. -----</p> <p>K3. -----</p>
8	Yarışma aralarında gerekli dinlenme süresi planlandı mı?	<p>K1. Her Disiplin arası 10 dakika olarak ayarlandı. Dinlenme alanlarını ise bölüm bölüm ayırarak düzenlenmiştir.</p> <p>K2. -----</p> <p>K3. -----</p>
9	Toplam kaç personel görev almakta?	<p>K1. 3 canlı yayın ekibi, 20 den fazla hakem, 2 organizasyon görevlisi, havuz personeli 2 cankurtaran, 50 ye yakın personel müsabakayı gerçekleştirmiştir.</p>

		K2. 24 hakem müsabakada görev almıştır. K3. -----
10	Bir organizasyonu yönetirken prensipleriniz nelerdir?	K2. Sporcuda yaş seviyelerini indirdik, kamp sayılarını artırdık ve bilimi bu alana yansıttık. K2. Öncesinde dikkat etmediğimiz ama şuan Pandemi bize önlem almayı öğretti. Şuan sporcu güvenliğine uygun bir şekilde tesisi hazır hale getiriyoruz. K3. -----

Tablo 7’de elde edilen veriler;

1. Soru; K1,K2,K3’ün genel Covid tedbirleri ile ilgili görüşler birbirine yakındır.
2. Soru; K1, Seyirci kabul edilmediği yerine canlı yayın yapılmış, K2 seyirci kabul edilmedi ifadesi ile benzerlik göstermektedir.
3. Soru; K1 tesis çalışanın eğitim alındığı görüşünde, K2 hakemlerin müsabaka boyunca maske ve sosyal mesafeye dikkat ettiğini, K3 Gençlik Spor Bakanlığı ve Sualtı Sporları Federasyonunun yayınladığı kurallar uygulanmakta ifadesi tedbir kapsamında benzerlik göstermektedir.
4. Soru; K1. Resmi kurumlar ile yüz yüze görüşme sağlandığı ve müsabaka öncesi teknik kurul toplandığı görüşü K2 ve K3’ün görüşü benzerlik göstermektedir.
5. Soru; K1 Covid tedbirleri uygulanmakta olduğunu, K2 Covid tedbiri, gözlem ve HES kodu kontrolleri ile yapıldığını gerekli durumlarda sağlık personelin onayı ile kararların alınması, K3 Covid tedbirleri, hakem ve antrenörlerin HES kodu ile kontrolün sağlanması temelde benzerlik göstermektedir.
6. Soru; K1. Disiplin sayıları azaltılarak yarışmaların yapıldığı, K2 Hakemlerden test talep edilmesi, hijyen setlerinin bulundurulması görüşü farklılık göstermektedir.
7. Soru; K1 yarışma ısınma ile birlikte 4 saat olarak planlanmış, Pandemi öncesi bu süre 8 saat olarak uygulandığı tespit edilmiştir.
8. Soru; K1 her disiplin arası 10 dakika olarak belirlendiği, dinlenme alanlarını ise bölüm bölüm ayırarak düzenlendiği tespit edilmiştir.
9. Soru; K1 3 canlı yayın ekibi, 20 den fazla hakem, 2 organizasyon görevlisi, 2 havuz personeli, cankurtaran, 50 ye yakın personel müsabakayı gerçekleştirdiği, K2’nin 24 hakem müsabakada görev almıştır ifadesi birbirine yakındır.
10. Soru; K2. Sporcuda yaş seviyelerini indirdik, kamp sayılarını artırdık ve bilimi bu alana yansıttık ifadesi ile K2’nin Pandemiyle birlikte sporcunun güvenliğine yönelik hazırlıkların yapıldığı ifadeleri farklılık göstermektedir.

Kaynak: İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası.(2021, 12 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

Organizasyon yönetimi ile yapılan görüşmelerin detayları ve bulguları yukarıda yer almaktadır. Tespitlerimize göre yarışmanın disiplin sayılarının düşürülmesi ile disiplin aralarının uzun tutulması en temel farklılık olarak göze çarpmıştır, ayrıca seyircisiz düzenlenen müsabakaların canlı yayınla izleniyor olması seyirci açığını bir anlamda kapatılması olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 7. Tesis yönetimine yöneltilen sorular ve cevapları

TESİS YÖNETİMİ		
SORULAR	CEVAPLAR	
1	<p>Pandemi süreci içinde yarışmalar için tesisiniz ne zaman hazırlıklara başlamıştır?</p>	<p>K1. Branşlarına göre değişiyor, yarışmalardan önce kulüplerin antrenman yapması gerekiyor biz en az 15 gün ve bir hafta öncesinden kulüplerin antrenman saatlerini ayarlıyoruz. Her akşam havuz bakımı salon bakımı soyunma odaları tertibi bakımı düzeni yapılmaktadır.</p> <p>K2. -----</p>
2	<p>Pandemi süreci içinde giriş çıkışlarla ilgili tedbirler alındı mı?</p>	<p>K1. Tek kapıdan giriş almaya başladık, ateşleri muhakkak ölçülüyor. İçişleri Bakanlığının istem sistemi ilgili kurumlarında barkot okuma yöntemi ile HES koduyla içeri alınıyoruz.</p> <p>K2. HES kodu ve TC. kimlik numaraları kontrol edilerek içeri alınır. Havuza ise el dezenfektanı ile eller dezenfekte edilip galoş giyinerek girilir.</p>
3	<p>Pandemi süreci içinde risk karşısında acil durum planınız var mı?</p>	<p>K1. Acil durum planımız için personeller görevlendirildi, temizlik personeli ya da yönlendirme gibi. Bir oda temin edildi o oda da sağlık ekipleri gelene kadar izole edilmesini sağlayacak olan ekipmanlarımız hazır. Daha önce devlet kurumlarından verilen Sağlık Kurulu Başkanlığı İstanbul Valiliğinden gelen tüm tedbir ve önlemler burada da uygulanıyor.</p> <p>K2. -----</p>
4	<p>Pandemi süreci içinde büfe hizmeti sağlayacak mısınız?</p>	<p>K1. Pandemi sürecinde büfe hizmetleri yasak.</p> <p>K2. -----</p>
5	<p>Pandemi süreci içinde tribün bakımı, oturma düzeni ve VIP alanlarını nasıl hazırladınız?</p>	<p>K1. Seyirci, VIP hiç kimse alınmadığı için sadece federasyon sporcuları maç saatinde içeri aldı ve işi bitende dışarı çıktı. Seyirci içeri alınmadığı için böyle bir planlama yapılmadı.</p> <p>K2. -----</p>
6	<p>Pandemi süreci içinde havuzda nasıl tedbir aldınız?</p>	<p>K1. Yoğun bir maç ise 2-3 gün öncesinde bakımları her saat olmayacağı için şoklama işlemi yapılır havuzdaki kimyasalların belli periyotta dökümü sağlanır.</p> <p>K2. Havuz içinde bir kulvar da kaç sporcu</p>

		var ona bakıyoruz. Uyarıyoruz yan kulvarlara geçmesini istiyoruz eğer bütün kulvarlar doluyorsa ona göre kulüplerden genelgeye bağlı kalmalarını istiyoruz.
7	Pandemi süreci içinde soyunma odaları ve tuvalet temizliğinde alınan tedbirler nelerdir?	K1. Her saat muhakkak kontrolleri yapıyor, dezenfektanların kontrolü oluyor. Belli kimyasallar var dokunmadan mikrobu temizleyecek temizlik ürünleri gönderildi İl müdürlüğünden. Personel 15 dakika da bir arkadaşlarımız mesaj atıyor içeride herhangi bir olumsuz bir şey var mı diye, acil temizlenmesi gereken yerler var mı onları kontrol ediyorlar. K2. -----
8	Pandemi süreci içinde risk faktörü içinde ilk yardım, güvenlik ihtiyacı ve kalabalık yönetimi ile ilgili bir plan oluşturduunuz mu?	K1. Bir plan oluşturuldu, Pandemi'nin başlangıcıyla resmi kurumlara geldi içeriği matbu bir evraktır. İlk iletişim kurulması gereken kişi tesisin yöneticisinden temizlik personelinde teknik personeline ilk yarım personeli ya da havuzda ise salonda neredeyse bizim kullanım alanlarımızda her kişinin görev yerleri belli oldu odalar zaten oluşturuldu onunla ilgili ekipmanlar malzemeler geldi yapılması gereken resmi kurumlarda bu kadar. K2. -----
9	Pandemi süreci içinde tesiste kaç kişi görev almakta?	K1. Devlet kurumu olduğu için personellerin görev yerleri değişebiliyor idari kısmından temizlik, teknik, fizyoterapist, masör toplam 57 kişiyiz. Bir çoğu dönüşümlü çalışıyor, idari birim o şekilde çalışmıyor. Diğerleri ile dönüşümlü çalışıyor. K2. -----
10	Faaliyet sonrası tesise nasıl bir bakım uygulayacaksınız?	K1. Havuz operatörü kullanıma direk kapatıyor onların kullanması gereken dereceleri var suyun içerisindeki bakteri oranı, ph oranı ölçüm cihazımızla yapılmakta örneğin 20 kg ya da 30 kg bunu dökmesi gerekiyor onlar ekipmanlarını hazırlıyor bakımını yapıyor. Havuz kenarlarının temizliği, duşların, lavaboların temizliği yapılıyor yada kullanılan her noktanın hijyenik bakımı yapılıyor. Pandemi sürecine bağlı olarak da ona göre kimyasalları kullanıp döküyorlar. K2. -----

Tablo 7'de elde edilen veriler;

1. Soru; K1. Branşlarına göre değişik gösterdiği, yarış öncesi kulüplerin antrenmanın sağlanması, en az 15 gün ve bir hafta öncesinden kulüplerin antrenman saatlerini planladıkları ve her akşam düzenli olarak tesise bakım yapıldığı tespit edilmiştir.

2. Soru; K1 tek kapıdan girişler sağlanmış, ateş ölçümü yapılmış ve HES kodu sorgulanmıştır. K2 HES kodu sorgulanmış, havuz bölümüne ise dezenfektan ve galoş zorunluluğu getirilmesi ile görüşler birbirine yakındır.

3. Soru; K1 acil durum planı hazırlanmış ve tesis içinde salgına karşı ekipman bulunan bir oda tahsis edildiği tespiti yapılmıştır.
4. K1 büfe hizmeti verilmediği tespiti yapılmıştır.
5. K1 seyirci kabul edilmediği için hazırlığın planlanmadığı tespit edilmiştir.
6. K1 havuzda 2-3 gün öncesi şoklama yapıldığı bildirilmiş, K2 havuz içinde kulvar da belirlenen sayıların takibi görüşü farklılık göstermektedir.
7. Soru; K1 her saat kontrollerin yapıldığı, gerekli hijyen ürünlerin kullanıldığı ve 15 dakikada bir mesajla kontrolün sağlandığı tespit edilmiştir.
8. Soru; Pandemi ile birlikte tesiste planlama yapıldığı tespit edilmiştir.
9. Soru; tesiste idari personel hariç vardiya sistemi uygulandığı ve toplam 57 personel görev aldığı tespiti yapılmıştır.
10. Soru; yarış sonrası havuz ve kullanım alanları kapatılarak bakım yapıldığı tespit edilmiştir.

Kaynak: İstanbul Paletli Yüzme İl Şampiyonası.(2021, 12 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

Tesis yönetimiyle yapılan görüşmelerinin detayları bulgularıyla yukarda yer almaktadır. Gözlem ve görüşmelerimizin sonucunda, Tesiste personel sirkülasyonu olmadığı için personelin daha tecrübeli olduğu ve Covid tedbirlerinin daha iyi uyguladıkları tespit edilmiştir.

7.1.2. Paletli Yüzme İl Şampiyonası 10-16 Yaş Kategorisi

Tablo 8. Yönetici ve antrenörlere yöneltilen sorular ve cevapları

YÖNETİCİ VE ANTRENÖR	
SORULAR	CEVAPLAR
1	<p>12.02.2021 tarihinde düzenlenen organizasyonda Pandemi tedbirleri kapsamında yapılan hazırlıklar beklentinizi karşıladı mı?</p> <p>K1. Kulüp olarak beklentimizi karşıladı.</p> <p>K2. Fazlasıyla karşıladı.</p> <p>K3. Beklentilerimizi karşıladı. Sporcuların çoğu tedbirlere uydu, yarış stresinden kaynaklı uyma uymama durumları oldu ama bizler ve yetkililer uyararak bunu güzel bir şekilde gerçekleştirdik.</p> <p>K4. bir kulvar da 4 kişiyi geçmeyecek şekilde ayarlandı ve hiç problem olmadı. Onun dışında tüm antrenörler, hakemler artı federasyon çalışanlarının organize çalışmasıyla birlikte problemsiz oldu her şey, arada ister istemez maskesini çıkaran sporcular hemen uyarıldı ve bir problem yaşamadık.</p>

		K5. Kulüp olarak ve yönetimi olarak bizim beklentilerimizi karşıladı
2	Alınan Pandemi tedbirlerini yeterli buldunuz mu?	<p>K1. Sporcuların toplantı alanı olarak tribünü kullanabilirdik kulüp kulüp ayrılmış bir biçimde</p> <p>K2. Evet</p> <p>K3. Evet beğendim ben, özellikle yarışa veli alınmaması, tribünün kullanılmaması, alanlarda boşluk bırakılması.</p> <p>K4. Yeterli buldum hijyen olarak havuz kurallarına çok dikkat edildi. Kullanım alanı geniş olduğu için havuzda kuralların uygulanması daha kolay oldu.</p> <p>K5. Beklentimizi karşıladı.</p>
3	Tedbirler kapsamında organizasyonda neyi eksik gördünüz?	<p>K1. Eksik denilmez fazlası var İl şampiyonası için hakem sayısı fazlalığı ve canlı yayın olması.</p> <p>K2. Organizasyonda bir eksiklik yoktu, mevcut bir eksiklikte bireylerin, sporcuların, antrenörlerin bazen belirlenen kurallara uymaması ile alakalı yaşanabiliyor</p> <p>K3. Federasyonumuz hiçbir eksik bırakmamış hatta biz antrenörlerin bir şey unutmamasına bile fırsat vermemiş, maskesiydi, galoşuydu, kolonyasıydı her şeyi federasyon kendi bünyesinden karşılamış.</p> <p>K4. Eksik olarak çok bir şey görmedim ama şu olabilir belki tribünler kullanılmış olsa daha geniş kullanım alanı olacaktı.</p> <p>K5. Geçen hafta sandalye düzenlemesi olmadı sporcuların giriş çıkış yerleri eksikti bunu da zaten farketmişler bu hafta yarışta düzelttiler. Bu çok iyi oldu sporcuların birbirleriyle teması azaltıldı.</p>
4	Tesisin temizliği ve bakımı beklentinizi karşıladı mı?	<p>K1. Genel olarak tesisin bakımı iyiydi, bizle antrenörler sporcuları sanki az uyardı gibi.</p> <p>K2. Organizasyon zamanında seferberlik ilan ediyor tesis. Fakat personel istihdamından dolayı temizlik anlamında özveriye ihtiyaç var.</p> <p>K3. Bizim yarışı yaptığımız tesis Türkiye de İstanbul değil dünyada sayılır tesislerden biri, yeterli personeli de var karşıladığımı düşünüyorum.</p> <p>K4. Titizlikle yapıldığı Pandemi başından bu yana, Hes kodu sorgulaması ve her yere dezenfektan olması gayet iyi uygulamalar.</p> <p>K5. Evet karşıladı.</p>
5	Pandemi tedbirleri yeterince uygulandı mı?	K1. Uygulanmaya çalışıldı, antrenörler hakemler ve sık sık yapılan anonslarla uyarılar yapıldı ve uygulandı.

		<p>K2. Evet yeterince uygulandı.</p> <p>K3. Uygulandı açmak gerekirse en kaba tabirle sosyal mesafe bile çocuklarda uygulamak çok zordur ama sosyal mesafeyi bile burada uyguladık şerit yoluyla.</p> <p>K4. Yeterince uygulandığını düşünüyorum.</p> <p>K5. Baktığımız boyutta bence uygulandı.</p>
6	Sporcular için ayrılan alanlar beklentinizi karşıladı mı?	<p>K1. Tribünleri kullanıyor olabilirdik belki kulüp kulüp ayırarak olabilirdi seyirci alınmadan kısım kısım ayırabilirdik.</p> <p>K2. Sadece havuz güvertesi değil tribünlerde kulüplere göre belirlenip bir gün A kulüp tribünde B kulübü güvertede olsaydı mesafe anlamında daha olumlu bir yaklaşım olurdu.</p> <p>K3. Takımlara şeritler çekilerek belli alanlar verilmiş, kalabalık takımların sporcuları bile gerekli sosyal mesafe kurallarını uyguluyordu.</p> <p>K4. bu hafta ek olarak 50 metre giriş tarafını kullanmaya başladık ve hiçbir sorun yaşamadan müsabaka devam ediyor.</p> <p>K5. Her kulübün ismini yazarak mesafeler ayarlanmıştı.</p>
7	19.02.2021 tarihinde düzenlenen 2. organizasyonda alınmış farklı Pandemi tedbirleri var mı?	<p>K1. sosyal mesafeye çok dikkat edilmiş, sporcuların start aldırırken ki mesafeler gayet uygun gayet güzel.</p> <p>K2. Sadece yarış akışından ötürü sandalyeler sporcu kontrol girişinin olduğu alan başlangıç noktasının sol taraftan sağ tarafa alındı buda sosyal mesafe için daha iyi bir yaklaşım oldu.</p> <p>K3. Bankların yerine sandalye gelmesi daha olumlu bir durum. Federasyonumuz bu grubu şöyle yapmış, ikiye bölmüş belli bir yaş kategorisini sabah bir iki yaş kategorisini ise öğleden sonraya almış o yüzden yeterli olduğunu düşünüyorum.</p> <p>K4. Alan biraz daha genişletildi sosyal mesafeye biraz daha dikkat edilebilmesi için sporcuların yarış için toplanma alanları değiştirildi, o kısımlara sandalye konuldu sosyal mesafeye uygun bir şekilde.</p> <p>K5. Sporcunun bekleme alanı değiştirildi bu çok daha iyi oldu çünkü karışıklık ortadan kalktı. Sporcuların birbiri ile teması da en aza indirildi bu çok daha iyi oldu.</p>
8	Kafilenizle İkinci kez organizasyona katılıyorsunuz tekrar Covid-19 testi yaptırmanız mı?	<p>K1. Sadece HES kodu.</p> <p>K2. PCR testi yaptırmadık, bu hafta da yaptırmadık.</p> <p>K3. HES kodu sadece.</p> <p>K4. İlk müsabakamız zaten, geçen hafta ve bu hafta Covid testi istenmedi.</p>

		K5. Covid-19 testi yapmadık ilk kafiilde de biz test yaptırmadık.
9	Önceki Organizasyonda görülen eksiklikler ne ölçüde giderildi?	<p>K1. Şöyle starta giderken sporcular arasında sıkışıklık vardı bu yarışta gördüğüm kadarıyla sıkışıklık önlenmiş durumda.</p> <p>K2. Çok belirgin bir eksiklik yoktu ama sporcu kontrol noktaları değiştirildi ve buda yeterli oldu.</p> <p>K3. Geçen hafta ilk yarış olduğu için Pandemi sürecinde sıkıntılı geçeceği düşünülüyordu ama oda güzel geçti. Küçüklerde de sorun yoktu.</p> <p>K4. Burada bir tek alanla ilgili sıkıntı olmuştu onu da alan genişletilerek sorun da ortadan kalkmış oldu.</p> <p>K5. Kusursuz derecedeydi %10 luk bir eksiklik vardı giriş çıkışların kontrol edilmemesi konusunda bazı velilerin girmesi bir eksikliği onu da sağ olsun tesis yönetimi cankurtaran ile birlikte kontrolü sağladı.</p>
10	Önceki Organizasyonla şimdiki organizasyon arasındaki fark nedir?	<p>K1. Bence organizasyonda görev alan arkadaşlar biraz daha tecrübelenmiş.</p> <p>K2. Geçen hafta sayısal olarak düşüktü, Çocuk grupları daha yoğundu ama buna göre bir planlama yapıldı hangi sporcu kulübünün nerede konumlanacağı nerede dinleneceği, bulunacağı, oturacağı bir gün öncesinden duvarlara yapıştırılan sticher ile belirlenmişti, geçen hafta sticher yoktu böylesi daha iyi oldu.</p> <p>K3. Bu yaşın daha sıkıntılı olacağını düşünüyorduk ama kurallara daha iyi riayet ettiklerini gördü, maske tak kızım diyorsun maskeyi takıyor ve bir daha indirmiyor.</p> <p>K4. Geçen hafta ve bu hafta hepimiz için ilk organizasyondur, bizim içinde hakemler içinde bir denemeydi. Geçen hafta biraz tedirgindik.</p> <p>K5. Geçen hafta büyük grubu bir kere uyardığımız yetti ama bu hafta küçük grubu sürekli uyarmak gerekti.</p>

Tablo 9’da elde edilen veriler;

1. Soru; K1,K2,K3,K4,K5’in önceki organizasyonda alınan Covid tedbirlerinin beklentileri karşıladığı görüşü birbirine yakındır.

2. Soru; K1 sporcuların toplanma alanı olarak tribün kullanılabilirliği görüşür, K3 veli alınmaması ve tribünün kullanılmaması alanlarda boşluk bırakılması doğru bir uygulama olduğunu belirtmesi, K4 uygulamayı yeterli bulmuş ve kurallara dikkat edildiği ifade etmiştir. K2,K5 ise beklentilerini karşıladığı görüşleri bir biri ile kısmen farklılık göstermektedir.

3. Soru; K1 hakem sayısı ve canlı yayın olmasından ötürü memnun kaldıklarını,K2 organizasyondan ziyade bireysel eksiklikler gördüğünü, K3 federasyonun maske, galoş, kolonya tedarik emesi ile memnun kaldığını,K4 eksik bir şey olmadığı tribün kullanılsaydı daha geniş bir alan olacağını belirtmiştir. K5 memnun kaldığını bu hafta giriş çıkış yerleri düzenlenmesi ile sporcu temaslarının azaltıldığı görüşleri temelde benzerlik göstermektedir.

4. Soru; K1 tesisin iyi olduğu ama antrenörlerin sporcuları az uyardığı,K2 personel istihdamından kaynaklı temizlik konusunda özveriye ihtiyaç olduğu belirtilmiş. K3 yeterli personelle her şeyin yeterli olduğu belirtilmiş,K4 uygulamaların yeterli olduğu, K5'in karşıladı görüşleri farklılık göstermektedir.

5. Soru; K1,K2,K3,K4,K5'in yeterince uygulandığı görüşü benzerlik göstermektedir.

6. Soru; K1. Tribünlerin sporculara açık olması daha iyi olacağı ifade edilmiş. K2 Sadece havuz güvertesi değil tribünlerinde kulüplere göre bir gün A kulüp tribünde, B kulübü güvertede olması mesafe anlamında daha olumlu bir yaklaşım olacağını belirtmiştir. K3 takımlar arası şeritler çekilerek alanları belirlendiği, K4 giriş tarafından 50 metre kullanıma açılması mesafeler açısından yeterli olduğu, K5 kulüplerin isimlerinin yazılı olduğu ve mesafelerin ayarlandığı görüşü ile sosyal mesafe merkezli yorum yapılması nedeniyle görüşler birbirine yakındır.

7. Soru;K1 sporcuların start mesafesinin iyi ayarlandığını belirtmiş,K2 yarış akışından ötürü sandalyelerin yeri değiştirdiği ve sosyal mesafe uygun bir şekilde hazırlandığını belirtmiş.K3 bank yerine sandalyelerin gelmesi ve sporcuların kategorilere ayırıp sabah öğlen olması yeterli olduğunu. K4 toplanma alanının değiştirdiği ve sandalye konularak sosyal mesafelerin uygun hale geldiği,K5 yapılan düzenlemelerin sporcuların birbirine olan temasını aza indirdiği görüşü birbirine yakındır.

8. Soru; K1,K2,K3,K4,K5'in sadece HES kodu istenildiği görüşü benzerlik göstermektedir.

9. Soru; K1,K2,K3,K4,K5'in çok belirgin eksikliğin olmadığı, kontrol noktasının değişimi yeterli olduğu görüşleri birbirine benzerlik göstermektedir.

10.Soru; K1. Organizasyonda görev alanların tecrübe kazandığını, K2 kulüplerin yerlerinin isimlendirilerek belirlenmesi daha iyi sonuç verdiği. K3 küçük yaş grubunda sorun yaşanmadığı belirtilmiş. K4 tüm spor paydaşlar için deneyim olarak gördüğünü ve geçen hafta yarışta tedirgin oldukları belirtilmiş,K5 geçen hafta büyük gruba göre küçük grubu sürekli uyarma ihtiyacı duyduğu görüşleri farklılık göstermektedir.

Kaynak, İstanbul paletli yüzme il şampiyonası.(2021, 19 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

Yönetici ve antrenörler ile yapılan görüşmelerde organizasyonda alınan Pandemi tedbirlerinin yeterli olduğu yalnız salonun daha etkin kullanılması ve tribünlerinde kullanıma açık olması gerektiği tespit edilmiştir.

Tablo 9. Organizasyon yönetimine yöneltilen sorular ve cevapları

ORGANİZASYON YÖNETİMİ	
SORULAR	CEVAPLAR
1	<p>12.02.2021 tarihinde düzenlenen Organizasyonda Pandemi tedbirleri kapsamında yapılan hazırlıklarda neyi eksik gördünüz?</p> <p>K1. Geçen hafta sporcuların müsabakaya çıkacak sporcularla diğer bekleyen sporcular arasındaki mesafeyle ilgili sıkıntılar yaşadığımızı gördük ve çıkış noktasını değiştirdik.</p> <p>K2. Geçen hafta sporcuların yerinin yanlış olduğunu tespit ettik aslında yanlış değil ama çok fazla yığılma olduğunu gördük.</p>

		K3. Sosyal mesafe kurallarına çok fazla uymuyordu sporcular, antrenör ve yöneticiler bilgilendirildiler sporcuları bu konuda uyardılar. Bu hafta daha fazla dikkat ettiklerini düşünüyorum
2	Tespit sonrası neyi iyileştirdiniz?	K1. Mesafeyle ilgili kuralları uymalarını sağladık, geçen hafta en büyük sorunumuz mesafe konusu, canlı yayın izleyicilerinizden de olumlu uyarı alıp uyguladık. K2. Bu sebeple bu hafta sosyal mesafenin daha geniş olması için sporcuları havuzun karşı tarafına aldık. K3. Sporcuların bekleme alanları değişti.
3	Bu değişiklikler Organizasyona nasıl yansdı?	K1. Uydularını düşünüyörüz federasyon olarak tüm kulüplere maske, galoş dağıtımı gerçekleştirdik %80-90 çocuklarımız uyuyor. K2. Sporcu sayılarında çok düşüş var, tabi kulüplerin toparlanması içinde böyle bir organizasyonun yapılması gerekliydi K3. Sandalye kuralını koydular yarışacak olan seri sandalyede bekliyor
4	Bu değişimlerle ilgili sporcu, yönetici ve görevlilerden geri bildirim aldınız mı?	K1. Biz bu müsabakadan sonra ve geçen haftaki müsabakadan sonra teknik toplantı gerçekleştirdik Zoom üzerinden, buradaki eksikliğin ne olduğunu antrenörlere bildirdik. K2. Evet aldık şu şekilde; sporcuların biraz daha kontrol edilmesi gerektiğini çıktı ortaya, antrenörlerin, hakemlerin beraberce onları uyarması gerekiyor. Gençler çok fazla önemsemiyorlar bizlerde hakemle anonsla bu uyarıları yapıyoruz. Küçükler daha rahat. K3. Oldu yarışma öncesinde yapılan teknik toplantıda maske takma konusunda büyük yaş sporcuların biraz daha dikkatsiz davrandığını tespit ettik. Küçükler daha dikkatli.
5	19.02.2021 tarihin de düzenlenen 2. Organizasyonda alınmış farklı Pandemi tedbirleri var mı?	K1. Sadece şunu yaptık çıkış yapacak olan sporcularımızı sekizer kişilik gruplarımızı üçe böldük, hepsinin oturacağı ayrı ayrı sandalyeler koyduk ve aralarına bir bir buçuk metre mesafe ayarladık. K2. Sporcunun yerinin değiştirilmesinden başka herhangi bir tedbir almadık çünkü yeterliydi. K3. Geçen haftaya nazaran ekstra bir tedbir yok gibi gözüküyor.
6	İkinci kez organizasyona katılanlar Covid-19 testi yaptı mı?	K1. Bu yaş grubu o testleri yaptırmadık zaten hepsinin HES kodları var. Bu havuza sürekli gelen sporcular hepsinin detaylı bilgisi var. K2. HES kodlarıyla kontrolü sağladık.

		K3. Test yapılmıyor il şampiyonasında sadece HES kodu ile bu yarışmalara katılabiliyorlar.
7	Bu kategori için uyguladığımız özel bir tedbir var mı?	<p>K1. Gruplara ayırarak 8+8+8= 24 bu şekilde dediğim gibi bu hafta küçük grubu böyle düzenledik. Geçen hafta bu kısım için bir hakem varsa bu hafta bu grup için 2 ya da 3 hakem artırımına gittik.</p> <p>K2. Toplantıda sadece şunu konuştuk antrenörlerin bu yaş grubunu daha çok gözetmesi çünkü küçükler onlar için biraz daha onursal geliyor şuanda bu yarışmalar. Sadece gözetleyerek maskelerini ve mesafelerini kontrol etmelerini ben özellikle istedim.</p> <p>K3. Ekstra bir şey yok, bu hafta daha tecrübelendik.</p>
8	Önceki organizasyonda neyi tecrübe ettiniz?	<p>K1. Daha önce çok fazla uyarıda bulunmamız gerektiğini güverte kısmında görevli sayısının artırılması gerektiğini gördük, sporcular çok çabuk dağılıyorlar çok çabuk motivasyonları dağılabiliyor uyarı yapılması ihtiyacı duyuyorlar.</p> <p>K2. Artık Türkiye şampiyonasına adım atmadan önce neleri eksik yaptık neleri doğru yaptık onu tartmış oluyoruz.</p> <p>K3. Bu sorunun cevabını son gün vermem daha doğru olacak.</p>
9	Bu organizasyonda neyi tecrübe etmektesiniz?	<p>K1. Bu hafta uyarılarımızı artırdık, hakem sayımızı artırdık, görevli sayımızı artırdık özellikle güvertedeki görevli sayımızı artırdık. Emniyet şeritlerimizi kurduk, bekleme alanlarında sandalyeleri artırdık, bölümleri artırdık</p> <p>K2. Sporcuların toplanma alanlarının farkı var, yaş grupları farkı var, geçen hafta 16 yaş üstü gençler biraz daha ergenlik durumunda olduğu için söz dinlememe alışkanlıkları var ama bu küçük yaş grubu daha rahat geçen haftaya göre.</p> <p>K3. İki yarışma arasındaki fark büyük yaş grubu yarıştırdı biraz daha dikkatsiz ve özensizdi bana göre, şimdi gözlemlediğim küçük yaş grubu yarışma öncesi dahi ağızda maskeleri olan sporcular var. geçen hafta bu yoktu ama bu hafta yarışma öncesi de maskeleri takıyorlar.</p>
10	Önceki organizasyonla şimdiki organizasyon arasındaki fark nedir?	<p>K1. Aslında çok büyük bir farkımız yok yapılan yarışmanın içeriği aynı, mesafeler aynı sadece yaş grubunun bir farklılığı var. Kulüplerimiz geçen haftayla aynı sadece bu yaş grubu çocukların yönlendirilmesi daha kolay oluyor yetişkin gruba daha çok anlatmanız gerekiyor düşünce olarak dağıtım</p>

	olabiliyorlar. K2. ----- K3. -----
--	--

Tablo 10’da elde edilen veriler;

1. Soru; K1 çıkış noktaları değiştirilmesi yeterli olduğu,K2 çıkış noktaları değiştirilip mesafelerin ayarlandığı. K3 sosyal mesafeye daha çok dikkat edildi görüşü benzerlik göstermektedir.
2. Soru; K1,K2,K3’ün sosyal mesafe alanlarının genişletilmesi nedeniyle yer değişikliği yapılması görüşü benzerlik göstermektedir.
- 3.Soru; K1 kulüplerin Covid tedbirlerine uyum sağladığını ve federasyonun maske, galoş dağıttığı belirtilmiş. K2 sporcu sayılarında bir düşüş yaşandığı belirtilmiş ve yapılan organizasyonun öneminden söz edilmiş, K3 sandalye kuralı ile sosyal mesafe kontrolü sağlandığı görüşleri birbirine yakın değildir.
- 4.Soru; K1,K2,K3’ün müsabaka sonrası Zoom üzerinden yapılan görüşmede büyük grupların daha fazla uyarılması gerektiği, küçük grupların daha dikkatli olduğu görüşü benzerlik göstermektedir.
5. Soru; K1 çıkış yapan sporcuları sekizer kişilik grupların üçe bölerek oturma alanları sağlanmış,K2 sporcu yerlerinin değiştiği, K3’ün ise geçen hafta organize edilen yarışlarda Covid tedbirleri kapsamında olağan üstü bir değişim görülmediği görüşü birbirine yakın görüşlerdir.
6. Soru; K1,K2,K3’ün sadece HES kodu yapıldığı bilgisi birbirine benzerlik göstermektedir.
- 7.Soru; K1 küçük gruplar 8+8+8= 24 şeklinde düzenlediklerini kalabalık olmasından dolayı hakem sayılarını arttırdıklarını belirtmiştir.K2 küçük grupların gözetlenmesi ve maske ve mesafelerin kontrol edilme isteği özellikle belirttiğini,K3 bu hafta her konuda daha tecrübe sahibi olduğu görüşleri temelde birbirine yakındır.
8. Soru; K1. güverte kısmında görevli sayısının artırılması gerektiğini, sporcular çok çabuk dağılıyor olması uyarılması gerektiğini,K2 Türkiye şampiyonası için Covid tedbirlerinin nasıl alınacağı noktalarının belirlenmesi açısından önem arz ettiğini,K3’ün cevabını son gün verilmesi gerektiği görüşleri birbirine yakındır.
9. Soru; K1,K2,K3’ün organizasyonda gerekli düzenlemelerin yapıldığı gerekli önlemlerin alındığı büyük yaş grubuna göre küçük yaş gruplarının Covid tedbirlerini daha iyi uyguladığı tespit edilmiştir.
10. Soru; K1. büyük bir fark olmadığı içeriği aynı olduğu, mesafeler aynı ama yaş grubunun bir farklılığı söz konusu. Küçük gruptaki çocukların yönlendirilmesinin daha kolay olduğu, yetişkin grubun dikkatinin daha dağınık olması nedeniyle daha fazla anlatılması gerektiği tespit edilmiştir.

Kaynak, İstanbul paletli yüzme il şampiyonası.(2021, 19 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

Organizasyon yöneticilerine yönelik sorular, cevaplar ve bulgular detaylı bir şekilde yukarda yer almaktadır. Pandemi süreci içinde yapılan bu organizasyonda alınan tedbirlerin diğer organizasyonlara göre farklılık arz etmesidir. Tespitlerimize göre en temel farklılık tüm organizasyonun online üzerinden organize edilmesi ve kararların başarılı bir şekilde uygulanmasıdır.

Tablo 10. Tesis yönetimine yöneltilen sorular ve cevapları

TESİS YÖNETİMİ		
SORULAR	CEVAPLAR	
1	<p>12.02.2021 tarihinde tesiste düzenlenen Organizasyonda Pandemi tedbirleri kapsamında yapılan hazırlıklarda neyi eksik gördünüz?</p>	<p>K1 Tedbirler anlamında eksiklik yaşanmadı, sporcu sayısı çok olmadığı için bizi de personeli de kulüpleri de zorlamadı ve bütün tedbirler uygulandı.</p>
2	<p>Organizasyonda görevlendirilen personel görev alanlarında yeterli oldu mu?</p>	<p>K1 Yeterli oldu, biz sürekli mesaj atıyoruz Pandemi dolaylı süreli olarak personel gelmekte 2 gün çalışıp 1 gün dinlenecek şekilde çalışmaktadır resmi kurumlar. Eskiden mesailer 8 de başlardı şuan 10:00 da başlıyor öğleden sonra 16:00 bitiyor, hem kişi burada çok fazla olmamış oluyor. Salon, giriş, soyunma kabinleri, lavabolar oraya mesaj atıyorlar bittiğine dair sonra buraya geliyor bu kısmı bitirdikten sonra yine diğer tarafa gidiyor.</p>
3	<p>Personel sayısında bir değişime gidildi mi?</p>	<p>K1 İstesek de gidemeyiz mevcut personeli kontrollü bir şekilde değerlendirmek zorundayız. Üç dört yıldır burada yarışmalar olduğu için o sistemi plan ve program bir şekilde oturttuk. İzinlerimizi de ona göre ayarlıyoruz. Pandemi sürecinde de bir şey farketmedi bizler hijyene aşırı önem veriyoruz tesis olarak çünkü aşırı kalabalık oluyoruz çok tercih edilir bir yer. Pandeminin öncesi ve sonrasında değişen pek bir şey yok sadece saat başı atılan mesajları yarım saate indirmiş olduk.</p>
4	<p>Temizlik ile ilgili yeni bir düzenleme yapıldı mı?</p>	<p>K1 2-3 günde bir çamaşır suyu ya da özel dezenfektanlar gelmekte. Özellikle yarışma sonrası yapılan rutin temizliklerde kullanılırdı şuan Pandemi dolaylı gelen malzemeleri 2 günde bir kullanmak zorundayız.</p>
5	<p>12.02.2021-14.02.2021 tarihinde başlayıp biten organizasyon sonrası rutin temizliğin dışında ne yapıldı?</p>	<p>K1 yarışmada kullanılan tüm malzemelerin dezenfektanla temizliği sağlanıyor. Bir motor aldık püskürterek temizlikleri yapıyor biz bütün alanları onla dezenfekte ediyoruz. İl müdürlüğümüzden ya da belediyeden ilaçlama geliyor.</p>

6	Güvenlik tedbirleri ile ilgi değişiklik yapıldı mı?	K1 Şuan gerek yok, velilere kulüpler tarafından gerekli duyurular yapılıyor. Şuana kadar güvenlikle ilgili herhangi bir sıkıntı yaşamadık. Zaten güvenlik personeli vardiya ile çalışıyor sıkıntı olmuyor.
7	Organizasyonun yapıldığı sırada tesiste diğer birimler hizmet verdi mi?	K1 evet hizmet verdik.
8	Aynı anda hangi birimler hizmet verdi?	Aynı anda spor salonunda da 1. Lig ya da 2. Lig yarışları devam ediyor, diğer tarafta sicil lisans birimimiz devam ediyor. Farklı branşlarımız için kayıt odasındaki işlemler devam ediyor yani herkes kendi biriminde çalışmaya devam ediyor.
9	Hizmet veren birimlerin arasındaki mesafe nasıl ayarlandı?	K1 Yarışmalar sadece olan bölgeyi ilgilendirir. Hizmet veren birimler birbirine yakın değil.
10	Önceki organizasyonla şimdiki organizasyon arasında nasıl bir fark bulunmaktadır?	K1 Yaş kategorilerden kaynaklanan farklar var. Büyük gruplar buldukları alanı daha derli toplu tutuyor, küçük grup ise buldukları ortamı dağınık bırakabiliyorlar.

Tablo 11’de elde edilen veriler;

Tesis yönetimi ile görüşüldü. Personelin süreli bir şekilde görev aldığı ve tesiste sürekli temizlik kontrollerinin yapıldığı tespit edilmiş. Daha fazla mikrop kırıcıların kullanıldığı özellikle yarışma sonrası tazyikli motor yardımıyla dezenfektanların püskürtme işlemi ile temizlik yapıldığı tespit edilmiştir. Güvenlikle ilgili bir değişiklik yapılmadığı, tesisin yarış esnasında farklı birimlerinde hizmet verdiği tespit edilmiştir. Yaş kategorileri ile ilgili davranış farklılıkları olduğu tespit edilmiştir.

Kaynak, İstanbul paletli yüzme il şampiyonası.(2021, 19 Şubat).Beylikdüzü Spor Kompleksi.

Tesis yönetimiyle yapılan görüşmede yukarda detaylar verilmiştir. En göze çarpan konu Pandemiden kaynaklı olarak olağanüstü bir değişim yaşamadıkları görülmüştür. Tesisin Pandemi öncesinde de hijyen ve güvenlik tedbirlerinin iyi uygulandığı ve Pandemiyle birlikte bir zorluk yaşamadıkları tespit edilmiştir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

8.1. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma Pandemi tarihinden başlayıp Dünyada ve Türkiye’de Covid-19 Pandemisinin spor sektörüne verdiği zararı ile birlikte kapalı ve açık alan spor dallarında alınan Pandemi tedbirlerinin uygulanma biçimleri ele alınarak yorumlanmıştır.

Elde edilen sonuçlar ışığında spor endüstrisinin Pandemi döneminde ekonomik olarak oldukça etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Spor dallarında alınacak güvenlik tedbirlerinin branşlara göre tekrar dizayn edilmesi ve bundan sonra oluşabilecek salgınlara daha tedbirli olunması noktasında hazırlıkların yapılması sonucuna ulaşılmıştır.

Tarihte birçok salgın hastalıklar yaşanmış ve çok az kaynak günümüze ulaşmıştır. Pandemi tarihine ilk kez İspanyol gribi detaylı bir şekilde kayıt altına alınmış ve ülkeler bu dönemde sağlık politikaları geliştirerek reformlar oluşturmuştur.

Yine bu dönemde ülkemizde sağlık politikaları geliştirilmiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi açılışı sonrası 3 Mayıs 1920 tarihinde 3 sayılı kanun maddesiyle Sağlık Bakanlığı kurulmuştur (Tarihçe, 2015, Eylül).

Sağlık Bakanlığı 4 ilkeye imza atarak sağlık alanında reformlar yapmıştır. Bu reformlar sırasıyla; Sağlık hizmetlerinin organize edilip yönetilmesi, Koruyucu hekimliğin merkeze ve tedavi edici hekimliğin yerele bırakılması, Tıp Fakültelerinin cazibesini artırarak hekim yetiştirilmesi ve bulaş hastalıklarıyla mücadele edilmesini kapsamaktadır(Sağlık Bakanlığı, 2020).

Coronavirüs küresel bir salgın haline dönüşmesi üzerine DSÖ’nün Covid-19 bir Pandemidir açıklaması, ülkelerin kendi içine kapanıp tedbir almasına neden olmuştur. Dünya Sağlık Örgütü sağlık tedbirleri ilgili açıklama yapmış ve dünya ülkelerine tavsiyelerde bulunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti ilk Covid-19 Pandemi tedbirlerini şu şekilde almıştır; Coronavirüs Bilim Kurulunun oluşturulması, alo 184 Corona danışma hattı kurulması, karantina süreçleri için yurtların tahsis edilmesi, 65 yaş üstü ve 20 yaş altı vatandaşların kısıtlanması. Çalışma saatlerinin tekrar düzenlenmesi, müesseselere

sınırlandırılma getirilmesi, sokağa çıkma kısıtlamaların getirilmesi, yurtdışı seyahat kısıtlaması. Yurtiçi dolaşımı yer yer kısıtlı veya izne tabii, Filyasyon ekiplerinin oluşturulması, güncel verilerin paylaşılması. Hasta ilaç raporlarının uzatılması, hızlı tanı kitlerinin kullanılması, maske ve kolonya dağıtımı, çeşitli afiş, broşür ve el kitapçıklarıyla toplumun bilinçlendirilme çalışmaları arasında sıralayabiliriz. Hayat Eve Sığar uygulaması ile bilgiye ulaşım kolaylaştırılmış, hızla alınan bu tedbirler hastalığın yayılma hızını engellemiştir.

Covid-19 Pandemisinin spor dünyasında görülmesi, artan sporcu vakaları nedeniyle spor organizasyonları iptal ve ertelemeler yaşamıştır. Koçak., Kaya(2020) çalışmasında sporcular hastalığa yakalanmasa da iptal ve ertelemelerden kaynaklı gelir kaybı yaşamalarına, profesyonel ligin durmasından dolayı yüzlerce sporcu ve kulüplerin iflastan korunmak için desteğe ihtiyacı olduğu görüşü sonucumuzu desteklemektedir.

Dünya Kupası, Avrupa Kupası UEFA Şampiyonlar Ligi maçları ve Formula 1 yarışları ilk ertelenen yarışlardır.

IOC, Olimpiyatların yapıp yapılmayacağı ile ilgili açıklamasını geciktirmesi üzerine birkaç ülkenin sporcu göndermeme protestosu ile karşılaşmıştır. Ardından kısa bir süre içinde IOC başkanı ve Japon hükümeti 2020 Yaz ve Kış Olimpiyat Oyunları'nın ertelendiği açıklamasını yapmıştır. Erteleme Japonya'ya 2,8 milyar dolar ek maliyet getirmiştir.

IOC ertelemelerden doğan ek maliyeti karşılayacağını; bütçenin 650 milyon doları sporcuların desteğine, 150 milyon dolar ise Ulusal Federasyonları, Ulusal Olimpiyat Komitelerini ve IOC tarafından tanınan Organizasyonlara verilmesini onaylamıştır.

Olimpiyatların ertelenmesi ardından TMOK Başkanı Uğur Erdener, 2020 Tokyo Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları'nın 2021'e ertelenmesinin en doğru karar olduğunu belirtmiş, başta DSÖ olmak üzere Olimpiyat ve Paralimpik Oyunlarıyla ilgili tüm paydaşlarla sürekli temas halinde olduğu açıklamasında bulunmuştur.

Türkiye'de ilk vakanın 11 Martta tespit edilmesi hükümet yetkililerini harekete geçirmiştir. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca başkanlığın da, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve bilim insanlarından oluşan ilk Bilim Kurulu Toplantısı düzenlenmiş ve üç başlık altında ilk tedbirler açıklanmıştı. Maske ihracatının izinle yapılacağı, otellerin sezon açılışı Nisan ayına ertelendiği,

gıda ürünlerinde fiyat artışı yapanların cezai müeyyide uygulanacağı açıklaması yapılmıştır. Her gün yeni kararların alınıp uygulanmasıyla bu süreç daha az zararlarla atlatılması yönünde olduğu görülmektedir. Ay (2021) çalışmasında hükümet yetkilileri Pandeminin yarattığı olumsuz etkiyi daha aza indirmek ve toplum sağlığını korumak için çeşitli tedbirler alınmasını sağlamış ancak alınan bu önlemler ekonomi alanında daralmaya sebep olmuştur görüşü sonucumuzu desteklemektedir.

Türkiye Futbol Federasyonunun Pandemi tedbirlerine yönelik 12 Martta yaptığı duyuruda Süper lig, 1. lig, 2. lig ve 3. lig maçlarına ev sahibi kulüplerin alması gereken tedbirleri açıklamıştır.

Türkiye futbol federasyonunun maçların devamı için aldığı ilk tedbirler şu şekildedir; Bilet satış ve güvenlik geçişi noktalarında el dezenfektanı kullanımı, seremoni sonrası hakem ve sporcular için el dezenfektanı bulundurulması. Basın, protokol, taraftar tribünü, tuvaletler ve soyunma odaları, doping odası, hakem odalarında dezenfektan bulundurulması zorunluluğu getirilmiş. Ayrıca Müsabaka öncesi ve sonrası tüm ortak alanların dezenfekte edilmesi ve Covid-19 Tedbirleri ile ilgili taraftarlara broşür dağıtılması istenmiştir. Sadıkoğlu (2021) çalışmasında futbol sektörünün finansal hacmi nedeniyle maçların oynanmaması durumunda kulüplerin ekonomik anlamda zarara uğrayacağından dolayı kaldığı yerden tedbirler alınarak başlamasına karar verilmiştir söylemi görüşümüzü desteklemektedir.

Ayrıca Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu Covid tedbirleri kapsamında federasyona bağlı cankurtaran ve donanmalı dalış merkezlerinin bazılarını geçici olarak kapattığını açıklamıştır.

Mart ayı itibariyle Covid-19 Pandemisi Türkiye’de yapılan spor organizasyonlarının seyircisiz oynatılacağı kararın ardından maça çıkan sporcular arasında Covid vaka artışları görülmüştür. Vaka artışı sebebiyle Cumhurbaşkanlığı tarafından bir genelge yayınlanarak Nisan ayına kadar tüm liglerin ertelendiği ve etkinliklerin durdurulduğu açıklanmıştır. Yurtsızoğlu (2020) çalışmasında Dünya’da ve Türkiye’de iptal ve ertelenen spor organizasyonlarından elde edilen TV hakları, sponsorluk, maç günü bilet satışı ve konaklamadan kazanılan gelirlerin ciddi oranda azaldığı söylemi sonucumuzu desteklemektedir.

Covid-19 Pandemisi tüm yaşam alanlarını etkilemiş ve önde gelen meslek örgütleri, sendika konfederasyonları ve sivil toplum örgütleri Covid-19 ile mücadele

kapsamında ortak bir açıklama yapmıştır. TOBB başkanlığında düzenlenen toplantıda Pandemiden kaynaklı faaliyetleri duran ya da azaltan firmalara 3 ay yardım edeceği açıklaması yapılmıştır. Balcı., Çetin. (2020, s. 28-29) çalışmasında Pandemiyle birlikte birçok temel iş alanlarında siparişlerin iptal edilmesi talebi durma noktasına getirmiştir. Sektörün işvereni, çalışanı, büyük küçük tüm işletmeler zanaatkârlar da bu durumdan olumsuz etkilenmiştir görüşü çalışmamızı desteklemektedir.

Ayrıca DİSK, KESK, TMMOB ve TTB Covid-19 Pandemisi ile etkin mücadele kapsamında toplanmış ve halkın sağlığını, işini, aşını korumak üzere 7 önlem maddesi açıklayıp kişi ve kurumların imzasına sunmuştur (DİSK, 2020). Salgınla birlikte ülkemizde bütün farklı görüşler ortak bir noktada fikir birliği sağlamıştır. Şenol (2020, s. 91) çalışmasında IMF Covid-19'un diğer krizlerden ayıran özelliğini üç madde ile açıklamıştır.1.si ekonomik şokun büyük olması, 2.si karantinadan dolayı üretim kayıplarının küresel krizin kayıplarından daha fazla olması, 3.sü ekonomiyi düzeltici politikaların zorlaşmış olması söylemi sonucumuzu desteklemektedir.

Art arda gelen Covid vaka haberleri üzerine Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, Bakanlıkta düzenlediği basın toplantısında, ülke genelinde okulların 16 – 30 Mart tarihinde ara verileceğini duyurmuştur. İlkokul 1. ve lise 12. sınıfa kadar tüm eğitim kademelerinde uzaktan eğitim içeriklerinin hazırlandığı ve 23 Martta EBA ile uzaktan eğitime geçileceği ve bu süre içinde devlet okullarının dezenfekte edileceğini de açıklamıştır. Kırmızıgül (2020, s. 287) çalışmasında salgınla birlikte değişen eğitim sistemi öğretmenlerin öğrencilerle olan etkileşimlerini, iletişimlerini ve derslerin işleme yöntemlerini değiştirmiştir söylemi sonucumuzu desteklemektedir.

Pandemiyle birlikte dünya genelinde 1,5 milyardan fazla öğrenci ve 63 milyon öğretmen okulların kapanmasından etkilenmiş genel olarak eğitim kurumlarında çok sayıda görev alan personelde olumsuz etkilendiği tespit edilmiştir.

Türkiye’de Mart 2020 itibariyle Gençlik ve Spor Bakanlığı 82 spor organizasyonun ertelediğini açıklamıştır.

Bu tedbirler aynı zamanda özel işletmelerini de etkilemiş özellikle spor tesisleri, spor hizmetleri ile eğlence hizmetleri veren iş yerlerini durma noktasına getirmiştir.

Spor sektörü, faaliyetleri en çok kısıtlanan alan olması sebebiyle, yaşayacağı kayıpların ortalama olarak %38'lik bir orana denk geldiği görülmüştür.

Profesyonel spor kulüpleri de finansal anlamda bir dar boğaza girmiştir. Mart ayı içinde ertelenen maçlardan dolayı Süper lig kulüplerinin kayıpları 15 Milyar TL'ye ulaşmış, Profesyonel sporun toplam gelirin %25 - %35 arası düşüş yaşadığı görülmüştür.

İptal ve ertelemelerden dolayı spor endüstrisi büyük kayıplar yaşamıştır. Yurtsızoğlu (2021, s. 4) çalışmasında, antrenörden hakeme, kondisyonerden güvenlik görevlisine, bilet satıcısına kadar endüstride yüzlerce çalışanıyla kulüp ya da sporcu değerlerinin kaybı tahmin edilenden daha fazla olduğunu unutmamak gerekir söylemiyle sonucumuzu desteklemektedir.

Ekonomistlere göre spor dünyasının zararı 160 milyar dolar olduğu tespit edilmiştir.

Profesyonel sporun en önemli girdilerinden, maç günü gelirleri, sponsorluk, TV hakları, transfer, medya ve istihdam ile şüphesiz üretimi en çok etkileyen spor dallarından biri futbol olduğu görülmektedir.

Uluslararası organizasyonlarının neredeyse bütün yayın haklarının satıldığı düşünüldüğünde, bilet ve yayın hakkı gelirlerinin ertelemelerden kaynaklı olarak sekteye uğradığı, hatta iptal edilen organizasyonlarının bir daha asla geri dönüşü olmaksızın ortadan kalktığı tespit edilmiştir.

Avrupa'nın en büyük 5 futbol liginin zararı yaklaşık 4 milyar Euro olduğu görülmektedir. FIFA bu dönemde futbolcu bonservis bedelleri dünya genelinde %28'lik bir değer kaybı yaşayacağı hesaplamıştır.

Ayrıca FIFA'nın Coronavirüs komitesi başkanı ertelemelerden kaynaklı olarak stadyumların boş kalmasıyla yayın gelirlerini etkileneceği, kulüplerin yanı sıra ülke federasyonlarını da etkileyeceği bu durumun dünya futboluna yaklaşık 14 milyar dolar zara vereceğini tespit edilmiştir.

Spor endüstrisinde malzeme satan şirketlerin %45'i krizin başından bu yana %50 ile %90 arasında değişen bir ciro kaybı yaşadığı belirlenmiştir.

2022'de İngiltere'de düzenlenecek UEFA Avrupa Kadınlar Şampiyonasının üzerinde ki ekonomik baskıyı hafifletmek için 1.2 milyon sterlin sağlanacağı açıklamıştır.

Ayrıca İngiltere ve İrlanda'nın 2030 FIFA Erkekler Dünya Kupası için 2.8 milyon sterlin verildiği ve genel olarak futbola 25 milyon sterlin yatırım yaptığını genel bütçede açıklamıştır.

Olimpiyatların en yüksek getiri kalemlerinden biri yayın haklarıdır. Pekin 2008 Olimpiyat Oyunlarının örnek olarak incelenmesi, 1,1737 milyar dolar gelir elde etmesi yayın getirileri noktasında fikir vereceği düşünülmüştür.

Pandemiden dolayı alınan tedbirler yüzlerce amatör spor kulüplerini ve spor salonlarını oldukça etkilendiği ve yüzlerce çalışanın işsiz kaldığı, tahmini olarak %45 amatör kulüplerin ve spor salonların bu süreçten zarar gördüğü tespit edilmiştir.

Rekreasyon alanının etkilenmesi sebebiyle hükümetlerin özel beyanları arasında Birleşik Krallık, günlük yaşamı ve alt yapılarının iyileştirilmesi amacıyla 4,8 milyar sterlin bütçe açıklamış. Şehir merkezlerine spor ve Rekreasyon alanlarına yatırım yapılacağı belirtilmiştir. Rekreasyon sektörüne destek verileceği ve işletmelere şube başına aşağı yukarı 9 bin sterlin hibe edileceği ifade edilmiştir.

Kulüplerin toplam gelirlerinin %40-45'lik payı yayın gelirlerinden elde edilmektedir. Süper lig yayın kuruluşlarıyla anlaşmazlığa düşen kulüplere 2 milyon TL destek vermeyi planlanmış fakat 18 Kasım 2020 tarihinde Beinsports ile kulüplerin anlaşma sağlamasıyla Süper lig bu yardımdan vazgeçilmiştir. Yaşanılan naklen yayın krizi 2 milyar 650 milyon dolarlık sözleşme ile çözülmüştür.

Kulüplerin tahmini zararları geçen yılki sözleşme tutarı üzerinden (410 milyon dolar) hesap yapıldığında 70 milyon dolar zarar olduğunu, 500 milyon dolar olan ilk orijinal sözleşmeye göre de 165 milyon dolar zarar edildiği görülmektedir.

Karşılaşmaların yapılmaması halinde, kulüpler sadece sportif performanslardan elde edeceği 172,8 milyon TL'lik geliri kaybedecektir. Deloitte, futbol para ligi yaptığı araştırmada yayın geliri kulüpler için hayati önem taşıdığı ve son üç sezonun naklen gelirlerinin girdiler arasında ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Dünya'da sponsorluk harcamalarının yüzde 70'i spor faaliyetlerine harcanmaktadır. IEG Sponsorship Report'un yaptığı araştırmada Pandemi dönemi sponsorluk endüstrisi 10 milyar dolar zarar edeceği öngörülmüştür. Pandemi öncesi Avrupa'da 250 milyar, Amerika'da 420 milyar dolarlık hacimle dünyanın 7'ci büyük

ekonomisi olarak görülen spor ekonomisi, salgında büyük yara aldığı tespit edilmiştir.

Ekonomik sıkıntıya girmiş ve çare arayan kulüplerimiz için ‘‘Fenerol, Bırakmam Seni’’ gibi büyük çaplı kampanyalar düzenlenmiştir.

NBA'nın 2019-2020 sezon gelirleri % 10 düşüşle 8.3 milyar dolara gerilediği belirlenmiştir.

NBA ligi salgınla birlikte gelirlerin azaldığı bir dönemde, Houston Rockets genel müdürü Daryl Morey'nin Twitter üzerinden Hong Kong yanlısı yorum yapması, Çin Hükümeti'nin NBA ile tüm sponsorluk anlaşmalarını durdurmasına yol açmıştır. Takımların, oyuncuların tanıtılması ve hediyeelik eşya anlaşmaları dahi fes edilmiştir. Bu durum NBA'ye süresiz olarak 4.8 milyar dolara mal olacağı tahmin edilmektedir. Yanı sıra reklam ve tanıtım anlaşmalarını da etkileyerek yaklaşık 1.5 milyar dolarlık gelir kaybı da yaşayacağı tespit edilmiştir.

Çalışmamızın önemli sonuçlarından biri, KPMG Football Benchmark'in yaptığı araştırmada, Avrupa'nın en büyük liglerinde bulunan kulüplerin forma gelirleri, İngiltere Premier Ligi'ndeki takımların toplam 833 milyon Euro forma reklam geliriyle zirvede yer almaktadır. La Liga kulüplerin toplam geliri 436 milyon Euro dur.

Türkiye Süper Lig'deki 18 kulübün forma göğüs reklam geliri 24 milyon Euro ve yan sponsor gelirleri ise 28 milyon Euro'dur. Bu alanda toplam gelirleri 52 milyon Euro'dur. Pandemi ile birlikte Dünya'da ve Türkiye'de bu alanda da büyük kayıpların yaşandığı görülmektedir.

Pandemiyle birlikte Asya'da kapanan ayakkabı fabrikalarının ihtiyaçları karşılayamaması imalatı batıya kaydırmış olduğu görülmektedir. Bu bağlamda ülkede görülen ticari artış bir anlamda Asya etkisi olarak da görülmektedir. Euromonitor tarafından Mart 2020'de yayınlanan Türkiye ayakkabı sektörü raporu, ülkemizdeki mevcut durumu Covid-19 ve etkilerinin perakende satışlara yansıdığı önemli bir rapor olarak göze çarpmaktadır. 2020 yılında satışların bir önceki yıla göre %6 azaldığı buna karşılık günlük giyilen spor ayakkabı (sneaker) kategorisinde de %11 büyüme görülmüştür. Euromonitor karşılaştırmalı araştırması 2015'te fiziksel mağazalardan tüm satışların %96,6'sı yapılırken 2020'de %72,1'e gerilediği

görülmektedir. E-Ticaret verilerine bakıldığında 2015 yılında %3,4 olan oran, 2020’de %27,1’lik artışla büyüdüğü görülmektedir(“Türkiye Ayakkabı”, 2021).

Çalışmanın önemli sonuçlarından biri, 2017-2018 sezonunda 396,3 milyon lira ve 2018-2019 sezonunda 491,1 milyon lira maç günü geliri elde eden Süper Lig’in bu sezon sonunda 520-550 milyon lira maç günü gelirine ulaşması öngörülüyordu (Aktif Bank,2020). Ligde müsabakaların yapılmaması halinde maç günü gelirleri yaklaşık 100 milyon TL’lik bir kayıp olabileceği tespit edilmiştir.

Sports Value 2020 araştırmasına göre Galatasaray Spor Kulübü %48,7, Fenerbahçe Spor Kulübü %26,7, Beşiktaş Spor Kulübü %26,2, Trabzon Spor ise %56,5 maç günü gelirlerinden zarar ettiği tespit edilmiştir(“Sporda Zor”, 2020). Öte yandan NBA 2019- 2020 sezonunda sadece bilet satışlarından 4 milyar dolar kaybedeceği görülmektedir.

Araştırmanın önemli sonuçlarından biri Spor salonlarının kapalı olması sebebiyle salon kirası ve çalışanlara maaşlarının ödenemediği ve bundan dolayı sektörün büyük zarar gördüğü öngörüsüdür. Ayrıca Amatör Spor kulüplerinin Pandemi süreci içinde %40 oranında kapandığı ve sektörün zor durumda olduğu bildirilmiştir.

Türk ekonomisi salgın sebebiyle kısıtlamalar yaşamış ve bu durum ekonomiye oldukça zarar vermiştir. T.C Maliye Bakanlığı tarafından Ekonomik İstikrar Kalkanı paketi hazırlanarak bu sürecin asgari düzeyde atlatılması ve Covid-19 salgınının oluşturduğu ekonomik ve sosyal kayıpların kısa vadede yavaşlatılması olarak görülmektedir. Soylu (2020) çalışmasında Maliye Bakanlığı tarafından uygulamaya alınan Ekonomik ve İstikrar Paketleri, arz ve talep şokunun bir kompozisyonu olan Covid-19 Pandemisine karşı direnç gösterdiğini söyleyerek sonucumuzu desteklemektedir.

Elde ettiğimiz önemli sonuçlardan bir diğeri Mayıs 2020 tarihinde Türkiye’de Coronavirüs vakasının ilk kez tespit edilmesiyle bireylerin endişe düzeyini anlamak ve değişen davranışlarını ortaya koyabilmek için bir çalışma başlatılmıştır. Ipsos’un yürüttüğü bir araştırma ile bireylerin endişe durumu ölçülmüş, çalışmanın sonucuna göre halkın endişe düzeyi %79’dan 15 puan artış ile %94’e çıktığı görülmüştür(“Halkın Endişe”, 2020).

Pandeminin yarattığı sosyal değişim kaygısıyla birlikte yalnızlık duygusunu da beraberinde getirmiş, sınırlanmış bir hayat yaşayan birey farklı alışkanlıklar edinmiştir.

Evde spor uygulamaları sayesinde yoga, meditasyon ve çeşitli spor dallarını deneyimleme fırsatı bulunmuştur.

Olağanüstü durumlar için sporculara yönelik özel bir çalışma yöntemi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Covid-19 Pandemi süreci içinde sporcuların ruhen ve bedenen bir düşüş yaşadıkları ve bu durumdan kurtulmak için sporcuların bireysel çabalarının önde olduğu tespit edilmiştir.

Covid-19 Pandemi sürecinde kısıtlanan insanların internet üzerinden alışveriş kültürü geliştirdiği ve tüm ihtiyaçların sanal ortamdan karşılanması uzun vadede de devam edeceği görülmektedir. Çakıroğlu., Pirtini., Çengel, (2020) çalışmasında salgının ortaya çıkması teknolojinin sınırlarını zorlamış olduğunu Pandeminin etkilerini azaltmak için insanların çevrimiçi alışveriş, e-öğrenme, dijital ödemeler, deneyimlerinin uzun vadeli bir etkiye sahip olabilir söylemi görüşümüzü desteklemektedir.

Gençlik Spor Bakanlığı tarafından Profesyonel liglerde görülen Covid vaka artışlarından kaynaklı olarak 41 uluslararası açık alan spor müsabakaları ve 31 uluslararası kapalı alan spor müsabakalarını ertelenmiştir.

Voleybol liginde oyuncuların en az 4 kişide PCR testinin pozitif çıkması AXA Sigorta Efeler Ligi'nde 35, Misli.com Sultanlar Ligi'nde 26 müsabaka ertelenmesine neden olmuştur.

Ardından Hentbolda da aynı uygulama yapılmış, 4 ve daha fazla sporcunun PCR testinin pozitif çıkması nedeniyle Erkekler Süper Lig'de 9 karşılaşma, Kadınlar Süper Lig'de ise 11 karşılaşma yapılamamıştır

Haziran ayında NBA, Disney World'de ertelenen sezona devam edileceğini açıklamış, NBA sıralamasına göre playofflar da yer alan 16 takımın yanı sıra sekizinci seri başı 6 takımla birlikte toplam 22 takım Bubble'a davet edilmiştir. NBA sezonu koruyabilmek için Bubble'a 190 milyon dolar yatırım yaptığını açıklamış ve toplam 1,5 milyar gelir elde edilmiştir. Organizasyon süreci içinde herhangi bir Covid vakası rastlanmamıştır.

Türkiye Sualtı Sporları Federasyonuyla görüşmelerimizde online sistemde tecrübe sahibi oldukları ve görevli personelin kendilerini adapte ederek yetiştirdikleri

görülmüştür. Bu bağlamda online sistem üzerinden hızlı bir şekilde organizasyonları organize etme becerilerini geliştirdiklerini öğrendik.

Pandemi sürecinde yapılan önemli organizasyonlardan biri Bayrağımız Kulaçlar ile Yavru Vatan Kıbrıs organizasyonudur. Kıbrıs Türk Cumhuriyeti uluslararası alanda siyasi, ekonomik, hukuki, sportif, sanatsal faaliyetlerin tamamında yaşadığı zorluklarla ilgili uluslararası arenada bir farkındalık yaratılması sağlanmıştır. Teknik olarak her sporcu toplamda 8 saat yüzmüş, 28 saat gibi bir zaman dilimi içinde 93 kilometre(sapmalar dâhilinde 118 kilometre) kulaç atarak mesafe kat edilmiştir.

32. Kıtalararası Yüzme Yarışına 34 ülkeden 1765 yüzücünün katılımıyla gerçekleşmiştir. Anadolu yakası Kanlıcadan başlayıp 6,5 kilometrelik parkurun Avrupa yakası Kuruçeşme Cemil Topuzlu Parkına ulaşılmasıyla mücadele tamamlanmıştır.

Spor İstanbul Triatlon Yarışması, İBB Gençlik ve Spor Müdürlüğü ve Spor İstanbul tarafından Türkiye Triatlon Federasyonu ve Beylikdüzü Belediyesi iş birliği ile düzenlenmiştir. Kötü hava koşullarına rağmen sporcuların kıyasıya yarıştığı etkinlik sprint triatlon kategorisinde 750 metre yüzme, 20 kilometre bisiklet ve 5 kilometre koşu branşlarıyla yapılmıştır. Aquatlon kategorisinde ise 2500 metre koşu, 500 metre yüzme ve 2500 metre koşu ile tamamlanmıştır. Pandemi süreci içinde ülkemizde yapılan 3 büyük organizasyonda gerekli güvenlik tedbirleri alınmasıyla sorun yaşanmamıştır.

Çalışmanın sonuçlarından bir diğeri 2020 yılında okul Sporları eğitim ve eğretim yılında faaliyet programında düzenlenmesi planlanan 600 ulusal müsabakanın yarısından fazlası düzenlenememiştir.

Çalışmalarımızın sonuçlarından biri KPMG Football Benchmark'ın yaptığı araştırmadır. Pandemi döneminde %63 oyun satışlarının artışı üstelik 2021 yılına da 21,7 büyüme ile e-sporun piyasa değeri 1.5 milyar doları yükseleceği yönündedir. 2015 yılında 235 milyon kişi izlerken Pandemi sürecinde bu sayı 454 milyona çıktığı görülmüştür. E-spor sektörü Pandemi süreci içinde beklentilerinin çok üstünde bir büyüme elde etmiştir.

Ayrıca aynı dönem içinde sinema endüstrisinin yüzde 4,4, müziğin yüzde 3,5, radyonun ise yüzde 2,1 küçüldüğü görülmektedir ('E-Spor Pazarı', 2020).

E-sporun yaklaşık 32 milyon sporcusu bulunmakta ve bu sayı Olimpiyatlara kabul edildikten sonra sayının artacağı yönündedir. Kartal (2020) çalışmasında e-sporun ticari alanda göstermiş olduğu hızlı büyümeyle birlikte Asya Olimpiyat Konseyinin Çin de düzenlenecek olan Asya Oyunlarına e-sporu kabul etme kararlarını onayladıklarını belirtmesi sonucumuzu desteklemektedir.

Uzaktan eğitime geçiş sırasında, eğitimcilere uzaktan eğitimin nasıl uygulanacağı noktasında eğitim verilir vermediği bilgisine ulaşamamıştır.

Yeni Zelanda hükümeti Covid-19 Pandemi döneminde karantina nedeniyle zarar gören spor ve rekreasyon sektöründe bulunan kuruluşlara 264,6 milyon dolarlık yatırım yaptığını duyurmuştur(“Financial support”, t.y). Amaç Pandemi sürecinde etkilenen aktif rekreasyon ve spor organizasyonlarının uğradığı zararı en aza indirgeyip yeniden inşasını sağlamaktır. Sport Yeni Zelanda Kurtarma Paketi 4 yıllık bir zamanı kapsamaktadır, 3 temel başlıklı bir kurtarıcı finansman desteği olarak planlanmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yeni Zelanda örneğini incelediğimizde ülkemizin de bu potansiyele sahip olduğu, Türkiye'nin her bir köşesinin akarsu, dağ, tepe, sahil ve ormanlar ile çevrili olduğunu ve bu sayede outdoor organizasyonlarının Pandemi sürecinde daha yapılabilir ve daha az risk taşıdığı dolayısıyla Türkiye bu konuda Potansiyeli yüksek bir ülke olduğu görülmektedir.

8.2. Öneriler

Covid-19 Pandemi sürecine bakıldığında mevcut durumun devam edeceği, ileriki tarihlerde de başka salgınların yaşanabileceği dikkate alınarak spor organizasyonlarının yapılabilirlik düzeyinde bir revizyona gidilmesi gereklilik arz etmektedir. Bu tür organizasyonların yapılabilme şekli, kimliği belirlenmeli, yapılabilirlik ihtimalleri üzerinde durularak farklı organizasyonlardan referans oluşturarak acil durum senaryoları önlem ve tedbirlerin şimdiden hazırlanması gerekmektedir. Yapılabilirlik şartlarının ortaya konulması branşın özelliklerine göre yapılabilmesine imkân tanıyacaktır. Dolayısıyla federasyonlarının kendi organizasyon dinamiklerini dikkate alarak Pandemi sürecinde nasıl bir organizasyon geliştireceklerini, planlayabileceklerini, uygulayabilecekleri noktasında eylem planları ve uygulama planlarının yapılması gerekmektedir. Bu planlamaların federasyonlara yayın hakları, sponsorluk ve ekonomik getirileri ile bilet satışları

dahil farklı bir bakışla organizasyonun yapılabilme imkanı tanıyabileceği gibi ekonomik olarak güç kaybetmelerini de engelleyecek faktör olarak ortaya çıkacaktır. Dolayısıyla her federasyon kendi bünyesinde organizasyon bilim kurulu oluşturmasıyla Pandemi döneminde organizasyon yapabilme becerilerinin geliştirebilecek yöntemlerin raporlamasının yapılması önerilmektedir.

Federasyonların içinde bulunduğu dönemi dikkate alarak sonraki dönemlerde bu tür durumların yaşanması halinde kadro, ekipman, fiziki yapı, organizasyon şeması, lojistik alanlarında önemli tedbirlerin alınması ve bunların eylem planlarının hazırlanması önerilmektedir.

Özellikle yerel yönetimlerinin çok fazla kamu hizmeti ve sportif rekreasyon faaliyetleri sunan yerel yönetimlerin, Pandemi dönemlerinde faaliyetlerin sekteye uğramaması ve ekonomik kayıplarının olmaması için özel acil eylem planlarının yapılması önerilmektedir.

Yaptığım araştırmanın farklı coğrafyalar üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi önemli, yaptığım araştırmanın 1. 2. ve 3. kademe ile sınıflandırılmış sosyo ekonomik yapıları farklı ülkelerde de değerlendirilmelerinin yapılması. Ayrıca bu araştırmanın makro düzeyde yapıldığı gibi mikro düzeyde ülkemizin bölgeleri, illeri üzerinden detaya inerek yapılması gerektiği, Spor Bakanlığının bu tür araştırmaları dikkate alarak Pandemi dönemine yönelik acil eylem planlarının hazırlanması önerilmektedir.

Pandemiyle birlikte ertelenen spor organizasyonlarının Süper lig kulüplerinin gelirlerine yansımış, ekonomik olarak sıkıntılar yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Kulüplerin sahalarda rekabet edebilmesi için Avrupa takımlarına eş sponsorluk bağlantıları oluşturup gelirlerini yükseltmesi gerekmektedir. Sponsorluk gelirlerinin artması Süper lig kulüplerine pozitif etki yaratacak ve ekonomik olarak güçlenen kulüpler, kuvvetli kadrolar oluşturarak sahada daha fazla rekabet gücünü elde etmesi sebebiyle önerilmektedir.

Pandemi döneminde yaşanan kilitlenmeler gerek amatör gerek profesyonel spor branşlarına oldukça zarar vermiş, bilhassa Pandemi döneminde yetişmiş sporcuların branştan soğuyup uzaklaşmasına sebebiyet vermiştir. Bu bağlamda federasyon, kulüp ve sporcu kayıplarının engellenmesi ve sezonun sağlıklı bir şekilde tamamlanması için, Spor Bakanlığı bünyesinde Olimpik ve Olimpik olmayan spor federasyonlarının

türüne göre müsabaka köylerinin oluşturulması branşların geleceği için önerilmektedir.

Olağanüstü durumlara karşı federasyonların sporcu kayıplarını engelleyebilmesi için özellikle elit ve yetişmiş sporculara yönelik özel tesisler inşa etmesi önerilmektedir.

Pandemi sürecinde zarar gören spor kuruluşlarının Pandemi sonrası için yol haritalarının tekrar çizilmesi gerektiği, spor ve rekreasyon sporunun bilindik çalışma prensiplerinin sıfırlanarak yeniden yapılandırılıp güçlendirilmesi sağlanmalı. Farklı görüş ve yapılarla iş birliği yapılarak “Yeniden İnşa” modeli üzerinde çalışmalar geliştirilmesi önerilmektedir.

Spor Bakanlığının Pandemi sonrasına özel reformlar geliştirmesi ve stratejik önceliklerinin belirlenmesiyle fiziksel aktivitenin yüksek bir seviyeye çekilebilmesine olanak sağlayan çalışmalar ile “Kurtarma Fonları” oluşturularak da spor kuruluşlarına kısa ve orta vade de desteklerin yapılması önerilmektedir.

Bu iyileşme sürecinde spor kuruluşlarının ihtiyaçlarını belirlemek ve seviyelerine göre finansal desteğin doğru bir şekilde yapılabilmesi için Sağlık Bakanlığın yakın çalışmalar yürütmesi önerilmektedir.

Covid-19 Pandemisinin spor sektörüne verdiği zararın bağımsız bir şekilde incelenmesi tamamlanmalı ve Türkiye'nin sportif geleceğine uygun olan ölçütlerin tekrar tasarlanarak stratejik ortaklıklarla da desteklenmesi önerilmektedir.

Yeni Zelanda örneğini incelediğimizde ülkemizin de bu potansiyele sahip olduğu, Türkiye'nin her bir köşesinin akarsu, dağ, tepe, sahil ve ormanlar ile çevrili olduğunu ve bu sayede outdoor organizasyonlarının Pandemi sürecinde daha yapılabilir ve daha az risk taşımaktadır. Dolayısıyla Türkiye bu konuda Potansiyeli yüksek bir ülke olduğu ve bu alanın daha fazla çalışma yürütülmesi önerilmektedir.

Pandemiyle birlikte değişen alışkanlıklar spor algısını da değiştirmiş ve insanların doğada daha çok vakit geçirme ihtiyacı içinde olduğu görülmüştür. Türkiye'nin her köşesi bir rekreasyon alanıdır. Bu bağlamda sportif varlıklarımızın etkinlik alanlarımızın tümünün tespit edilmesine ve geliştirilmesine yönelik yapılacak yatırımlar, alanda ekonomik büyüme sağlayacağı yönündedir. Uluslararası platformda ilişkilerin güçlendirilmesine ve Spor diplomasisi için stratejilerinin

geliştirilmesine yönelik başta Spor Bakanlığı olmak üzere Dışişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Turizm Bakanlığı ile ortak çalışmalar yürütülmesi önerilmektedir.

Avrupa takımlarının forma gelirlerini karşıladığımızda oldukça düşük bir girdiye sahip olduğumuz görülmektedir, bu bağlamda spor lobileriyle daha fazla çalışılması ve ilişkilerin geliştirilmesi ile bu girdilerin çoğaltılması önerilmektedir.

Elde ettiğimiz bulgular neticesinde oluşan önemli kanaatlerimizden bir diğeri; organizasyonların sağlıklı ve nitelikli yapılabilmesine yönelik federasyonlar tarafından hazırlanıp kulüplere verilen yönergelere ek, organizasyona katılırken hangi tür tedbirlerin alınması gerektiği konusunda önerilerin getirilmesi. Pandemi süreçleri yaşansa dahi organizasyona katılabilmenin kolaylığı ve niteliklerini yukarı taşıyacak görüşlerin geliştirilmesi önerilmektedir.

Kulüpler antrenörlere bu döneme özel hazırlanan genelge bilgilendirme toplantıları düzenlemeleri ve bunu sezon planlamasına uyarlanmasını önermekteyiz.

Kulüplerin antrenörler vasıtasıyla altyapı, genç ve yetişkin sporculara iletilen yönergelere ek olarak sağlıklı bir şekilde müsabakaya katılımlarını sağlayacak önerilerin hazırlanıp ilave edilmesi, branşın müsabaka içerisinde hangi koşulda ne yapıp ne yapmaması noktasında kendi branşına özel öneri paketlerinin hazırlanması önerilmektedir.

İlgili federasyon ve kulüplerin, ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarının yapılacağı komplekslerde o turnuvaya özel (yaş grubuna, cinsiyetine, katılımcı sayısına vs.) özel planlama ve koordinasyon toplantılarının yapılması önerilmektedir.

İzleyici kitlesini kaybetmemek ve spor branşına olan ilgiyi azaltmamak için medyanın yayın planlaması ve anlayışı konusunda medya, federasyonlar ve Spor Bakanlığı arasında üçlü toplantılar yapılarak seyirci ilgisini sosyal medya üzerinden de canlı tutulabilir hale getirilmesi önerilmektedir. Fakat tribünlerde alana bağlı kalınması kaydıyla yapılması daha uygun olacağı, izlenebilir olma durumunda ise alınması planlanan tedbirlerin seyircilere sahaya veya tribüne getirmek üzere iyi anlatılması, iyi lanse edilmesi şüpheleri, kaygıları da ortadan kaldıracak çalışmaların yapılması, özellikle branşa özel kamu spotları ile organizasyonlara davet çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Spor komplekslerin yönetim kadroları, kendi kadrolarının yanı sıra dışardan destek hizmeti aldıkları (belediyelerin temizlik hizmeti, ulaşım hizmetleri gibi) bu kadrolarla yapılan çalışmaları da kapsayacak şekilde organizasyona özel dinamiklerin ve sürecin sağlıklı ve nitelikli bir şekilde uygulanabilecek, Pandemi döneminde alınacak özel sağlık tedbirlerine yönelik koordinasyon toplantılarının planlamalarının yapılmasına. Her organizasyonun bir sonraki organizasyona projeksiyon tutacak şekilde değerlendirilerek revize edilmesi önerilmektedir.

Mevcut organizasyonlar için alınan tedbir ve uygulamaların geliştirilmesi noktasında kitapçık oluşturulması ve organizasyona katılan kulüp, antrenör ve sporculara, yaş grubu düşükse ailelere, seyircilere dağıtılması ‘organizasyon kitapçığı’ olarak sunulması farkındalık bilincinin artmasına yardımcı olması bakımından önerilmektedir. Bu öneriye uygun anlayışın NBA Bubble’ da görülmüştür. NBA, Bubble’a yönelik oluşturulan genelge ve yönergeler de dahil, tesiste’deki tüm uygulamaların detaylarının anlatıldığı bir kitapçık hazırlanmış ve endüstrilerini çok az bir maddi kayıp ile tamamlanması da sağlanmıştır.

Kulüp ve federasyonlar tarafından düzenlenen organizasyonların yapılabilmesi ve uygulanabilmesi noktasında kullandıkları teknolojiyi daha da geliştirmek adına çaba sarf etmeleri ve acil durum senaryoları hazırlanırken, zaman kaybetmeksizin bu tür durumlar için hareket edebilme kabiliyetini geliştirecek donanımlarının oluşturulması önerilmektedir.

Federasyonların ve spor kulüplerinin düzenlediği Pandemi süreci koordinasyon toplantılarına sponspor firmalar, yazılı ve görsel yayın yapan medya temsilcilerinin katılımlarının sağlanması bir anlamda kopmaları da engelleyeceği kanaatindeyiz. Ayrıca koordinasyon toplantılarında periyodik bulunulması süreç yönetimine de katkı sağlaması bakımından önerilmektedir.

Bir diğer kanaatimiz, Covid-19 Pandemi süreci içinde Türkiye ve Dünya ülkelerinde en çok Sağlık Bakanlıklarının takip edildiği görülmektedir. Sağlık Bakanlığı süreç takibine ilişkin beyan ve sunumlarına ek olarak toplum ile lisanslı sporcuların fiziksel egzersizlerin yapılmasına ilişkin teşvik edici söylemlerde bulunmasıyla, hem psikolojik hem de fizyolojik rahatsızlıklarıyla mücadele edilebileceğini önemle vurgulanması ve bunun periyodik bir şekilde yapılması önerilmektedir. Sağlık Bakanlığı sadece Pandemi süreci ile ilgili bilgilendirme

yapmayarak, bir anlamda hem toplumu hem de rekreasyon ve elit sporcuları mümkün olduğunca fizyolojik ve ruhsal anlamda da koruyacağı ve bu sayede rekreasyon ve spor organizasyonlarının devam edebilmesi noktasında çok önemli bir itici faktör olacağı kanaatindeyiz.

Yukarda elde edilen araştırma sonuçlarına bağlı kalınarak ürettiğimiz ve ortaya koyduğumuz önerilerimizin bir daha yaşanmasını temenni etmediğimiz bir dönemi kapsamaktadır. Benzer durumların yaşanması halinde gerek Türk sporu gerekse Dünya sporunun daha iyi ve sürdürülebilir tedbirlerin alınması neticesinde spor endüstrisinin iki önemli kolu olan performans sporları ve buna bağlı organizasyonların, rekreasyonel sportif etkinliklerin yapılabilmesi devam ettirilebilmesi yolunda ışıktutacak kanaatindeyiz.

Covid-19 Pandemi sürecini yönetmek üzere alanında uzman kişilerden oluşturulan Sağlık Kurulu gibi yine kendi alanında uzman kişilerden oluşan Spor Kurulunun oluşturulması, sportif alanda alınacak kararların kurul görüşü ile yapılması sporun geleceği için daha faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Bu bağlamda tezimizin bulunduğu dönem ve ileriki dönemler içinde faydalı olmasını temenni ediyoruz.

KAYNAKÇA

- 2020 Avrupa Futbol Şampiyonası (EURO 2020) ertelendi. (2020, 17 Mart). Erişim adresi: <https://www.ntv.com.tr/spor/2020-avrupa-futbol-sampiyonasi-euro-2020ertelendi,A5lk79r230irNGh1dnAqLQ>
- 2020 F1 Chinese Grand Prix postponed due to novel coronavirus outbreak . (2020, 12 Şubat). Erişim adresi: <https://www.formula1.com/en/latest/article.chinese-grand-prix-postponed-due-to-coronavirus-outbreak.3g2y5Ngyrk1MbNxQB9hj4s.html>
- 2021 FIFA Kulüpler Dünya Kupası ertelendi! (2020, 18 Mart). Erişim adresi: <https://www.fotomac.com.tr/futbol/2020/03/18/2021-fifa-kulupler-dunya-kupasi-ertelendi>
- 3 bakandan corona virüs toplantısı sonrası açıklama. (2020,11 Mart). Erişim adresi: https://www.ntv.com.tr/saglik/3-bakandan-corona-virus-toplantisi-sonrasi-aciklama,anNbiT2VtEKSsZh_JUJqWg
- 5 steps F1 is taking to ensure racing is as safe as possible when the 2020 season starts (2020, t.y). Erişim tarihi: <https://www.formula1.com/en/latest/article.5-steps-f1-is-taking-to-ensure-racing-is-as-safe-as-possible-when-the-2020.2Hmwu17Z4SDTMDGboZ2Iac.html>
- Akpınar,H. (2012). Bulaşıcı Hastalıkların Yayılımının Tahmininde Deterministik Modellerin Kullanılması. Öneri Dergisi, 10 (38), 97-103. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/maruoneri/issue/17896/187719?publisher=e-dergi-marmara>
- Aktan, S. (2020, 12 Mayıs). Tarihteki en ölümcül salgınlar hangileriydi? Nasıl sona erdiler?. Euronews. Erişim adresi: <https://tr.euronews.com/2020/05/12/tarihteki-en-olumcul-salginlar-hangileriydi-neden-olustular-ve-nasil-sona-erdiler>
- Aktif Bank Covid-19 Öncesi ve Sonrasında Futbol Ekonomisi Raporu'nu hazırladı. (2020). *Aktif Bank*. Erişim adresi: <https://www.aktifbank.com.tr/tr/aktifbank-hakkinda/BasinOdasi/bizden-haberler/Sayfalar/aktif-bank-covid-19-oncesi-ve-sonrasi-futbol-ekonomi-raporunu-hazirladi.aspx>

- Alparslan, M. (2006). II. Murşili ve Dönemi. (Doktora Tezi). *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eskiçağ Dilleri ve Kùltürleri Anabilim Dalı Hititoloji Bilim Dalı, İstanbul*. Erişim adresi: <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/42005.pdf>
- Amatör kulüplerin, spor salonlarının en az yüzde 40'ı iflas etti. (2020, 04 Mayıs). Erişim adresi: <http://www.krttv.com.tr/spor/amator-kuluplerin-spor-salonlarinin-en-az-yuzde-40-i-h34521.html>
- Amatör Spor Kulüpleri İsyanda: 300 Lira İle Gelip 5 Lirayla Eve Döndüm. (2020, 24 Ekim). Erişim adresi: https://ankahaber.net/haber/detay/amator_spor_kulupleri_isyanda_300_lira_ile_gelip_5_lirayla_eve_dondum_19309
- Ay, İ. (2021). COVID-19 Pandemisinin Türkiye'nin İhracatı Üzerine Etkileri İçin Bir Analiz. JOEEP: Journal of Emerging Economies and Policy, 6(1), 41-60. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/joeeep/issue/60112/892068>
- Bag, M. (2020, 4 Mayıs). Koronavirüsün ilk 4 ayında yaşananlar ve dönüm noktaları. Euronews. Erişim adresi: <https://tr.euronews.com/2020/05/04/dunyada-covid-19-salg-n-n-ilk-100-gununde-yasananlar-ilk-nerede-ortaya-c-kt-nas-l-yay-ld>
- Bağ, M. (2020, 20 Nisan). Japon bulaşıcı hastalıklar Profesörü Iwata: Olimpiyatların düzenlenmesi konusunda kötümserim, *Euronews*. Erişim adresi: <https://tr.euronews.com/2020/04/20/japon-bulas-c-hastal-klar-profesoru-iwata-olimpiyatlar-n-duzenlenmesi-konusunda-kotumserim>
- Bağdatlı, M. (2017, 9 Mart). Beyaz Adam'ın Hastalığı Azteklerin Sonunu Getirmiş. *Kurious*. Erişim adresi: <https://kurious.ku.edu.tr/haberler/beyaz-adamin-hastaligi-azteklerin-sonunu-getirmis/>
- Bakan Selçuk, Koronavirüs'e Karşı Eğitim Alanında Alınan Tedbirleri Açıkladı. (2020, 12 Mart). Erişim adresi: <https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr>
- Balcı, A. (2020). Covid-19 Özelinde Salgınların Eğitime Etkileri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi*, 3(3), 75-85. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/ijls/issue/58115/772767>

- Balcı, Y., & Çetin, G. (2020). Covid-19 Pandemisinin Türkiye Ekonomisinde İstihdam ve Çalışma Hayatı Üzerindeki Etkileri: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Akademik Arşiv* Erişim adresi: <http://acikerisim.ticaret.edu.tr/xmlui/handle/11467/3448>
- Budget 2021 sets path for recovery. (2021,3Mart). GOV.UK. Erişim adresi: <https://www.gov.uk/government/news/budget-2021-sets-path-for-recovery>
- Business support information. (t.y.). Erişim adresi: <https://sportnz.org.nz/covid-19-response/advice-guidance-and-resources/business-support-information/>
- Congar, K. (2020, 5 Temmuz). Covid-19 sonrası ilk F1 yarışı: Robotlar pilotlara su ve havlu verecek. Euronews. Erişim adresi: <https://tr.euronews.com/2020/07/05/covid-19-sonras-ilk-formula-1-yar-s-suruculere-uzaktan-kumandal-robotlar-havlu-ve-su-verec>
- Congar, K. (2020, 23 Eylül). Japonya 2021 Tokyo Olimpiyatları'nda Yabancı Sporculara Covid-19 Testi Zorunlu. Euronews. Erişim adresi: <https://tr.euronews.com/2020/09/23/japonya-2021-tokyo-olimpiyatlar-nda-yabanc-sporculara-covid-19-testi-zorunlu>
- Corona Virüsü Antartika Dışında Tüm Kıtalaraya Yayıldı. (2020,26 Şubat). *Amerika'nın Sesi*. Erişim adresi: <https://www.amerikaninsesi.com/a/corona-vir%C3%BCs%C3%BC-salgininda-son-durum/5304280.html>
- Corona Virüsünün Yayıldığı Ülkeler Virüs Kaç Ülkeye Sıçradı?. (2020, 5 Ocak). Erişim adresi: <https://www.ntv.com.tr/dunya/corona-virusunun-yayildigi-ulkeler-virus-kac-ulkeye-sicradi,RZwrY19U-0iXECIQx6fu5w>
- COVID-19 Tedavi. (2021). Erişim adresi: <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66299/covid-19-tedavi.html>
- Çakıroğlu, I., Pirtini, S., & Çengel, Ö. (2020). Covid-19 Sürecinde Ve Post-Pandemi Döneminde Yaşam Tarzı Açısından Tüketici Davranışlarının Değişen Eğilimi Üzerine Kavramsal Bir Çalışma. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(37), 81-103. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/iticusbe/issue/55168/752759>
- Çelik, A. (2020, 29 Aralık). 2020 F1 sezonu değerlendirmesi. *Motorsport.com*.

Erişim adresi: <https://tr.motorsport.com/fl/news/2020-f1-sezonu-degerlendirmesi/4929646/>

Dalış Ve Cankurtarma Merkezlerimizin Covid 19 Salgını Nedeniyle Geçici Olarak Kapatılması Hakkında. (2020 ,24 Mart). Erişim adresi: <https://tssf.gov.tr/dalis-ve-cankurtarma-merkezlerimizin-covid-19-salgini-nedeniyle-gecici-olarak-kapatilmasi-hakkinda>

Devecioğlu, P. D. S. (2020, 26 Nisan). Covid-19 salgını sürecinde Türk spor sektörü destek fonu. *İndigo Dergisi*. Erişim Adresi: <https://indigodergisi.com/2020/04/covid-19-salgini-surecinde-turk-spor-sektoru-destek-fonu/>

Domuz gribi nedir? Domuz gribi belirtileri nelerdir? (2020, 07 Aralık). Erişim adresi: <https://www.medicalpark.com.tr/domuz-gribi/hg-1966>

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin yedi acil önlem metni imzaya açıldı. (2020, 31 Mart). Erişim adresi: <http://disk.org.tr/2020/03/disk-kesk-tmmob-ve-ttbnin-yedi-acil-onlem-metni-imzaya-acildi/>

Er, G, A. , Ünal, S. (2020 14 Şubat). 2019 Koronavirüs Salgını – Anlık Durum ve İlk İzlenim. Erişim adresi: <http://www.hastane.hacettepe.edu.tr/haberdetay.php?id=133>

E-SPOR RAPORU. (2018). *Gençlik Araştırmaları Haber Bülteni*, Sayı 5. Erişim adresi: <https://www.guvenlioyna.org.tr/dosya/7UOTx.pdf>

E-Spor pazarı 1,5 milyar dolara koşuyor. (2020, 27 Mayıs). Erişim adresi: <https://home.kpmg/tr/tr/home/medya/press-releases/2020/05/espore-pazari-bir-bucuk-milyar-dolara-kosuyor.html>

Uğur Erdener: En doğru kararı verdik. (2020, 26 Mart). Erişim adresi: <https://www.fanatik.com.tr/ugur-erdener-en-dogru-karari-verdik-2131719>

Financial support for the sector due to COVID-19. (t.y.). Erişim adresi: <https://sportnz.org.nz/covid-19-response/financial-support-for-the-sector-due-to-covid-19/>

FIFA'ya göre Kovid-19 salgını futbola 14 milyar dolar zarar verdi. (2020, 17 Eylül). Erişim adresi: <https://www.indyturk.com/node/245291/spor/fifaya-g%C3%B6re-kovid-19-salg%C4%B1n%C4%B1-futbola-14-milyar-dolar->

[zarar-verdi](#)

Formadan milyon Eurolar yağıyor. (2020, 23 Temmuz). Erişim adresi:
<https://home.kpmg/tr/tr/home/medya/press-releases/2020/07/formadan-milyon-eurolar-yagiyor.html>

Futbolda Naklen Yayın Krizi Kulüplerin Aleyhine Çözüldü. (2020, 5 Aralık). Erişim adresi:
<http://www.futbolekonomi.com/index.php/component/content/article/103-manet/5049-naklen-yayn.html>

En çok gelir tv yayın haklarından gelecek. (2011, 15 Ağustos). Erişim adresi:
<https://www.dunya.com/gundem/en-cok-gelir-tv-yayin-haklarindan-gelecek-haberi-152166>

Genç, Ö. (2011). Kara Ölüm: 1348 Veba Salgını ve Ortaçağ Avrupa'sına Etkileri. *Tarih Okulu Dergisi*, 2011(X), 123-150

Global research on coronavirus disease (COVID-19). (2021). Erişim adresi:
<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/global-research-on-novel-coronavirus-2019-ncov>

Göksel, A. G. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Spor Organizasyonlarına Etkisi ve Sporda Normalleşme Süreci. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).

Halkın endişe düzeyi %79'dan 15 puan artış ile %94'e çıktı.(2020, 7 Nisan). Erişim adresi:
<https://www.ipsos.com/tr-tr/halkin-endise-duzeyi-79dan-15-puan-artis-ile-94e-cikti>

Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak 15. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi (FİKKO) Toplantısında Konuştu. (2020, 28 Nisan). Erişim adresi:
<https://www.hmb.gov.tr/duyuru/hazine-ve-maliye-bakani-sayin-berat-albayrak-15-finansal-istikrar-ve-kalkinma-komitesi-fikko-toplantisinda-konustu>

Horgan, J. (2019, 02 Mayıs). Antonine Plague. *World History Encyclopedia*. Erişim adresi: https://www.ancient.eu/Antonine_Plague/

History of the development of the National Influenza Center. (t.y). Erişim, adresi:
<http://www.chinaivdc.cn/lgzx/zxgk/gywm/>

IEG Sponsorship Report. (2021). Erişim adresi:
<http://www.sponsorship.com/Report.aspx>

IOC approves a financial envelope of up to USD 800 million to address the COVID-19 crisis.(2020, 14 Mayıs). Erişim adresi: <https://www.olympic.org/news/ioc-approves-a-financial-envelope-of-up-to-usd-800-million-to-address-the-covid-19-crisis>

IOC, (2020). Tokyo 2020. Erişim Adresi: <https://www.olympic.org/tokyo-2020>

İngiliz hükümeti ekonomiyi 4,6 milyar sterlinlik hibeyle destekleyecek. (2021, 5 Ocak). Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ingiliz-hukumeti-ekonomiyi-4-6-milyar-sterlinlik-hibeyle-destekleyecek/2098888>

İstanbul Sprint Triatlonu. (2020). Erişim adresi: <https://spor.istanbul/istanbul-sprint-triatlonu/>

Joint Statement from the International Olympic Committee and the Tokyo 2020 Organising Committee. (2020, 24 Mart). International Olympic Committee. Erişim adresi: <https://www.olympic.org/news/joint-statement-from-the-international-olympic-committee-and-the-tokyo-2020-organising-committee>

Karakuş, C. (2018). Sosyal Bilimlerde Metot ve Araştırma Teknikleri, Ders Notları. İstanbul

Karakuş, S, O.(2018,Ağustos).Doğu'dan Gelen Olum: Antoninus Vebası. *Toplumsal Tarih dergisi*, 296, 38.

Kartal, M. (2020). Küreselleşme bağlamında Türkiye'de e-spor.(Doktora tezi İnönü Üniversitesi, Malatya). Erişim adresi:
<http://abakus.inonu.edu.tr/xmlui/handle/11616/18576>

Kelaidis, K. (2020, 23 Mart). What the Great Plague of Athens Can Teach Us Now. *The Atlantic*. Erişim adresi:
<https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2020/03/great-plague-athens-has-erie-parallels-today/608545/>

Keskinbora, K. Jüstinyen Salgını. (t.y.). [Blog yazısı]. Erişim adresi:
<http://www.kadircankeskinbora.com/justinyen-salgini/>

Kesler, M. (2020, 20 Temmuz). Mersin'den Kıbrıs'a 90 km kulaç. *Hürriyet*. Erişim

adresi: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/mersinden-kibrisa-90-km-kulac-41568103>

Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.

Kırmızıgül, H. (2020). Covid-19 Salgını Ve Beraberinde Getirdiği Eğitim Süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 2, 283-289. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/asead/issue/54658/725274>

Kırmızıoğlu, D. (2021, 20 Mart). Tokyo Olimpiyatları'na yurt dışından seyirci kabul edilmeyecek. AA. Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/dunyadan-spor/tokyo-olimpiyatlarina-yurt-disindan-seyirci-kabul-edilmeyecek/2182504>

Kritik koronavirüs toplantısı! (2020, 19 Mart). *Fotomaç*. Erişim adresi: <https://www.fotomac.com.tr/futbol/2020/03/19/kritik-koronavirus-toplantisi>

KKTC'den DSÖ'ye "ortak üyelik" talebi. (2020, 1 Mayıs). Erişim adresi. <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/kktcden-dsoye-ortak-uyelik-talebi-1736194>

Korkmaz, A (2020, 18 Kasım) Liglerde Kovid-19 nedeniyle 131 maç ertelendi. AA. Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/basketbol/liglerde-kovid-19-nedeniyle-131-mac-ertelendi/2047582>

Koronavirüs salgınının Süper Lig'e etkisi. (2020, 28 Nisan). Erişim adresi: <https://www.trtspor.com.tr/fifa2018dunyakupasi-haber/futbol/super-lig/koronavirus-salgininin-super-lige-etkisi-207814.html>

Koronavirüs yüzünden iptal edilen spor organizasyonları. (2020,11 Nisan). Erişim tarihi: <https://www.trtspor.com.tr/foto-galeri/koronavirus-yuzunden-iptal-edilen-spor-organizasyonlari/2813/sayfa-7.html>

Kulüpler değer kaybediyor, spor endüstrisi çıkmazda. (2020, 27 Mart). Erişim adresi: <http://www.gazetekadikoy.com.tr/spor/kulupler-d>

Levelling Up Fund: Prospectus. (2021, 3 Mart). Erişim adresi: <https://www.gov.uk/government/publications/levelling-up-fund-prospectus>

- Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV). (2019, 19 Ocak). Erişim adresi. <https://www.who.int/westernpacific/health-topics/middle-east-respiratory-syndrome-coronavirus-mers>
- Miller, E., Hoschler, K., Hardelid, P., Stanford, E., Andrews, N., Zambon, M. (2010). Incidence of 2009 pandemic influenza A H1N1 infection in England: A cross-sectional serological study. *The Lancet*, 375(9720), 1100-1108. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(09\)62126-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(09)62126-7)
- NBA details virus testing, amenities for Orlando. (2020, 17 Haziran). Erişim adresi: https://www.espn.com/nba/story/_/id/29321006/in-documents-nba-details-coronavirus-testing-process-orlando-campus-life
- Oboho, I. K., Tomczyk, S. M., Al-Asmari, A. M., Banjar, A. A., Al-Mugti, H., Aloraini, M. S., Madani, T. A. (2015). 2014 MERS-CoV outbreak in Jeddah—a link to health care facilities. *New England Journal of Medicine*, 372(9), 846-854.
DOI: 10.1056/NEJMoa1408636
- Olimpiyatlar büyük katkı sağlayacak. (2011, 15 Ağustos). Erişim adresi: <https://www.hurriyet.com.tr/olimpiyatlar-buyuk-katki-saglayacak-18492403>
- Olimpiyatlar koronavirüs salgını nedeniyle 2021'e ertelendi.(2020, 24 Mart). Erişim adresi:<https://www.dw.com/tr/olimpiyatlar-koronavir%C3%BCs-salg%C4%B1n%C4%B1-nedeniyle-2021e-ertelendi/a-52901064>
- Outdoor Ürünler, Çadır ve Kamp Malzemeleri Satışları Arttı. (2021, 2 Temmuz). Turizmin Sesi. Erişim adresi: <https://www.turizminsesi.com/haber/outdoor-urunler-cadir-ve-kamp-malzemeleri-satislari-artti-27762.htm>
- “Outdoor aktiviteler nefes aldırıyor”. (2021, 5 Haziran). Aksam. Erişim adresi: <https://www.aksam.com.tr/ekler/outdoor-aktiviteler-nefes-aldiriyor/haber-1179178>
- Organizasyonların Ertelenmesi Genelge. (2020, 20 Mart). Resmi Gazete (Sayı 31074). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/03/20200320-18.pdf>
- Özden, K, Özmat, M. (2014). Salgın ve Kent: 1347 Veba Salgınının Avrupa'da Sosyal, Politik ve Ekonomik Sonuçları. *İDEALKENT*, 5 (12) , 60-87. Erişim

adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/idealkent/issue/36690/417681>

Pandemi Döneminde Ertelenen Spor Olayları. (2020, 08 Ağustos). [Blog yazısı].

Erişim adresi: <https://www.yalispor.com.tr/blog/pandemi-donemi-ertelenen-spor-olaylari>

Pandemi Sürecinde Spora Dönüş Kılavuzu Güncellendi. (2020, 27 Ağustos). Erişim

adresi: <https://www.tvf.org.tr/duyurular/pandemi-surecinde-spora-donus-kilavuzu-guncellendi/>

Pandemia de 1968 (virus H3N2).(2019,02 Ocak). Erişim adresi:

<https://espanol.cdc.gov/flu/pandemic-resources/1968-pandemic.html>

Parıldar, H. (2020). Infectious Disease Outbreaks in History. The journal of Tepecik

Education and Research Hospital. <https://doi.org/10.5222/terh.2020.93764>

Renklibay S.(2020, 2 Ekim). *Koronavirüs spor ekonomisini nereye götürüyor?*

(2020, 02 Ekin). *TRT SPOR*. Erişim adresi: <https://www.trtspor.com.tr/haber/detay/koronavirus-spor-ekonomisini-nereye-goturuyor-218280.html>

Rogers K. (2020, 25 Mart). Asian flu of 1957. *Encyclopedia Britannica Online*.

Erişim, adresi: <https://www.britannica.com/event/1957-flu-pandemic>

Sadıkoğlu, C, M.(2021) Türkiye’de Covid-19 Pandemi Sürecinde Alınan Tedbirler

ve Gerçekleştirilen Spor Organizasyonlarının İncelenmesi.(Yayınlanmamış Yüksek lisans). İstanbul Gelişim Üniversitesi. Avcılar.

SARS Virüsü Nedir ve Ne Zaman Ortaya Çıktı? Nasıl Tedavi Edilir? (2021,08

Ocak). Erişim adresi.<https://www.medicana.com.tr/saglik-rehberi-detay/12265/sars-virusu-nedir-ve-ne-zaman-ortaya-cikti-nasil-tedavi-edilir>

Sayar, M. H. (2020). Marcus Aurelius ve Lucius Verus Dönemlerinde M.S. 165-180

Yılları Arasında Görülen Büyük Salgın. *Tarih Dergisi*, 71. <https://doi.org/10.26650/TurkJHist.2020.002>

Sezgin, C.(2021). 2021’e Başlarken Avrupa’da ve Türkiye’de Futbol Ekonomisi. 87.

Erişimadresi:<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/technology-media-telecommunications/2021e-baslarken-avrupada-ve-turkiyede-futbol-ekonomisi.pdf>

- Sipnney, L (2018,18 Ekim). Dünyayı değiştiren salgın: İşpanyol gribinin 5 ilginç etkisi. *BBC*. Erişim adresi: <https://www.bbc.com/turkce/vert-fut-45892354>
- Sources: NBA approves return plan by 29-1 vote. (2020, 4 Haziran). Erişim adresi: https://www.espn.com/nba/story/_/id/29267294/source-nba-approves-plan-return-orlando
- Soylu, Ö. (2020). Türkiye Ekonomisinde Covıd-19'un Sektörel Etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6), 169-185. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/asead/issue/55211/750273>
- Sözmen, M.F. (2021, 18 Ocak). Tokyo 2020: "Ne pahasına olursa olsun". *Evrensel*. Erişim adresi: <https://www.evrensel.net/yazi/87971/tokyo-2020-ne-pahasina-olursa-olsun>
- Sporda Zor Zamanlar: 2020. (2020, 31 Aralık). Erişim adresi: <https://daktilo1984.com/forum/sporda-zor-zamanlar-2020/>
- STK'lardan ortak Covid-19 açıklaması. (2020, 04 Nisan). Erişim adresi: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/stklardan-ortak-covid-19-aciklamasi-473006.html>
- şahin, F., Demir, S. (2020). Virüsler, Viral Pandemileri Etkileyen Faktörler ve Sonuçları. *Türkiye Bilimler Akademisi*, 55-76.
- şampiyonlar Ligi ve Avrupa Ligi maçları ertelendi. (2020, 13 Mart). Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/dunyadan-spor/sampiyonlar-ligi-ve-avrupa-ligi-maclari-ertelendi-fransa-ligleri-askiya-alindi/1764789>
- Tavukçu, S.(2020, 10 Nisan). Salgın Hastalıkların Tetiklediği Dünya Tarihindeki Güç ve Düzen Değişiklikleri. *Stratejik Düşünce Enstitüsü*. Erişim tarihi. <https://www.sde.org.tr/sinan-tavukcu/genel/salgın-hastalıkların-tetiklediği-dünya-tarihindeki-güç-ve-duzen-değisiklikleri-köse-yazısı-16688tedavi.html>
- Tarihçe. (2015, 1 Eylül). *Sağlık Bakanlığı*. Erişim adresi: <https://www.saglik.gov.tr/TR,11492/tarihce.html>

- Tekin, H. H., TEKİN, H. (2006)., Nitel Araştırma Yönteminin Bir Veri Toplama Tekniği Olarak Derinlemesine Görüşme. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 3(13), 101-116.
- TFF korona virüs için harekete geçti ! Ne yapacak ? Süper Lig, 1. Lig, 2. Lig, 3. Lig İşte kararlar. (2020, 12 Mart). Erişim adresi: <https://ajansspor.com/haber/tffden-kuluplere-koronavirus-uyarisi-359936>
- This ain't it": NBA players react to being in the Walt Disney World bubble. (2020, 10 Temmuz). Erişim adresi: <https://www.nbcnews.com/news/amp/ncna1233396>
- Timeline: *WHO's COVID-19 response*. (2021, 25 Ocak). Erişim adresi: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/interactive-timeline>
- Information About COVID-19 Measures. (t.y.). Erişim adresi: <https://olympics.com/tokyo-2020/en/torch/about/secure-and-safe>
- Tosun, S. (2017). İNFLUENZA (GRİP) NEDİR, NE DEĞİLDİR?. *İzmir Tabip Odası*. Erişim adresi. http://www.izmirtabip.org.tr/userfiles/grip_brosur.pdf
- Turan, O. (2018). Thukydides'in Aktarımına Göre Atina Salgınının Gerçek Etkileri. *Journal of History and Future*, 4(2), 89-108. <https://doi.org/10.21551/jhf.450225>
- Türk, A., Bingül, B. A., & Ak, R. (2020). Tarihsel Süreçte Yaşanan Pandemilerin Ekonomik ve Sosyal Etkileri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 612-632. <https://doi.org/10.21547/jss.766717>
- Türkiye Ayakkabı Sektörünün 2020 Analizi. (2021, 12 Nisan). Erişim adresi: <https://pazarlamasyon.com/turkiye-ayakkabi-sektorunun-2020-analizi/>
- Türkiye'de ilk koronavirüs vakası tespit edildi. (2020,11 Mart). Erişim adresi: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/turkiyede-ilk-koronavirus-vakasi-tespit-edildi-466216.html>
- Türkmen, M, Özсарı, A. (2020). Covid-19 Salgını ve Spor Sektörüne Etkileri. *Uluslararası Spor Kültürü ve Bilimi Dergisi*, 8 (2) , 55-67. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1148160>

- Watanabe, Y. (2020, 10 Haziran). More Than 1 Million People Killed What is The Smallpox Pandemic Of The Nara Period?. *DIGITAL*. Erişim Adresi: <https://www.asahi.com/articles/ASN6567BYN4QPTFC00K.html>
- Yurtsızoğlu, Z. (2021). Spor Endüstrisinde Bir Krizin Öyküsü (Covid-19) . *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1) , 45-50. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/cussj/issue/62320/901164>
- Yücesan, B, Özkan, Ö. (2020). COVID 19 Pandemi Sürecinin Sağlık Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi. *Avrasya Sağlık Bilimleri Dergisi*, 134-139. Erişim adres: <https://dergipark.org.tr/en/pub/avrasyasbd/issue/56010/743370>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara Seçkin Yayıncılık ,8
- Zhao, Z., Zhang, F., Xu, M., Huang, K., Zhong, W., Cai, W., Hawkey, P. M. (2003). Description and clinical treatment of an early outbreak of severe acute respiratory syndrome (SARS) in Guangzhou, PR China. *Journal of medical microbiology*, 52(8), 715-720.

EKLER

1.Organizasyonda sorulan sorular

TESİS YÖNETİMİNE SORULACAK SORULAR (12.02.2021).

1. Pandemi süreci içinde yarışmalar için tesisiniz ne zaman hazırlıklara başlamıştır?
2. Pandemi süreci içinde yarışma öncesi tesiste ne gibi hazırlıklar yapılmakta?
3. Pandemi süreci içinde tesisin bakım onarımı nasıl yapılmıştır ?
4. Pandemi süreci içinde tesiste kaç kişi görev almakta?
5. Pandemi süreci içinde görevlendirmeler neye göre yapılmakta?
6. Pandemi süreci içinde organizasyonlarda size ek bütçe tahsis edildi mi?
7. Pandemi süreci içinde organizasyonlarda personel ödüllendiriliyor mu?
8. Pandemi süreci içinde personelle iletişim koordinasyon nasıl sağlanmaktadır?
9. Pandemi süreci içinde tesiste güvenlik düzenlemesi yapıldı mı?
10. Tesiste yeterli park alanı var mı?
11. Pandemi süreci içinde giriş çıkışlarla ilgili tedbirler alındı mı?
12. Pandemi süreci içinde Özel güvenlik desteği alıyor musunuz?
13. Pandemi süreci içinde risk karşısında acil durum planınız var mı?
14. Pandemi süreci içinde büfe hizmeti sağlayacak mısınız?
15. Pandemi süreci içinde seyirci sayısı belirlediniz mi?
16. Pandemi süreci içinde tribün bakımı, oturma düzeni ve VİP alanlarını nasıl hazırladınız?
17. Pandemi süreci içinde hakem, sporcu ve idareci oturma düzeni nasıl yapıldı?
18. Pandemi süreci içinde havuzda nasıl tedbir aldınız?
19. Pandemi süreci içinde soyunma odaları ve tuvalet temizliğinde alınan tedbirler nelerdir?
20. Pandemi süreci içinde risk faktörü içinde ilk yardım, güvenlik ihtiyacı ve kalabalık yönetimi ile ilgili bir plan oluşturduunuz mu?

21. Pandemi süreci içinde bu gibi organizasyonlarda etkinlik prensipleri oluşturduğunuz mu?
22. Pandemi süreci içinde tesisinizin organizasyon öncesi aydınlatma, zemin, havuz, pencere, tavan, merdiven ve diğer detaylarla birlikte son kontrolleri yapılan çalışmalar ne zaman denetlenir.?
23. Faaliyet sonrası tesise nasıl bir bakım uygulayacaksınız?

ORGANİZASYON YÖNETİCİLERİNE SORULACAK SORULAR
(12.02.2021)

1. Organizasyonun adı ve türü nedir?
2. Pandemi süreci içinde organizasyonların lojistik kontrol listesi neye göre ve ne zaman hazırlandı?
 - Bütçe
 - Personel ve iletişimin planlanması
 - Resmi kurallar ve görevlilere ilişkin planlama
 - Covid-19 tedbirlerinin planlanması
 - Planların zamanlanması
3. Pandemi süreci içinde yarışma takvimi nasıl hazırlandı?
4. Programın basılması ve dağıtılması ne zaman yapıldı?
5. Pandemi süreci içinde kullanılabilir tesisleri incelediniz mi?
6. Organizasyonun yapılacağı tesisin pandemi tedbirleri kapsamında hazır hale getirilmesine katkı sağladınız mı?
7. Yarış alanında alınan güvenlik tedbirleri kapsamında yapılan hazırlıkları kontrol ettiniz mi?
 - Soyunma odaları
 - Tuvalet
 - Tribünde oturma düzeni
 - Havuzda alınan tedbirler
 - Hakem yerleri ve oturma düzeni
8. Görevli personele pandemi tedbirleri kapsamında özel bir eğitim verildi mi?
9. Organizasyonda kullanılacak her türlü araç ve gerecin bakımı nasıl yapıldı?
10. Katılım sağlayacak sporcuların, yöneticilerin yeme barınma ihtiyaçlarını karşılayacak tesis planlaması yapıldı mı?
11. Pandemi'nin oluşturduğu riskleri ile ilgili sporculara bir Feragat Sözleşmesi hazırlamayı düşündünüz mü?
12. Sporcuların tıbbi öyküleri dikkate alınacak mı?
13. Acil ve ilk yardım personeli nasıl tedbir almıştır?
14. Organizasyon öncesi resmi görevlilerle toplantı yaptınız mı?

15. Başhakemin Covid-19 kapsamında oluşturduğu güvenlik tedbirleri var mı?
16. Yarışma kuralları pandemi tedbirlerine nasıl uyarlandı?
17. Organizasyonda gönüllü görev alan var mı?
18. Personelin görev tanımlarının hazırlanması ve görevlendirilmesi nasıl yapıldı?
19. Personel ile iletişim ve koordinasyonu nasıl sağlayacaksınız?
20. Toplam kaç personel görev almakta?
21. Personeli ödüllendirmeyi düşünüyor musunuz?
22. Organizasyonda görev alacak resmi katılımcılar nasıl belirlendi?
23. Personelin yiyecek içecek ihtiyacı nasıl karşılanacak?
24. Organizasyon için özel gelirler yarattınız mı? Sponsor gibi
25. Herhangi bir şey sigortalandı mı?
26. Ulaşımın planlanması, izin yazılarının hazırlanması malum haftasonu sokağa çıkma yasağı var?
27. Sporcu ve katılımcıların ulaşimleri nasıl düzenlendi?
28. Yiyecek ve içecek satışına izin verecek misiniz?
29. Hesapta olmayan durumlar için B planınız var mı?
30. Yarışmaya katılan takım ve kulüp sayısı nedir?
31. İzleyici sınırlamanız var mı?
32. Organizasyon kaç gün sürecek?
33. Yarışmaya ayrılan süre ne kadar?
34. Hava koşulları düşünüldü mü?
35. Tesiste antrenman veya ısınma süreleri nasıl ayarlandı?
36. Yarışmaların tahmini süresi hesaplandı mı?
37. Yarışma aralarında gerekli dinlenme süresi planlandı mı?
38. Dinlenme odaları düşünüldü mü?
39. Yarışma esnasında karışıklık çıkmasına karşın bir önlem aldınız mı?
40. Emniyet ve güvenlik planlaması yaptınız mı?
41. Bir organizasyonu yönetirken prensiplerinizi nelerdir?
42. SWOT Analizi
 - Bu organizasyonun güçlü yanı nedir?
 - Zayıf yanları nedir?

- Fırsatları nedir?
- Tehditleri nedir?

YÖNETİCİ VEYA ANTRENÖRE YÖNELİK SORULAR (12.02.2021)

1. Pandemi süreci içinde sporcuların profesyonel gelişimlerini nasıl desteklediniz?
2. Pandemi süreci içinde özel bir çalışma programı uyguladınız mı?
 - Direnç egzersizleri
 - Denge egzersizleri
 - Esneklik egzersizleri
3. Pandemi süreci içinde haftada kaç gün ve ne sıklıkla antrenman yaptılar?
4. Pandemi süreci içinde sporcuların performansları ne sıklıkla değerlendirildi?
5. Pandemi süreci içinde ara ara iptal edilen antrenmanların özellikle son 6 aydaki temel zorlukları nelerdi?
6. Pandemi süreci içinde sporcuların tesise geliş-gidişleri nasıl sağlandı?
7. Pandemi süreci içinde antrenman alanlarında ne gibi tedbirler alındı?
8. Pandemi süreci içinde sporcular mental destek aldılar mı?
9. Pandemi süreci içinde beslenme ile ilgili bir çalışma yapıldı mı?
Pandemi süreci içinde sporcu velileri sizi nasıl destekledi?

2.Organizasyonda sorulan sorular

TESİS YÖNETİMİNE SORULACAK SORULAR(19.02.2021)

1. 12.02.2021 tarihinde tesiste düzenlenen Organizasyonda Pandemi tedbirleri kapsamında yapılan hazırlıklarda neyi eksik gördünüz?
2. Tesiste ne tür tedbirler aldınız?
3. Organizasyonda görevlendirilen personel görev alanlarında yeterli oldu mu?
4. Personel sayısında bir değişime gidildi mi?
5. Temizlik ile ilgili yeni bir düzenleme yapıldı mı?
6. 12.02.2021 tarihinde başlayıp biten organizasyon sonrası rutin temizliğin dışında ne yapıldı?
7. Ne tür bir uygulama yapıldı?
8. Güvenlik tedbirleri ile ilgi değişiklik yapıldı mı?
9. İlçe Sağlık Müdürlüğü, Belediye veya farklı bir birimden destek alıyor musunuz?
 - Personel desteği
 - Güvenlik desteği
 - Havuz ve genel bakım desteği vs.
10. Organizasyonun yapıldığı sırada tesiste diğer birimler hizmet verdi mi?
11. Aynı anda hangi birimler hizmet verdi?
12. Hizmet veren birimlerin arasındaki mesafe nasıl ayarlandı?
13. 19.02.2021 tarihinde tesiste düzenlenen 2. Organizasyonda alınmış farklı Pandemi tedbirleri var mı?
14. Önceki organizasyonla şimdiki organizasyon arasında nasıl bir fark bulunmaktadır?

ORGANİZASYON YETKİLİLERİNE SORULACAK SORULAR (19.02.2021)

1. 12.02.2021 tarihinde düzenlenen Organizasyonda Pandemi tedbirleri kapsamında yapılan hazırlıklarda neyi eksik gördünüz?
2. Tespit sonrası neyi iyileştirdiniz?
3. Ne gibi değişiklikler yapıldı?
4. Bu değişiklikler Organizasyona nasıl yansıdı?
5. Bu değişikliklerle ilgili sporcu, yönetici ve görevlilerden geri bildirim aldınız mı ?
6. 19.02.2021 tarihinde düzenlenen 2. Organizasyonda alınmış farklı Pandemi tedbirleri var mı?
7. Ne tür tedbirler aldınız?
8. İkinci kez organizasyona katılan kabileler Covid-19 testi yaptı mı?
9. Bu kategori için uyguladığınız özel bir tedbir var mı?
10. Önceki organizasyonda neyi tecrübe ettiniz?
11. Bu organizasyonda neyi tecrübe etmektesiniz?
12. Önceki organizasyonla şimdiki organizasyon arasındaki fark nedir?

YÖNETİCİ VEYA ANTRENÖRE YÖNELİK SORULAR (19.02.2021)

1. 12.02.2021 tarihinde düzenlenen Organizasyonda Pandemi tedbirleri kapsamında yapılan hazırlıklar beklentinizi karşıladı mı?
2. Alınan Pandemi tedbirlerini yeterli buldunuz mu?
3. Tedbirler kapsamında Organizasyonda neyi eksik gördünüz?
4. Tesisin temizliği ve bakımı beklentinizi karşıladı mı?
5. Pandemi tedbirleri yeterince uygulandı mı?
6. Sporcular için ayrılan alanlar beklentinizi karşıladı mı?
7. 19.02.2021 tarihinde düzenlenen 2. Organizasyonda alınmış farklı Pandemi tedbirleri var mı?
8. Varsa, alınan tedbirler beklentinizi karşıladı mı?
9. Kafilenizle İkinci kez organizasyona katılıyorsunuz tekrar Covid-19 testi yaptırdınız mı?
10. Önceki Organizasyonda görülen eksiklikler ne ölçüde giderildi?
11. Önceki Organizasyonla şimdiki organizasyon arasındaki fark nedir?